

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 727 286 8543, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 139.00;
6 mēn. US \$ 80.00; 3 mēn. US \$ 48.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtīt materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Administratore ASV:** Rasma AdamsTālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543 e-pasts: rasma@laiks.us,
1292 S. Kimona Dr. Clearwater Fl. 33764**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**

ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 727-286-8543,

e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.us**LAIKS**596 Middlesex Ave
Metuchen, NJ 08840
(732) 549-0445, laikdsr@aol.com
www.Laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 48.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 80.00
1 gadam.....ASV \$ 139.00

Gada abonenti saņems bez maksas:

- 1) sešus JAUNO LAIKS pielikumus;
- 2) gada beigās – nākamā gada Laika mākslas kalendāru

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$230.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$240.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avizes

Gadā.....ASV \$25.00

Kanadā gadā.....ASV \$30.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

LASĪTĀJU BALSIS**Mans ceļš pie Dieva**

„Es nekaunos evaņģēlija, jo tas ir Dieva spēks pestīšanai visiem, kas tic.” – Romiešiem 1:16.

Tiku kristīta apmēram viena gada vecumā. Kad mācītājs esot lējis to ūdeni, es esot viņu parāvusi aiz bārdas. Tā kā neko no savām kristībām neatceros, tad pieņemu, ka tā arī bija visa mana līdzdalība.

Manās dzimtas mājās, netālu no pirts, vienmēr bija malkas kaudze. Tā bija ļoti augsta, un es biju maziņa. Koki bija sazāģēti, bet nebija vēl saskaldīti. Tuvu kaudzei redzēju zaķi skrienam. Viņš pazuda zem malkas kaudzes. Es ātri piegāju pie kaudzes, nekam nepieskaroties. Nekustējies, lai neizbaidītu zaķi. Tajā brīdī kaudze sabruka, un blūķi lielā ātrumā nāca man virsū, aizriņķoja pat aiz manis. Diezgan augstu, no visām pusēm, biju pilnīgi ielenkta. Mamma to redzēja pa logu un skrēja palīgā. Kad viņa uzzināja, ka man neviens blūķis nebija trāpījis, pat ne pieskāries, viņa teica, ka Dievs mani pasargāja. „Kad kādam to stāsti, to noteikti pasaki,” – tā mamma teica. Tā arī dariju. Stāstīju radiem un draugiem. Kad paliku vecāka, to visu pārdomāju un es pati tam ticēju. Un ticu vēl šodien.

Pienāca bēgļu gaitas. Nonācu Pinebergas dīpiņu noietnē, 15 km no Hamburgas, kur bija Baltijas Universitāte. Izgāju cauri, pat vairākas reizes, visām fakultātēm! Dažās minūtēs varēju piekļaut pie durvīm ap 50 draugiem un darīt kaut ko interesantu. Tā tik bija dzīve! Sūtu sveicienus, Jums visiem Pinniņciema dīpiņiem, sevišķi tiem, kuŗi mani vēl atceraties!

Tālāk ceļš veda uz Mežonīgajiem Rietumiem. Viss gāja uz priekšu un uz augšu. Jauna zeme. Jauna valoda. Skaists, silts, saulains laiks. Viena no pasaules skaistākajām

vietām. Skola un latviešu skola, latviešu sarīkojumi un balles. Īsta paradīze!

Septiņi no mums pabeidzām vidusskolu tajā pašā vasarā. Un, kā jau parasts, bija iesvētības. Viena no vecāku draudzenēm uzšuva man ļoti skaistu, gaŗu, baltu kleitu. Šejienes latvieši nāca ar puķu klēpjiem, un netrūka palīgu garšīgo ēdienu pagatavošanai. Vecāki maksāja baznīcas nodevu, no kā gan manā sirdī un dzīvē nekas nemainījās. Tā bija tikai skaistaformalitāte. Mēs, iesvētītie, pat savā starpā par Dievu nekad nerunājām.

Dievkalpojumi notika reizi mēnesī. Man tie patika, jo mācītājs bieži sprediķoja par jaunākajiem arheoloģijas atradumiem, kas man ļoti interesē vēl šodien. Kad mācītāju aizvietoja cits amata brālis, nebija interesanti, jo viņš runāja tikai par literatūru, sevišķi par dzeju. Bībeli nekad nelasīju, ne pirms, ne pēc iesvētībām.

Tad nāca kolledžas gadi. Ievēroju, ka Papus bija sācis lasīt Bībeli un šādā tādā mēģināja mani pārliecināt griezties pie Dieva. Manās mācībās bija ļoti daudz par evolūciju. Toreiz domāju, ka Dievs radījis pasauli, jāteic gan – par to domāju bez kādas sevišķas pārliecības, un tāpēc nekad „nesaliku kopā” un neredzēju konfliktu ar evolūciju. Nebija laika par to domāt un analizēt. Un profesori taču zināja un mācīja tikai faktus!

Ap šo laiku latviešos bija diezgan daudz bēres. Sāku ievērot, ka mācītājs vienmēr katrās bērēs pasludināja, ka aizgājējs ir debesis. Ar to man bija problēma, jo biju dzirdējusi, ka tikai diezgan retais būtu izņēmums? Mācītājs stāstīja, cik labs, jauks, liels ziedotājs utt. bijis aizgājējs. Es domāju... hm... tādi jau viņi bija gan, tikai es to

nebiju zinājusi. Bet viens bija pilnīgi skaidrs... es tāda nebiju. Ne tuvu! Pati nemaksāju baznīcas nodevu, nebiju vēl ziedojusi, nebiju latviešu komitejās un amatos. Un nekad nejutos tik laba, lai noteikti zinātu, ka tikšu debesis...! Tā man bija lielā neziņa. Problēma! Par to domāju, un tas mani uztrauca vēl nedēļu vai divas pēc katrām bērēm. Bet dzīve gāja uz priekšu – ar jaunām dēkām un notikumiem.

Man nav ne brāļu, ne māsu, bet bija četri „vecāki”, jo divi brāļi apprecēja divas māsas. Astoņu gadu vecumā vecāki man teica, ka laikam Tantei un Onkulim bērnu nebūs un man jāklausa viņi tāpat kā vecāki. Viņi visi kopā jau apsaimniekoja manas dzimtas mājas, mēs visi bijām Pinniņciemā, arī ASV visi kopā nopirkām māju. Mēs bijām dzīvespriecīgi, veseli un – brīvībā!

Tad vienudien ārste piezvanīja man uz darbu un pateica, ka Papus ir ļoti slims. Bija operācija. Chirurģs domāja, ka Papum atļūcis vēl tikai mēnesis dzīvot. Es lūdzu Dievu. Papus nodzīvoja četrus mēnešus. Kad pēc tam aizgāju uz darbu, es ievēroju, cik visi tur bija priecīgi, smējās un jokājās. Es ne. Zināju, ka vairākums no viņiem neticēja Dievam, bet es taču biju kristiete! Kristīta. Iesvētīta. Baznīcas sarakstā. Bet Dievs Papu neārstēja.

Nākamajā gadā Onkulis nomira, ar to pašu slimību. Divus gadus vēlāk bezcerīgu diagnozi noteica manai Tantei. Tolaik mūsu draudzē bija vēl otrs mācītājs. Kad viņš jautāja, kā iet, pateicu par Tanti. Viņš tūlīt, turpat baznīcā, lūdza par Tanti, Mammu, Jāni un mani.

Vakarā pirms operācijas aizbraucām pie Tantes. Visi bijām ļoti noskumusi. Kad atvadījāmies, pirmoreiz mūžā mēs visi sādēvā mies rokās un uz ceļiem lūdzām Dievu. Tajā brīdī biju pārliecināta, ka Tante ir dzīdināta, un to tūlīt pateicu pārējiem, lai gan tas bija pilnīgi pret loģiku! Visu ceļu mājup braucot, domāju, ka nevarējās neko teikt, bet tajā pašā laikā zināju... Tante nodzīvoja vēl 11 gadus, gandrīz līdz 92 gadu vecumam.

Pagāja vēl divi gadi, kad beidzot pieņemu Jēzu Kristu kā manu personīgo Kungu un Pestītāju. Vēlāk uzzināju, ka paligmācītājs, viņa ģimene, Papus un citi, kopā vismaz astoņi cilvēki, bija par mani lūguši vairākus gaŗus gadus. Slava tam Kungam par Viņa Žēlastību un paldies viņiem visiem par viņu uzupurēšanos un mīlestību!

Tāds īsumā ir bijis mans gaŗais ceļš pie Dieva. Par šiem gaŗajiem gadiem tikai es pati esmu atbildīga. „Bez ticības ir neiespējami izpatikt Dievam, tāpēc katram, kas nāk pie Viņa, ir jātic, ka Viņš ir un ka Viņš atmaksās tiem, kas Viņu no sirds meklē.” – Ebr. 11:6.

„Jēzus Kristus ir tas pats vakar un šodien un mūžīgi.” – Ebr. 13:8.

Mīļie LAIKA lasītāji, līdz tiksimies atkal kaut kur, kaut kad, LAIKA slejās vai kur citur, priecīgos brīžos slavējiet Dievu, grūtos brīžos meklējiet Dievu, klusos brīžos pielūdziet Dievu un vienmēr pateicieties Dievam!

Erna Malbiksis-Zālītis**Lūdzu ievērot jauno****Riga Ven Travel Inc.****tālruņa numuru****727-623-4666****Riga Ven Travel Inc.****MĒS TURPINĀSIM
JUMS SNIEGT
VISUS PAKALPOJUMUS
UN CEĻOJUMUS
NO JAUNA BIROJA
FLORIDĀ**

Zvaniet - INESE ZAĶIS

Tālr.: 727-623-4666

6301 D Pelican Creek Crossing

St. Petersburg, Florida 33707

E-pasts: rigaven@aol.com

„Mēs varam daudz vairāk!”

Griekijas galvaspilsētā Atēnās no 13. līdz 16. jūnijam notika organizācijas Europa Nostra 50 gadu jubilejas kongress. Tajā piedalījās arī dalībnieki no Latvijas. Kopš 2012. gada 3. jūnija šai organizācijā darbojas arī Rīgas Latviešu biedrība (RLB). Šogad ielūgumu piedalīties jubilejas kongresā saņēma RLB priekšsēdis **Guntis Gailītis**.

Kā stāsta **Guntis Gailītis**, doties uz Europa Nostra kongresu Atēnās bijis ne tikai liels pagodinājums un pienākums, spārnojis arī tas, ka savā pamatdarbā viņš ir Rīgas Pieminekļu aģentūras direktors, tātad ceļā sauca arī nenoliedzama profesionāla interese un zinātkāre par kultūras mantojuma pieredzi citās valstīs. Turklāt visai zīmīga sakritība – uz Gailīša kungam sūtītā ielūguma lasāms pašrocīgs Europa Nostra prezidenta, slavenā operdziedoņa **Plasido Domingo** autogrāfs. Savulaik, pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumā, kad tika organizētas Latvijas Nacionālās operas pirmās ārzemju viesizrādes Vācijā, Guntim Gailītim, kas tolaik strādāja par operas režisoru, bijušas sarunas un tikšanās ar plaši pazīstamo tenoru.

Europa Nostra ir Eiropas mēroga nevalstiska organizācija, kas nodarbojas ar kultūras mantojuma saglabāšanu un populārizēšanu. Tajā pārstāvētas 250 nevalstiskās un bezpeļņas organizācijas no vairāk nekā 50 valstīm, un tiek lēsts, ka tās darbībā iesaistīti vismaz 5 miljoni iedzīvotāju. Vērienīgs un plašs ir profesionāļu un brīvprātīgo tīkls, kas darbojas, gādājot lai kultūras mantojums tiktu saglabāts šai un arī nākamajām paaudzēm. Organizācijas priekšgalā tiek izvirzīta neapšaubāma kultūras pasaules autoritāte, plaši pazīstama personība, kuŗas uzdevums ir vienot dažādu kultūru pārstāvjus vienotiem humāniem mērķiem. Šobrīd Europa Nostra prezidents ir Plasido Domingo, un šo pienākumu viņš veic atbildīgi, ar dziļu ieinteresētību kultūras procesos.

Guntis Gailītis aizrautīgi stāsta par Atēnās pieredzēto. Četrās kongresa dienās redzēts un piedzīvots daudz – gan teātra izrādes vecās universitātes ēkā, gan apmeklēta slavenā Atēnu Akropole, Dionīsa teātris un

Guntis Gailītis – Europa Nostra kongresa delegāts Atēnās

Jaunais Akropoles muzejs, gan tikšanās ar slaveno itāļu arhitektu Andrea Bruno un vēl, un vēl. Kongresa rīcības komiteja bija parūpējusies, lai daudzu tautību dalībniekiem un viesiem īpaši ļautu saprast un sajūst Griekijas lomu un nozīmi Eiropas kultūrvēsturiskā mantojuma bagātināšanā. Pasākumu programmā bija iekļauta arī grāmata „Modernās arhitektūras kustība Atēnās” prezentācija, bija sarīkots pārgājiens no antīkās Agoras uz Pniksa

kalnu ar nosaukumu „Svētceļojums uz antīko Atēnu demokrātiju”.

Sarunā Guntis Gailītis uzsvē, cik rosinoša bijusi iespēja dažu dienu laikā satikties ar izciliem kultūras mantojuma nozares profesionāļiem, cik vērtīgas atziņas gūtas, salīdzinot problēmas, ar kādām jāsastopas dažādās valstīs, – tajās ir daudz atšķirīgā, bet neiedomājami daudz kopīgā. Un galvenā atziņa – mums, Latvijas kultūras cilvēkiem, jāklūst pašapzinīgākiem,

jāmācās lepoties ar to, ko darām, ar to, kas sasniegts. Jo arī tikai daži soļi, kas sperti mantojuma saglabāšanā vai atjaunošanā, cittautu profesionāļu acīs tiek augstu vērtēti.

Par to liecināja arī centrālais notikums – Eiropas Savienības kultūras mantojuma Europa Nostra Gada balvu pasniegšana Atīkas Heroda teātrī Atēnu Akropolē pakājē kongresa pēdējā dienā. Četrās kategorijās tika godināti 30 uzvarētāji, kas atlasīti no 200 nominētiem pro-

jektiem. Šīs balvas pasniedza Izglītības, kultūras, daudzvalodības un jaunatnes lietu Eiropas komisāre **Andrula Vasiļi** un prezidents **Plasido Domingo**. Jāpiezīmē, ka šai svinīgajā ceremonijā piedalījās arī Griekijas prezidents Karols Papulījs.

Guntis Gailītis atzīst, ka bijis ne tikai sajūsmināts, bet arī lepns par to, ka apbalvoto vidū bija arī mūsējie – **Kuldīgas Restaurācijas centrs**, kas saņēma atzinību par mērķtiecīgu un rūpīgu darbu koka ēku saglabāšanas jomā. Šī balva tika piešķirta mantojuma saglabāšanas, izglītības un izpratnes veidošanas katēgorijā. Pats apbalvojums ir bronza atlieta stilizēta mazās formas skulptūra, kas simbolizē Eiropas kultūras mantojuma daudzveidību. To saņēma Kuldīgas restaurācijas centra vadītāja Ilze Zariņa.

Liels prieks bijis arī par atzinību Igaunijas kollēgām, jo Lielo balvu kultūras mantojuma objektu katēgorijā saņēma mūsu kaimiņu restauratoru objekts – Tallinas Hidroplānu osta. Šie ostas angāri, kuŗu būvniecība uzsākta 1912. gadā, tiek uzskatīti par pirmajām lielizmēra dzelzsbetona gliemeznīcas veida ēkām pasaulē. Apbalvojums piešķirts par izcili paveikto angāru sarežģīto atjaunošanu. Par pašlepnumu un nacionālo stāju bijis jādama, klausoties Igaunijas pārstāvju pateicības runā, kas Heroda teātrī teikta igauņu valodā. Kollēga teicis pagārus pateicības vārdus savā dzimtajā valodā, izbaudot antīkā teātra arēnas izcilo akustiku. Pēc tam sekojis saīsināts tulkojums angļiski, komentējot iepriekš teikto, bet ne atvainojoties: „Mēs visi saprotam, ka šis ir vēsturisks brīdis – tā ir pirmā reize, kad te skan igauņu valoda!”

Pēc kongresa apmeklējuma Guntis Gailītis ir jaunu ideju pārpilns, ir uzņemti sakari ar citu valstu kultūras mantojuma aprūpētājiem un glabātājiem. „Mēs varam darīt vēl vairāk, jo neesam vientuļi. Tā ir vispārēja tendence – nevis veikt „eirromontu” vēsturiskos objektos, bet saudzīgi un zinātniski precīzi gādāt par pagātnes vērtību saglabāšanu. Mums ir no kā mācīties, jo pieredze Eiropā šai ziņā ir bagāta un daudzveidīga.”

Ar **Gunti Gailīti** tikās **Gundega Saulīte**

Kongresa prezidents Plasido Domingo un delegāti

(VECĀ) TRIMDA UN (JAUNĀ) EMIGRĀCIJA. IEILGUSĪ STEREOTIPU LAUŠANA

Referāts nolasīts konferencē „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai“ š.g. 1. jūlijā Rīgā

Ilze Garoza

Vispirms vēlos izteikt vislielāko atzinību konferences „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai” rīkotājiem, kas jau trešo gadu, rīkojot šāda veida satikšanos, cenšas stiprināt dialogu starp latviešiem Latvijā un pasaulē. Vēlos arī izteikt paldies Amerikas latviešu apvienībai, kuŗas savulaik sniegtā stipendija darbam Minesotas Universitātes Imigrācijas vēstures pētniecības centrā rosina mani padziļināti pievērsties latviešu diasporas izziņai un pētniecībai.

Saņemot uzaicinājumu šajā konferencē runāt par temu „(Vecā) trimda un (jaunā) emigrācija. Ieilgusi stereotipu laušana”, ļoti zīmīgi man likās formulējums. Trimda un trimdinieki ir jēdziens, kas vēl joprojām bieži tiek attiecināts uz tām personām, kas Latviju pameta Otrā pasaules kara laikā, un viņu pēctečiem. Līdz ar neatkarības atjaunošanu trimda šī vārda tiešajā nozīmē vairs neeksistē, jo ir zuduši trimdas jēdzienā ietvertie piespiedu prombūtnes apstākļi. Tomēr jāuzsver, ka daudzās Rietumvalstīs vēl joprojām eksistē un aktīvi darbojas trimdas apstākļos izveidojušās latviešu kopienas, kuŗas uztur aktīvu latviešu sabiedrisko un kultūralo dzīvi ārpus Latvijas.

Jaunā emigrācija tiek attiecināta uz to Latvijas izceļotāju vilni, kas piedzīvots pēc neatkarības atjaunošanas, bet jo īpaši aktivizējies 21. gadsimtā reizē ar personu brīvās pārvietošanās iespējām, ko nodrošināja pievienošanās Eiropas Savienībai. Pēc Latvijas Universitātes profesora un migrācijas pētnieka Mihaila Hazana veiktajām aplēsēm, 21. gadsimtā no Latvijas izceļojušo skaits sasniedzis 200 000.

Divas savstarpēji lielā mērā nošķirtas kopienas ar tendenci lēnām satuvināties – tā lielos vilcienos varētu raksturot attiecības starp ASV dzīvojošajiem bijušajiem trimdiniekiem un kopš Latvijas neatkarības atgūšanas ASV ieceļojušajiem latviešiem, kur kā tilti un savstarpējo attiecību vidutāji darbojas Amerikas latviešu sabiedrībā veiksmīgi integrējušies jauniebraucēji. 2009./2010. gadā Amerikas latviešu skolu vidē veicot pētījumu un aptaujājot skolotājus un vecākus, uz jautājumu, „Kā jūs raksturotu Amerikas latviešu un jauniebraucēju savstarpējās attiecības”, 22% respondentu apgalvoja, ka starp abām grupām attiecības nepastāv; 41% tās

raksturoja kā negatīvas. Pozitīvu savstarpējo attiecību raksturojumu izteica 44%, bet par neitrālām tās novērtēja 19% respondentu. Jānorāda, ka, sasummējot visas atbildes, kopā neiznāk 100%, jo daudzi respondenti minēja vienlaikus gan pozitīvu, gan negatīvu attiecību raksturojumu un piemērus. Tas no vienas puses parāda savstarpējo attiecību komplicēto raksturu, no otras puses demonstrē, ka sabiedrība spēj saredzēt lietas plašāk nekā katēgorijās „balts” un „melns”. Ņemot vērā, ka liela daļa attiecības raksturoja kā neesošas, būtiski ir apzināties, ka atšķirīgie migrācijas motīvi un veids, vēsturiskie, socioekonomiskie, emocionālie un kultūralie apstākļi radījuši daudz šķēršļu un stereotipu abu grupu starpā, un to pārvarēšana arvien ir izaicinājums.

Migrācijas motīvs un veids

Kā vieni no galvenajiem šķēršļiem abu grupu attiecībās ir atšķirīgie migrācijas motīvi un iepriekšējās saskarsmes pieredze un no tā izrietošais savstarpējais novērtējums. Politiskie bēgļi ir apzīmējums, ko nereti paši uz sevi attiecina „trimdas” latviešu pārstāvji. Tas bija viens no galvenajiem vadmotīviem, kas ir pamatā latviešu izceļošanai pēc Otrā pasaules kara. Tomēr pēc neatkarības atjaunošanas, kad „trimdas” latviešiem vairs nav politisku šķēršļu atgriezties Latvijā, šāds prombūtnes pamatojums ir zaudējis savu jēgu.

Ekonomiskie bēgļi – ir tikpat problēmātisks pēc neatkarības atgūšanas pieredzētās latviešu emigrācijas apzīmējums, jo ne visi Latviju pametuši ekonomisku motīvu vadīti. Liela daļa – jā, bet ne visi. Jaunā emigrācija ir daudz daudzšķautņaināka, jo tā ietver gan personas, kas izceļojušas ekonomisku apsvērumu dēļ, bet arī tādus, kuŗu spējas, profesionālā ievirze un personiskās ambīcijas ir mudinājušas doties pāri Latvijas robežām, kā arī tādus, kas brīvās pārvietošanās apstākļos ir atjaunojušas vai izveidojušas ģimeņniskas saites ar citās valstīs dzīvojošajiem. Apzināšanās, ka migrācijas motīvi ir ļoti dažādi un ļoti individuāli, ir pirmais solis stereotipu laušanas virzienā. Tikpat būtiska ir atsacīšanās no savstarpējiem pārmētiem par kādas personas izvēli pārcelties vai turpināt dzīvi ārpus Latvijas, kamēr vien šie latvieši turpina kopt un uzturēt latviešu valodu un kultūru, jūtas piederīgi Latvijai un sirdī diedzē iespēju tuvākā vai tālākā nākotnē atgriezties Latvijā.

Paaudžu atšķirības

Jāņem vērā, ka starp abiem migrācijas virzieniem pastāv ievērojamas paaudžu atšķirības, jo daudzu „trimdas” sabiedrisko organizāciju kodolu vēl jopro-

jām veido Latviju bēgļu kārtā pametušie sabiedriskie darbinieki, savukārt jaunizceļotāji lielākoties ir gados jaunas personas. Šis apstāklis rada objektīvas atšķirības abu grupu interesēs. Piemēram, kamēr vienus vairāk interesē teātris un literāri lasījumi, otru interesē koncerti, balles un neformāli saietī. Kā to raksturoja viens no manis savulaik intervētajiem sabiedriskajiem darbiniekiem, kamēr vecie dejo uz riņķi, tikmēr jaunie lēk uz augšu uz leju. Līdz ar to „sadejošanās” starp abām grupām padodas samērā neveikli.

Vēsturiskie un emocionālie apstākļi

„Veco” trimdu raksturo gadiem ilgs iekšējās sociālizācijas process, iesākumā caur bēgļu nometnēm, vēlāk caur sabiedriskām organizācijām un sabiedrisko līdzdalību Latvijas neatkarības atjaunošanas labā, kas to ir nostiprinājis par ciešu, iekšēji saliedētu un lielā mērā pašselektīvu kopienu, ko vieno spēcīga nacionālā pārliecība. Tikmēr jaunai emigrācijai šāda vienojoša elementa nav, jo tā ir veidojusies laikā un ģeogrāfiski izklaidētā veidā un sastāv no personām ar visdažādāko dzīves un profesionālo pieredzi. Turklāt neseno izbraucējus no Latvijas patiesībā grūti uzskatīt par vienotu kopienu, jo jauniebraucējiem trūkst šīs vienojošās, kopējās pieredzes un kopienas izjūtas.

Socioekonomiskās atšķirības

Daudzi nesenie iebraucēji no Latvijas savus pirmos gadus Amerikā aizvada sarežģītos apstākļos, cenšoties nostabilizēties, meklējot pastāvīgu dzīvesvietu, strādājot vairākos darbos, cenšoties apgūt valodu un iepazīt vietējos likumus un kārtību. Ņemot vērā šos apstākļus, daudziem ir grūti atrast laiku un iespējas piedalīties Amerikas latviešu sabiedriskā dzīvē, kas prasa gan lielus laiku, gan finanču resursus. Atsevišķu latviešu sarunās nodevas par līdzdalību latviešu sabiedriskā dzīvē ieguvušas apzīmējumu „latviešu nodoklis”, ko daudziem jauniebraucējiem to aklimatizācijas posmā, kā arī dažkārt gados jauniešiem, studējošiem Amerikas latviešiem ir pārāk grūti samaksāt.

Iepriekšējās saskarsmes pieredze un uztvere

Stāsti par krāpnieciskiem gadījumiem, par ķīviņiem un kautiņiem, kas izcēlušies starp abu grupu pārstāvjiem, radījuši plašu rezonanci vietējā latviešu sabiedrībā un radījuši aizdomas, aizspriedumus un neuzticēšanos abu grupu starpā. Tomēr vēl pārsteidzošāka ir

nereti novērojamā attieksmju projicēšana uz otru grupu, proti, daudzi jauniebraucēji iedomājas, ka Amerikas latvieši par viņiem domā sliktu, ka viņus nosoda kā „labas laimes meklētājus” un „tēvzemes nodevējus”. Tieši tāpat daudzu Amerikas latviešu apziņā iespiešies, ka jauniebraucēji kaunas no savas latvietības vai ka tiem ir nosodoša un noraidoša attieksme pret trimdas latviešu paaudzi, ko viņi pamato ar jauniebraucēju izvairīšanos no līdzdalības latviešu sabiedriskajās organizācijās. Tomēr skolu vidē veiktajā aptauja norādīja, ka, lai arī atsevišķos gadījumos vēl joprojām pastāv negatīvi aizspriedumi vienam pret otru, tomēr ļoti spilgtas ir arī empatijas izpausmes, jo īpaši Amerikas latviešu vidū. Daudzi Amerikas latvieši ar ļoti lielu sapratni izturas pret jauniebraucējiem, cenšoties iedziļināties viņu migrācijas motīvos, kā arī atzīstot, ka dažkārt pašas organizācijas nevēlas vai nespēj mainīties un pielāgoties, un ieinteresēt gados jaunākās paaudzes un jauniebraucējus.

Kultūras faktori:

Kultūras atšķirības ir viens no paradoksiem attiecību veidošanā starp Amerikas latviešiem un jauniebraucējiem. Ņemot vērā apstākli, ka Latvijas un trimdas sabiedrības latviskās kultūrtelpas ilgus gadus šķīris dzelzs priekšskars, tas atstājis zināmu iespaidu arī uz kultūras attīstību.

Atšķirīgās latviešu valodas – konflikts starp „Endzelīna latviešu valodu” un „padvalodu” jeb valodu, kas laika gaitā mainījies un attīstījies Latvijā un kuŗā Amerikas latvieši saredz krievu valodas un padomju leksikas iezīmes.

Attieksme pret reliģiju un baznīcu un atšķirīga izpratne par baznīcas lomu un pildītājam funkcijām. Kamēr trimdas latviešu sabiedrībai baznīca pilda gan garīgas, gan sociālas funkcijas un darbojas kā latviešu kopienas sabiedriskais centrs, tikmēr daudzi jauniebraucēji atturas no došanās uz baznīcā notiekošiem sarīkojumiem, uzskatot to primāri un vienīgi par reliģisku institūciju.

Attieksme pret sabiedrisko darbu – Jauniebraucēju virzienā bieži tiek raidīti pārmēti, ka tie neiesaistās Amerikas latviešu sabiedrisko organizāciju darbā. Tomēr jānorāda uz to, ka šī nav problēma tikai ASV, bet ka problēmas cēlonis sakņojas daudz tālāk. Proti, tikai retajam latvietim no Latvijas ir iepriekšēja sabiedriskā darba pieredze. 2005. gadā Latvijā veikta aptauja par iedzīvotāju iesaistīšanos sabiedriskā darbā liecina, ka 78,8% aptaujāto nav biedri nevienu sabiedriskā organizācijā. Savukārt kāda cita 2010. gadā Latvijā veikta aptauja jauniešu vidū (13 – 25 gadu vecumā) liecina, ka tikai 39 pro-

centi aptaujāto kādreiz iesaistījušies sabiedriskā darbā. Turpretī starp pērn ALAs stratēģiskās plānošanas nolūkā aptaujātajiem Amerikas latviešiem, 81 procenti uzrādīja piederību un līdzdalību kādā sabiedriskā organizācijā. Līdzdalība latviešu sabiedriskajās organizācijās, kā to konstatēju savā pētījumā, cieši sasauca ar latviskās identitātes jautājumiem.

Latviskās identitātes un latvietības izpratne

Cenšoties labāk izprast, kāda ir abu grupu latviskās identitātes izpratne, savā pētniecībā esmu centusies izziņāt, kādas ir galvenās latviskās piederības pazīmes abu grupu skatījumā? Šis bija viens no jautājumiem, ko uzdevu Amerikas latviešu sabiedrības aptaujā, ko veicu caur latviešu skolu tīklu ASV.

Ja Amerikas latviešu un jauniebraucēju no Latvijas atbildēs bija jūtama vienprātība par latviešu valodu kā par vissvarīgāko latviskās piederības identitātes galveno izpausmi, ko par tādu uzskatīja vairāk nekā 90 procenti aptaujāto respondentu, tad pastāv zināmas nianšes pārejo latviskās identitātes pazīmju uzskaitījumā. 66% aptaujāto respondentu Amerikas latviešu vidū uzskatīja, ka līdzdalība latviešu sabiedriskā un kopienas dzīvē ir vitāli svarīga latviskās identitātes pazīme. Šo pašu atbildi kā vienu no trim latviskās identitātes vitāli svarīgajām pazīmēm uzrādīja par 20 procentiem mazāk respondentu jauniebraucēju vidū. Kamēr 57% Amerikas latviešu uzskata, ka draudzība ar citiem latviešiem ir latviskās identitātes pazīme, tikmēr jauniebraucēju vidū to īpatsvars ir 38% jeb par gandrīz 10 procentiem mazāks. Šie dati, vismaz manā skatījumā, norāda uz to, ka ārzemju latviešu izpratnē latvietības uzturēšana prasa līdzdalību latviešu sabiedriskā dzīvē, ko tā ne vienmēr uzskata nesenie izceļotāji no Latvijas. Kā tas redzams manis veiktajā aptaujā, jauniebraucēju no Latvijas atbildēs salīdzinājumā ar „trimdas” latviešiem vairāk iezīmējas individuāli orientētas latviskās identitātes izpausmes, tādas kā latviešu vēstures pārzināšana, latvisku ēdienu gatavošana, zināšanas par latviešu folkloru, dziesmām un pasakām, kā arī par mūsdienu Latvijas politikajām aktualitātēm.

Ar šo uzskaitījumu par Amerikas latviešu un jauniebraucēju redzējumu par latviskās identitātes pazīmēm, vēlējos norādīt, ka ne vienmēr atturēšanās no līdzdalības latviešu kopienas dzīvē ir signāls tam, ka jauniebraucējiem nerūp Latvijas liktenis un latvietība. Vienkārsi viņi latvietību izjūt un uztver citādi nekā Amerikas latvieši.

(Turpināts 17. lpp.)

Kalēji

Latvijas dzīvē īpaša nedēļa bija šogad no 1. līdz 7. jūlijam, jo tajā pēc piecu gadu gatavošanās valsts sniedza sev un pasaulei savus Dziesmu un Deju svētkus. Piedalījās daudzi tūkstoši, skatījās vēl vairāk. Pateicoties Latvijas TV vadībai un darbiniekiem, visa pasaule varēja tiešraidēs skatīties vairākas Dziesmu svētku norises. Šajā laikā, kad latvieši, pārsvarā darbu meklēdami, atrodas daudzās svešās valstīs, šķirti no dzimtenes, radiem un draugiem, šajās tiešraidēs bija iespēja atkal izjust kopību. Varēja ekrāna priekšā sist kāju līdzīgu deju ritmiem vai pie sevis padungot līdzīgu kādai iemīļotai koŗa dziesmai, varbūt ar asaru acīs. Par to iespēju Latvijas TV vēlreiz izjūst paldies!

Šajos XXV Dziesmu un XV Deju svētkos bija daudz kas aizkustinošs un iespaidīgs. Tā tas ir bijis katros svētkos. Gandrīz katru skatītāju uzrunā kāds koncerts, kāda deja, dziesma vai diriģents.

Vēlos izcelt divus mirkļus, kuŗi ierāmēja šos svētkus un kuŗi daudziem skatītājiem izraisīja īpašas emocijas. Pirmais mirklis ir svētku atklāšanas vakarā Viesura dārzā, kur starp Latvijas un Dziesmu svētku karogiem Valsts prezidents Bērziņš atklāja svētkus. Viņš aicināja visus dziedāt „Dievs, svētī Latviju!”. Diriģēt himnu bija uzticēts vienam no mūsu tautai visilgāk kalpojošajiem un izcilākajiem diriģentiem Robertam Zuikam. Tas ir ievērojami, jo Robertam ir īpaša vieta Latvijas mūzikas vēsturē. Viņš šī gada janvārī svinēja savu simto dzimšanas dienu, Roberts Zuika dzimis piecdesmit gadus pēc Jāzepa Vītola, kuŗam šogad aprit 150. Gadi paši par sevi ir viens, bet nozīmīgs ir tas, ko Roberts savā garajā mūžā ir ieguldījis latviešu mūzikā. Par to varat lasīt grāmatā „No Zobena dziesma” (Zinātne, 2013), kuŗu uzrakstījis Arnolds Klotiņš.

Studiju laikā, 1930. gados, Roberts jau diriģē, kopā sanāk gandrīz astoņdesmit gadi, vadot koŗus. Zuika ir arī simbols. Simbols, kas pārstāv tos, kuŗi bēgdami kaŗa laikā no komūnisma, nonāca citās valstīs, kur bija jāsadzīvo no jauna. Šķēršļus, emocijas un grūtības, kuŗas izjuta tās paaudzes, zina tikai viņi, tie, kuŗi to piedzīvoja. Mums pārējiem atliek uzklaut viņu stāstījumus un par viņiem lasīt vēstures grāmatās.

Roberta Zuikas mūžs veltīts latviešu koŗa mūzikai, it īpaši vīru koŗim. Pirmos ievērojamos panākumus guvis ar slaveno Zuikas kaŗavīru koŗi, ko dibina 1938. gadā Latvijā. Seko vīru koŗu darbība Vācijā, Anglijā un Amerikā. Vienmēr, par spīti grūtajiem apstākļiem un svešai videi, skan latviešu koŗu mūzika.

Apbrīnojams ir komponistu, diriģentu, mūziķu un dziedoņu klāsts, ar kuŗiem Roberts ir sadarbojies un sadraudzējies. To starp ir Norvilis, Ābele, Baštiks, Pavasars, Jērums, Bruno Skulte, un Jāzeps Vītols. Vairāki komponisti Zuikas vīru koŗiem veltīju dziesmas.

Lielāko savu dzīves daļu diriģents pavadījis Amerikā, Kalamazū pilsētā. Visos trimdā pavadītos gados, iesaistījies Amerikas, Kanadas, Eiropas un Austrālijas

dziesmu svētkos, kā arī neskatītos citos koncertos un sarikojumos. Cik stundu pavadīts mēģinājumos, gatavošanās darbos un ceļā uz mēģinājumiem, koncertiem? Domāju, ka nav iespējams saskaitīt. Par daudzajiem citiem ievērojamiem darbiem, ko Roberts darījis, lasiet jau minētajā grāmatā vai parunājiet ar kādu, kas viņu pazīst.

Atgriezīties Rīgā, šī gada 1. jūlijā, Dziesmu svētku atklāšanā. Visi klātesošie seko Roberta skaidrajiem žestiem. Himna šī diriģenta vadībā skan kaut kā svētāk, nozīmīgāk.

Te parādās arī cits simbols.

Roberts Zuika, tautas mīlestības un cieņas apbalvots, 7. jūlijā Mežaparka estrādē

Brīvā Latvijā diriģēt atgriežas kādreizējais bēglis, kuŗam okupācijas gados piedalīties bija liegts. Roberts, kā arī citi trimdas diriģenti un koŗi ir piedalījušies Latvijas Dziesmu svētkos no tā brīža, kad tas bija iespējams, sākot ar 1990. gadu. Viņš saņem ielūgumu būt par virsdiriģentu XXI Dziesmu svētkos, 1993. gadā. Bet Robertam ar saviem 100 gadiem šie liekas īpaši svētki, dziesmots kronis, gaŗā, raŗīgā mūžā pelnīts. Gribas pieminēt, ka šogad svētku Noslēguma koncertā Virsdiriģenta lomā piedalījās arī negurstošais latviešu mūzikas gaismā cēlājs Andrejs Jansons, Ņujorkas jauktā koŗa diriģents.

Pienāk 7. jūlijs. Daba dāvina siltu, saulainu dienu. Ir Dziesmu svētku gājiens pa Brīvības ielu un Noslēguma koncerts Mežaparka estrādē. Gājiens Robertu kā Goda virsdiriģentu ved kabrioleta (*convertible*) mašīnā. Viņš māj sveicienus tautai, kas stāv ielas malā. Vakarā viss sanāk kopā. Laiks labs, estrāde pilna – uz skatuves lielais kopkoŗis, skatītājos tautieši no visas pasaules. Sākas koncerts, svētku kulminācija.

Raksta autors Armands Birkens kopā ar diriģentu Robertu Zuiku

šis mirklis, dedzīgā, simtgadīgā diriģenta rokai paklausot, visi vienoti dzied. Pacilājoši, aizkustinoši!

Koncerts turpinās, līdz pienāk laiks apvienoto vīru koŗu dziesmām. Šajos svētkos caurvītā tema ir Jāzepa Vītola 150 gadu daudzinašana. Speciāli šajā programmā ievietota Vītola dziesma vīru koŗiem „Kalējs”, koncerta programmas pieteicējs visiem paskaidro – tā veltīta toreizējam Zuikas Vīru koŗim Vācijā 1948. gadā. Dziesmu diriģē virsdiriģents Ivars Cinkuss. Dziesma skan vareni! Publika un koris atsaucas ar spēcīgiem aplausiem, un nākas dziesmu atkārtot. Uz diriģenta paaugstinājuma neatgriežas Ivars, bet uzkāpj Roberts. Roberts, kuŗš šīs dziesmas pirmatskaņojumu diriģēja pirms sešdesmit pieciem gadiem Libekā. Ir jāpiebilst, ka Jāzeps Vītols šo dziesmu iedeva Robertam rokās, un tā bija meistara pēdējā kompozīcija, jo tajā pašā pēdējā pusdienā viņš mira. Nošu lapas augšpusē Vītols bija uzrakstījis: „R. Zuikas koŗim”. Tāpēc ir saprotams tas, ka šai dziesmai ir īpaša nozīme Roberta dzīvē.

Tagad, pēc tik daudziem gadiem, atkal skan šī Vītola īsā, bet varena dziesma diriģenta Roberta Zuikas vadībā. Es runāju ar dau-

ar vairākiem citiem korīstiem un klātesošiem, daudzi no dziļa aizkustinājuma šai brīdī raudājuši. Domāju, ka arī tie, kuŗi mājās skatījās koncerta tiešraidi, noslaucīja pa asaru. Visi apbrīnoja, cik veikli diriģents kāpa pa pakāpieniem uz diriģenta vietu. Zinu, ka Roberts savās mājās katru dienu iet staigāt pa apkārtni, tādējādi uzturot sevi labā fiziskā formā.

Skan „Kalējs”. Atkal Roberts diriģē ar sev raksturīgo asumu, noteiktību un izteiksmi! Visi to apbrīno un, kājās stāvot, aplaudē ar lielu sajūsmu. Skaisti bija arī tas, ka pēc nokāpšanas no diriģenta podesta tautu meitas Robertam pasniedza ziedus un bučas, kuŗas viņš ar manāmu prieku saņēma! Kāds vēsturisks brīdis! Kāda saikne ar Vītolu! Šajā Vītola un Zuikas apaļo jubileju gadā, tam visam ir spēcīga un īpaša nozīme.

Aizkustinoši bija arī tas, ka blakus Robertam pirmajā, diriģentiem ierādītā rindā, sēdēja un viņu atbalstīja Monika Daukste no Grandrapīdiem. Monika uzauga, dziedot Zuikas vadītajā jauktajā koŗī, un Roberta vadībā pati kļuva par diriģenti, ilggadīgi palīdzot Robertam veikt Kalamazū vīru koŗa diriģenta pienākumus, viņa pati kļūvusi par iemīļotu diriģenti daudzos koncertos un Dziesmu svētkos.

Par šo negurstošā latviešu koŗu un tautas dziesmu lāpas nesēja Roberta Zuikas godā celšanu jāizsaka vislielākais paldies Dziesmu svētku rīkotājiem, it īpaši Ivaram Cinkusam, Latvijas labākā vīru koŗa, *Gaudeamus*, diriģentam.

Par Noslēguma koncertu katram būs savi uzskati un domas, bet atļaušos teikt, ka Roberta Zuikas piedalīšanās tajā vienmēr spīdēs kā spoža latviska saulīte.

Dziesmas „Kalējs” tekstā izmantots Kārļa Skalbes dzejoļa fragments. Pēdējās rindas dziesmā ir: „Kaļu rotas ligavai, mīļai, skaistai Latvijai”. Skalbe, Vītols, Zuika! Katrs ir sava veida kalējs, kas ar vārdiem un mūziku kaluši rotas

Tūkstošbalsīgais koris klausā simtgadīgā diriģenta precīzajam žestam

Atkal ievada vārdus saka prezidents Andris Bērziņš, kuŗš savas runas beigās aicina visus dziedāt „Dievs, svētī Latviju!”. Pie ozollāpām izdaiļotās diriģenta pulsta daudzus tūkstošus vada Roberts Zuika. Daudzi saprot, ko nozīmē

dziem mums pazīstamo basu Arni Akseli, kuŗš šajā koncertā dziedāja apvienotajā vīru koŗī, un viņš skaidroja, ka viri manāmi saņēmas un dziedāja ar pilnu atdevi, novērtējot to, ka viņus vada pats Roberts Zuika. Runājot

mīļai, skaistai Latvijai.

Sagaidīsim Robertu atgriezties Amerikā ar pateicību, un novēlēsim viņam veselību un spēkus! Lai skaistās atmiņas un no tautas saņemtā mīlestība viņu uztur vēl ilgi!

Armands Birkens

Esam draugos ar vēju un sauli Gaŗezērā

Pirmās divas jūlijā aizvadītās nedēļas Gaŗezera bērnu nometnes (GBN) 1. posma dalībniekiem no vairākām pavalstīm ASV un Kanadas, ir sniegušas daudzus neaizmirstamus brīžus. Par 40 bērnu labklājību nepārtraukti ir rūpējies GBN direktore Iveta Eilande ar saviem palīgiem – GBN audzinātājiem. Neviļus rodas jautājums – cik daudz ir nepieciešams, lai bērni saņemtu enerģiju un prieku, ar kuŗu pietiktu vēl visai atlikušajai vasaras daļai. Kā mēs, klātesošie, to varējam vērot nometnes 1. posma nobeigumā, lielākas auditorijas klātbūtnē, kuŗu galvenokārt pārstāvēja bērnu vecāki un vecvecāki, nometnotāju starpojošās acis liecināja pa lielu enerģijas pieplūdumu. Nebūtu jau grūti uzskaitīt visus notikumus, ar kuŗiem bērni divu aizvadīto nedēļu laikā ir bijuši saistīti. Atrādīta uz ekrāna jaunajā GBN darbošanās ēkā *Sietiņi*, nometnes dalībnieku ikdienas radija vispārēju apbrīnu par nodarbību lielo daudzveidību un

Gaŗezera bērnu nometnes vadība, audzinātāji ar 1. posma bērniem pie Sēnītēm. Aizmugures rindā pirmā no kreisās: GBN vadītāja Iveta Eilande

peldvietā, dažādi bumbu sporta paveidi, sacensšanās virves vilkšanā, bultu šaušanā ar loku, kanoē laivu vadīšanas mākas apgūšana un vēl citas nodarbošanās ir palīdzējušas uzlabot bērnu vispārējo fizisko sagatavotību, un nav pamata runāt par laisku laika pavadīšanu nometnē. Arī Gaŗezera virtuvē ēdienu daudzveidība dienu no dienas ir uzturējusi bērnu moţumu un labsajūtu. Atgrieŗoties pie GBN 1. posma nobeiguma plašajā Sietiņu ēkas zālē, gribas atgādināt par daŗu bērnu vēlmi turpināt arī GBN nākamā posmā. Nometnē pavadītais laiks un iesāktās draudzības saites ir rosinājis viņos daudz pozitīvu un paliekošu emociju par divām priekā un saules piepildītām nedēļām Latvieŗu centrā Gaŗezers.

Bērniem un viņu vecākiem sakām uz redzēŗanos Gaŗezērā arī nākamajā gadā!

Vilnis Tropis

GBN bērnu nodarbības Gaŗezera Mākslas mūzeja vadītājas Līgas Ejupes vadībā

izdomu. Arī latvieŗu tautasdeju un dziesmu kvalitatīvais sniegums nometnes nobeigumā liecināja par bērnu un audzinātāju savstarpēju sadarbību kopā pavadītajās divās nedēļās. Nometnes dalībnieku keramikas un praktisko darbu veikums, izlikts uz atseviŗkiem galdiem *Sietiņu* ēkas ārpusē, parādīja apsveicamu bērnu ieinteresētību veidot kaut ko praktisku un paliecamu, kas pēc nometnes būtu paņemams līdzī uz mājām, lai atgādinātu par GBN pavadīto laiku.

Vērojot attēlus uz ekrāna, varam teikt, ka daudz no pavadītā laika nometnē ir ticis pavadīts sporta nodarbībās. Sporta spēles, ūdens prieki ezera pludmales

GBN 1. posma bērni nometnes audzinātājas Kristīnes Dmitrijevas mūzikālajā pavadījumā izpilda dziesmiņu par runci, kuŗš piekrita, lai viņu iestāda puŗu dobē

IZKLAIDE AR DARBA KĀRTĪBU

Latviskā Mantojuma fonda Bostonā padomes sēde notika Ingridas Gutbergas ģimenes lauku īpaŗumā, kaimiņu pavalsts *New Hampshire* pilsētīņā *Jaffrey*. Uz sēdi bija aicinātas arī padomes locekļu „otrās puses”, kas pa sēdes laiku varēja izbaudīt kalnu un meŗu ainavu.

Sēdi vadīja LMF priekŗniece Ināra Suuberga. Darba gaitā bija ziņojumi par laikraksta *Laiks* izdevējas un redaktora viesoŗanos Bostonā. Tāpat par

tikŗanos ar Aivu Rozenbergu, kas ir *Rīga 2014* programmas vadītāja. Padomnieki nolēma atbalstīt lūgumu atbalstīt folkloras grupas „Teiksma” koncertu, kas paredzēts ŗi gada 15. novembrī. Apstiprināja arī dalību Bostonas sabiedrības mājaslapā, ko veido Latvieŗu skolas pārzīne Krisīte Skare. Pie nākotnes plāniem apcerēja Oskara balvas kandidāta izvēli. Vēl tika pārrunāta iespēja par tiesību iegūšanu kāda amerikāņu bestsellera

tulkoŗanai latvieŗu valodā.

Cienastā izcila vieta bija ierādīta kaimiņu farmas raŗojumiem. Ingrida Gutberga ar vīru Svēnu īpaŗumu, kas ietver 90 akŗus, bija iegādājuŗies pirms vairāk nekā 50 gadiem. Jaunā baŗķu kabīne uzbūvēta tikai

pagājuŗajā vasarā. Vēl visur bija jūtama koka smarŗa, jo visa mājas apdare, arī iekŗtelpas ir no koka, ieskaitot griestus. Ingrida to nosaukusi par ģimenes ligzdu. Kabīnei trīs stāvi. Katrai paauŗdzei ierādīts savs stāvs. Tā atrodas kalna galā ar tipisku Jaun-

anglijas kalnu panorāmu. Arī brauciens no Bostonas priekŗpilsētām caur daudzajām mazpilsētām bija atgādinājums par laikiem, kad braucot varēja apbrīnot dabu un lielie satiksmes ceļi vēl nebija guvuŗi virsroku.

Ivars Galiņŗ

Foto: Thomas Thrasher

Pēc sarīkoŗuma Bostonā //LMF vārdā, tikŗanos ar RĪGA 2014 programmu vadītāju. No kreisās: Ingrida Gutberga, Ivars Galiņŗ, //Aiva Rozenberga, //RĪGA 2014 programmu vadītāja, un Antra Thrasher

Foto: Eric Suuberg

Skats no balkona, *Jaffrey NH*. No kreisās: Liza Platais, Māris Platais, Ivars Galiņŗ, Nora Galiņa, Silvija Ūdre, Juris Raudseps, Irēne Stankēvics, Ināra Suuberga, Ingrida Gutberga, un Ingridas meita Erica DeBenedictis

Window on Eurasia: Russia Can Bring to Power a Pro-Moscow Regime in Latvia, Report Says

Pols Goubls
(Paul Goble)

Staubton, July 20 – Fresh from their recent victories at the municipal level, pro-Moscow political parties in Latvia can be in a position to win parliamentary elections next year and form a pro-Moscow Latvian government, if they receive sufficient help from Moscow as well as from Russian business interests in that Baltic republic.

In that event, a new study published by the Novy Region 2 news agency says, Russia will secure its geo-economic and geo-political interests in the Baltic, have a secure beachhead within the European Union, and be in a position to use Latvia as a replacement for Cyprus as an offshore facility.

Both because the specific authorship of this report is unclear—the news agency says only that it was prepared by “one of the political centers close to the Kremlin” – and because its language suggests that it is an argument about what Moscow can and should do rather than a program that has already been agreed to, this report must be treated with care.

One cannot exclude that this is a provocation. But the report's plausibility suggests it must not

be dismissed out of hand as that alone. That is because it highlights something many in Latvia and the West are inclined to ignore: for Moscow, Latvia's membership in the EU and NATO is not the end of history but rather a set of new conditions the Russian government is prepared to adapt to or even exploit to promote its own interests.

In presenting the report for the Russian news agency, Ekaterina Popova says that “despite the fact that by inertia, neighboring Latvia continues its economic drift toward the European Union ... political processes which are taking place in the country provide the basis for a future political turnabout.”

Among those are the victories in recent municipal elections of pro-Russian parties that brought to power the “Russian mayor” of Riga, Nil Ushakov, and allowed his Center of Accord colleagues to win 39 of the 60 seats in the Riga city council, as well as the victory of pro-Russian politicians in other local elections.

These results, she says, “improve the prospects for the formation of a pro-Russian ruling coalition” in the national government after the 2014 parliamentary elections, especially since the Center of Accord party already “controls 31 percent” of the seats there and can expect to gain by appealing to the large portion of the Latvian electorate that

is Russian or Russian-speaking.

To achieve that “strategic task,” Popova says, will require the identification of “a compromise figure who will work for the rapprochement of the positions of the two countries. And she adds that such a figure seems to be available in Dmitry Mazepin, the head of the UralKhim Company.

The New Region 2 journalist then presents what she says is the full text of a 2700-word report by an unnamed group of Kremlin advisors entitled “On the Results of the Municipal Elections in the Latvian Republic and the Prospects of the Formation of a Pro-Russian Ruling Coalition in That Country.”

Latvia, the report begins, is attracting “heightened attention from a broad circle of representatives of the economic and political elite of the Russian Federation” because of the size of Russian investments there, Russian ownership of Latvian property, its strategic location, Russian deposits in Latvian banks, and its membership in the EU and plans to enter the euro zone which will make it an even more attractive and secure place for Russian investment.

Moreover, the report continues, given the financial crisis in Cyprus and the threat that it poses to Russian deposits there, Latvia “is becoming an ever more attractive alternative as a place for Russian depositors.” These

are likely to grow in number as direct Russian investments will increase in size when Latvia adopts the euro next year.

That further integration of Latvia into “the supra-national organs of the European Union” will grow, and consequently, the possibilities of the country's financial authorities to manipulate the situation will decrease, adding to Latvia's attractiveness as an investment site for Russians and Russian companies.

But in this situation, “Russian depositors and investors will not be able to feel themselves secure and confidently increase their presence in the economy of the country until they are convinced that there is a government in the Latvian Republic which is capable of recognizing and defending (at least behind the scenes) the vitally important interests of such depositors and investors.”

“The strategic interests of Russia and of Russian capital in the Latvian Republic, and also of the Latvian Republic itself call for the formation, after the 2014 elections, of a coalition government led by the Center of Accord and with N. Ushakov as prime minister.” Such a government could include representatives of the Reform Party and the Union of Greens and Farmers.

Such a political task “is completely realistic, the report continues, but it won't happen without a concerted effort by Moscow,

on the one hand, and pro-Russian political and especially economic forces in Latvia itself, all the more so because since 2000, the idea of Russian participation in Latvia's political process has in part been discredited.

A major reason for this, the report says, is that Moscow's political consultants have given the pro-Russian parties of Latvia bad advice, including urging them to press immediately for Russian to be given the status of a state language. The efforts of the parties to do just that quickly alienated their potential allies.

To succeed, the report argues, this effort must overcome a definite skepticism and disappointments of various Russian possibilities among the pro-Russian political and business circles of the Latvian Republic by forming an “informal staff” with offices in both Riga and Moscow to coordinate and to select as its leader someone with Russian citizenship – “a guarantee of loyalty” – and long experience in Latvia, someone like Dmitry Mazepin.

Moreover, the report says, this effort must secure financing from Russian business interests in Latvia and a commitment from the Kremlin that it will not disavow the effort in the course of its being realized in the pursuit of other goals. And it calls for the program to begin no later than September 1, 2013.

ČLOA delegātu sapulce

Čikāgas Latviešu organizāciju apvienības delegātu sapulce notika š. g. 25. jūnijā Čikāgas latviešu namā. To vadīja priekšsēdis Jānis Vilciņš, protokolēja sekretāre Ruta Priedkalne-Zirne. Pēc māc. Gundegas Puidzas teiktās lūgšanas, pieņēma dienas kārtību, pārskatīja delegātu mandātus un pieņēma 2012. g. 24. oktobra delegātu sanāksmes protokolu.

Priekšsēdis Jānis Vilciņš ziņoja, ka 2012. gadā no 8. līdz 10. novembrim Čikāgā viesojās jauniecētais Latvijas Republikas vēstnieks ASV Andris Razāns. Pirmajā dienā Latvijas Goda konsuls Čikāgā Roberts Blumbergs iepazīstināja vēstnieku ar Čikāgas pilsētas vadību un vairāku Čikāgas firmu pārstāvjiem. Nākamajā dienā vēstnieks iepazīs ar Čikāgas latviešu sabiedrības pārstāvjiem un Čikāgas Kr. Barona skolas darbu un tās pārzini Elisū Freimani, kā arī uzrunāja skolas saimi pēc rīta lūgšanas. Turpat Ciānas draudzes īpašumā ir arī latviešu radio raidījumu mītne. Vēstnieku sagaidīja Radio raidījumu komitejas priekšniece Valija un arī Modris Galenijs.

Čikāgas Latviešu biedrības namā Latvijas vēstnieku sagaidīja biedrības kasiere Māra Plūme un nama pārvaldnieks Reinis Kalnājs. Pie kafijas galda vēstnieks iepazīs ar Ciānas draudzes priekšnieci Baibu Lie-

piņu, Sv. Pēteru draudzes priekšnieci Inesi Stokes, DV pārstāvi Daumantu Hāzneru un Čikāgas vīru koļa priekšnieku Aivaru Osi.

Lūdzām vēstnieku teikt akta runu 2013. g. 18. novembra sarīkojumā, esam saņēmuši piekritošu atbildi.

No kr. sēd: Modris Galenijs, Jānis Vilciņš, Ruta Priedkalne-Zirne, Helmūts Lāčkāja; stāv Žubīte Streipā-Glas, Inta Zariņa, Daina Cera, Valija Galenijs, Armands Birkens, Gundega Puidza, Ilmārs Bergmanis

Latvijas neatkarības proklamēšanas 94. gadadienas akts un koncerts notika 17. novembrī Ciānas Lielajā zālē. Lūgšanu teica māc. Oļģerts Cakars un akta runu Latvijas Goda konsuls Čikāgā Roberts Blumbergs. Koncertā piedalījās Latvijas operas soliste Liena Kinča un

Kr. Barona skolas, Ciānas draudzes un Čikāgas vīru koris. Kopā bija 250 dalībnieki.

Pārstāvēt ČLOA, priekšsēdis ir piedalījies dažādās sēdēs, intervijās, teicis atvadu vārdus māc. Rubena Andermaņa piemiņas aizlūgumā Ciānā un bijis delegāts ALA kongresā Sietlā.

raidījumus, tāpat Ciānas draudzei par radio studijas telpu un visiem klausītājiem un ziedotājiem.

Rutai Priedkalnei pēc 20 gadu darba atteicoties kandidēt, jaunā Stipendiju fonda priekšniece Solvita *Baipšys* ziņoja, ka piešķirtas stipendijas Gaŗezera vi-

kas, tam nav īstas vajadzības.

Revīzijas komisijas uzdevumā Modris Galenijs ziņoja par izdarītām revīzijām un izteica pateicību ČLOA, ČL Radio, Čikāgas Ziņu un Stipendiju fonda kasiēriem.

Par Čikāgas DV apvienības darbu ziņoja priekšnieks O. Cakars. Noticis Kurzemes cietokšņa atceres sarīkojums, kuŗā runāja Milvoku DV apvienības priekšnieks Ēriks Kākulis un dziedāja Čikāgas vīru koris. Paldies abiem! Piešķirām 4 stipendijas Gaŗezera skolu audzēkņiem. Jāatzīmē, ka ASV DV zemes valde stipendijas dubulto ar saviem līdzekļiem. Sarīkota 14. jūnija ziedojumu akcija.

Illinojas Pensionāru biedrības darbs rit parastā gaitā, mēģinām uzturēt sirsnīgas un draudzīgas saites biedru starpā. „Sanākam reizi mēnesī, ir svētbrīdis, programma un kopējas siltas un bagātīgas pusdienas,” norādīja priekšnieks O. Cakars.

Par Čikāgas latviešu Kr. Barona skolu ziņoja Daina Cera. Ir 99 skolēni un 20 skolotāji. Šogad 8. klasi beidza 5 audzēkņi. Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā skolēni vērsa skatu pagatnē un apskatīja Čikāgas latviešu dzīvi draudzēs un organizācijās. Skola sāksies 7. septembrī.

Kasiera Andreja Rāves iesūtītais ziņojums rāda, ka kasē ir \$9 941.

Radio komitejas vadītāja Valija Galeniece ziņoja, ka raidījuma maksa ir \$200, pateicās Silvijai Kļaviņai-Barshney un Armandam Birkenam par lielo darbu, sagatavojot iknedēļas

dusskolas, sagatavošanas skolas un *Sveika, Latvija!* apmeklētājiem \$4 650 apmērā.

Par Čikāgas Ziņām ziņoja administrātors Ilmārs Bergmanis. 2012. gadā, taupīgi dzīvojot, ir \$6 374 atlikums. Ir doma sīkāk izdalīt ziedojumus un sludinājumu iemaksas, bet, lie-

Mērķtiecīga atgriešanās Baiba Rubesa intervijā Paulam Raudsepam (IR)

Baiba Rubesa atstājusi augstu amatu bagātajā naftas uzņēmumā *Statoil*, lai būtu mājās, Latvijā. Viņai ir ko teikt par politiku, korupciju un to, kā nāves klātbūtnē izmainās skats uz dzīves vērtībām.

Baibas Rubesas vārds ir pazīstams daudziem. Viņa ir ne tikai daudzus gadus vadījusi vienu no Latvijas redzamākajiem uzņēmumiem – *Latvija Statoil*, bet, tāpat kā viņas tēvs, uzņēmējs, Latvijas Bankas padomnieks un aktīvs trimdas darbinieks Brunis un māsa, dramaturģe un režisore Baņuta, vienmēr ir bijusi sabiedriski aktīva, turklāt viņai patīk un viņa prot spilgti izteikties. Pēdējos piecus gadus Baiba ir pavadījusi ārpus Latvijas augstos koncerna *Statoil* amatos, bet šovasar nolēma atgriezties Latvijā. Brīnišķīgi saulainā jūlija rītā tikos ar viņu, lai parunātu par šo lēmumu, par ārzemēs gūto pieredzi un nākotnes plāniem, kā arī par smagu pārbaudījumu, kas piemeklējis māsas ģimeni.

Pēc pieciem gadiem ārzemēs esi pārcēlies atpakaļ uz Latviju. Kādas ir izjūtas?

Ārkārtīgi labas, jo tā ir mērķtiecīga atgriešanās mājās.

Mērķtiecīga atgriešanās. Kāds ir mērķis?

Būt mājās, respektīvi, tas nav pilnīgi dulls lēmums. Varbūt sāksu no cita gala. Manas māsas vīrs (mūziķis Nīks Gothams) ļoti nopietni saslīma. Ja skaties, kā tavs vienaudzis aiziet mūžībā, tad ļoti ātri parādās jautājums, kā deļ ir vērts dzīvot. Lai pelnītu naudu un nomaksātu hipotēku? Manā gadījumā tālu prom no ģimenes un draugiem, kā (Eiropas komisārs Andris) Piebalgs nesen teica, ka lidmašīnas un koferos? Vai labāk tomēr meklēju ceļu, kā atgriezties, un to arī atradu.

Ko taisies darīt Latvijā?

Kopš pagājušā gada rudens esmu bankas *Citadele* padomē, bet tas nav pilna laika darbs, lai gan prasa vairāk laika, nekā biju domājusi. Turklāt pēc *Statoil* atstāšanas man vismaz uz brīdi ir finansiālā brīvība, kas dod iespēju padomāt, ko darīt tālāk. Tagad es ievēlu patīkamu, vasarīgu elpu, un tad redzēs, vai došos konsultāciju jomā, vai meklēšu kādu citu darbu, vai pati sāksu kaut ko.

Bija baumas, ka tevi uzrunāja kā iespējamo satiksmes ministri pēc Aivja Roņa atkāpšanās gada sākumā.

Tā ir taisnība.

Kāpēc atteici?

Nevienam nevajadzētu kļūt par ministru tā „uz sitienu”. Satiksmes jomu es daudz maz saprotu. Tā ir viena no nopietnākajām, prasīgākajām un katrā ziņā viena no bagātākajām ministrijām Latvijā. Taču, lai būtu veiksmīgs ministrs, jābūt ļoti stiprai politiskai aizmugurei. Tādas man nav.

Bet vai būtu interese kādreiz iesaistīties politikā?

Viss ir iespējams, taču ne tuvākajā nākotnē, un es noteikti

netaisos dibināt partiju. Domāju, ka šīs regulāri vērojamās ambīcijas dibināt partiju ir pilnīgi „garām”. Mums vajag stabilāku politisko vidi. Tāda sajūta, ka latviešos ir revolūcionārs gēns, ka visu laiku vajag gāzt esošo un taisīt kaut ko jaunu. Taču svarīgs ir arī paliekošais. Lai Dievs dod mums 2-3, maksimums, četras stipras partijas, kuŗas var savā starpā patiesi sacensties.

Vai pašreizējā partiju spektrā redzi šīs četras ilglaicīgās partijas?

Pauls Raudseps

Protams. Vienādi vai otrādi *Vienotība* ir viena no tām. *Saskaņas centrs*, kuŗš, es pieņemu, varētu arī vēl akceptēt kādas izmaiņas, ir otra. Vēl Zaļo un Zemnieku savienība un Nacionālā apvienība, ja nedaudz nomainās vadība. Mēs jau redzam, kā *Tēvzemei un brīvībai* īpatnsvārs šajā organizācijā ir mainījies, pienākot klāt *Visu Latvījai!* Es pieņemu, ka ar ZZS notiks kas līdzīgs.

Vai šīs partijas tiek galā ar Latvijas izaicinājumiem? Vai mēs esam veiksmīgi tikuši galā ar krīzi?

Ja kaut ko esmu iemācījies, jo sevišķi pēdējos gados, tad to, ka nav absolūtas atbildes – jā vai nē. Vienmēr pa vidu ir pelēkie toņi. Principā jā, ar krīzi tiks galā. Ekonomiskajā ziņā Latvija nesabruka. Tomēr vēl ir tāls ceļš ejams, ir disonanse starp to, ko stāsta par tādu un tādu iekšzemes kopprodukta pieaugumu, un realitāti, ko redz ielās – nabadzību. Pēdējo piecu gadu laikā ir pieaugusi nabadzība, iztukšojas Rīgas, Kuldīgas, Liepājas un citu pilsētu ielas. Nākamais uzdevums noteikti ir samazināt šo disonanci starp nabadzīgajiem un izteikti turīgajiem.

Ir dzirdētas visādas muļķības, ka mums nevajadzētu iestāties eirozonā, ka mums nevajadzēja (krīzes pārvarēšanā) darīt to vai to. Taču mēs varam pateikties tiem, kas bija pietiekami žēlīgi un iedeva mums miljoniem eiro, lai pensionāriem varētu turpināt izmaksāt pensijas, lai skolotāji varētu turpināt strādāt.

Taču ir uzdevumi, ar kuŗiem nav tikts galā. Kā padarīt birokrātiju ievērojami efektīvāku – vai tas būtu valsts iepirkumos, vai daudzās citās jomās, kuŗas ir par daudz cilvēku, par daudz procesu, kuŗus varētu vienkāršot. Atdeve Latvijas budžetam būtu daudz augstāka.

Mēs netiekam galā ar izglītības jautājumiem. Lai gan dažiem

varētu šķist ļoti nepopulāri, man ir simpatijas pret (bijušā izglītības ministra Roberta) Kīļa piedāvātajām reformām. Taču komunikācija bija katastrofāla. Jāatrod veids, kā „iebarot” to, kas jādara, jo ārkārtīgi daudz sāpīgu lēmumu. Varēja pieņemt sāpīgos ekonomiskos lēmumus, jo tie bija acīmredzami nepieciešami, bet nepieciešamie lēmumi izglītības sistēmā netiek pieņemti.

Trešā joma, ar kuŗu netiek galā, ir pelēkā ekonomika. Darbs *Statoil* man skaidri pa-

Baiba Rubesa

rādīja korelāciju starp valsts nabadzības līmeni un tās vietu (starptautiskās pretkorupcijas organizācijas *Transparency International* korupcijas uztveres indeksā. Jo augstāka vieta, jo augstāka labklājība, jo zemāka vieta – jo mazāk labklājības.

Naftas firmām darba lauks bieži vien ir valstīs, kuŗas korupcijas līmenis ir visai augsts. Kā tādā sociāli atbildīgs norvēģu uzņēmums kā *Statoil* var tur strādāt?

Tā ir bijusi īsta dzīves skola. (Kā viceprezidente, kas atbildīga par korporatīvo sociālo atbildību), es strādāju ar tādām valstīm kā Angola, Azerbaidžāna. Biju valdes locekle organizācijā *Extractive Industries Transparency Initiative*. Tās mērķis ir samazināt korupciju valstīs, kuŗas iegūst naftu, gāzi un derīgos izrakteņus. Lai to izdarītu, ir jāatrod ceļš, kā līgumos iestrādāt prasību publiski deklarēt samaksātos nodokļus. Šajā industrijā parasti nav zināms, cik uzņēmumi maksā valstij nodokļus. Nevalstiskās organizācijas vēlas zināt, cik naftas kompānijas ir samaksājušas valstij. Tad tās var prasīt valdībai, ko tā izdarījis ar šo naudu, kuŗa mēdz būt ļoti liela. **Problēma ir tāda, ka, galu galā, atbildīga ir valdība. Iedzīvotājiem ir jāspēj no valdības prasīt atbildību.**

Taču var arī paskatīties no otras puses un uzdot jautājumu mūsu komisāram (Andrim Piebalgam, kuŗš atbild par Eiropas Savienības attīstības palīdzību). Lielākā daļa no Afrikai veltītā attīstības budžeta, milzīgas summas, aiziet valstīm, kuŗas ir bagātīgi apveltītas ar derīgiem izrakteņiem. Latvija būtu priecīga, ja varētu saņemt 0.001% no tās naudas, kuŗa tur tiek iegūta. Vai ES prasa no palīdzības saņēmējiem, lai viņi arī obligāti informētu par nodokļiem, kuŗus saņem par šiem izrakteņiem, un kā šī nauda tiek tērēta?

Piebalga kungs nav pieprasījis šādu noteikumu ieviešanu?

Viņš apgalvo, ka šad tad par šiem jautājumiem tiek runāts. Taču – viens ir, vai runā, bet otrs – vai turpina dot naudu. Es zinu par diviem gadījumiem, kad *Statoil* nav ieguldījis kādā valstī, jo mēs sapratām, ka korupcijas risks ir pārāk liels.

Taču ir arī iespējams strādāt šādās valstīs, nedodot kukuļus.

Jā, ir. Tas prasa vairāk laika un pacietības. Latvijā arī ir iespējams strādāt, nedodot kukuļus. Nesenajā Pasaules latviešu eko-

vajag privatizēt *Latvenergo*? Es uzskatu, ka vajag, vismaz daļēji. Ja uzņēmumu kotē biržā, vēl jo labāk.

Tagad valdība izskata valsts uzņēmumu pārvaldes koncepciju, kas sadūrusies ar lielu pretestību. Tāpat ar izglītības reformu – visur iesakņojušās jau esošās intereses, ir liela pretestība pret jebkādam pārmaiņām. Reformu partija ienāca politikā ar domu šīs lietas mainīt, bet šovasar pašvaldību vēlēšanās viņiem neveicās. Kā var cīnīties pret šīm iesākstējušajām interešu grupām?

Tas visā pasaulē ir grūti, arī Norvēģijā un Kanādā.

Par Reformu partiju – tas izklausīsies skaudri, jo man pret to ir lielas simpatijas, bet tā nebija partija. Tā bija vēl viena grupa, kuŗa izveidojās uz revolūcionārā pacēluma. Tajā gan ir arī ļoti daudz kā pozitīva, un vispozitīvākais ir RP ministri – prasmīgi un augsti profesionāli, viņi māk vadīt, māk komunicēt. Ķīlis gan ir īpašs gadījums. Viņam pavisam noteikti bija vīzija, principā pareiza, bet varēja citādi to kārtot. Taču es neticu, ka Reformu partijai ir izredzes nākotnē. Viņiem, tāpat kā *Vienotībai*, ir nepieciešamas jaunas sejas. Ja Dievs dos, viņiem piemīt gudriba saplūst kopā.

Tāpat, atgriežoties pie politikas, – ja tu gribēsi tajā iesaistīties, tad būs jāiestājas vienā no šīm partijām?

Tā ir.

Vai esi domājusi, kā tas varētu notikt?

Jā, bet es to neatklāšu. (*Smejas.*) Es noteikti simpatizēju *Vienotībai*, Reformu partijai, pat Tautas partijai. Man ir liberāli konservatīva nostāja daudzos jautājumos. Tomēr mani satric koncentlēšanās ap individiem. Uzņēmējdarbībā ir svarīga komanda, vienuļie varoņi nekad neko nepanāk. Ir jābūt komandai un tam, ko Latvijā sauc par „demokrātisko vadību”. Ir jāspēj tiešām ieklausīties citos un dot arī tiesības citiem rīkoties. Es nopūšos, kad dzirdu, ka atkal taisās veidot partiju ap kādu spilgtu personību. Nu, stāsti manim, Daugaviņa!

Tavs tēvs Brunis bija liels patriots, cieši iesaistīts Latvijas Bankas izveidošanā un lata atjaunošanā. Ko viņš teiktu par pāreju uz eiro?

Viņš bija pilnīgi par. Tiesa, ar vienu smaidošu un otru raudošu aci, jo viņš Latvijas Bankā uzstādīja visu numismātisko programmu. Ir bēdīgi, ka tā vairs nebūs. Tomēr viņš noteikti bija par eiro.

Tu jau sākumā pieminēji māsas vīru Niku Gothamu. Viņš ir Latvijā ļoti pazīstams džeza mūziķis un komponists un jau divus gadus cīnījās ar vēzi. Ko tas nozīmējis tavai ģimenei?

To stāstu sapratīs ikviens, kas ir saskāries ar vēzi. Vai to noķer laikus, vai var izārstēt, kāda ir aprūpe un kādas konsekvences?

(Turpināts 18. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

**Valsts prezidents
Andris Bērziņš**

savā un Latvijas tautas vārdā apsveic Lielbritānijas karalisko ģimeni ar Viņa Karaliskās Augstības Kembridžas prinča nākšanu pasaulē. Apsveikumā teikts: "Jaunas dzīvības ienākšana pasaulē ir īpašs notikums. Apsveicu visu Lielbritānijas karalisko ģimeni, bet jo īpaši jaunus vecākus. Novēlu mazajam princim veselību un dzīves gudrību! Lai viņu visas dzīves garumā apvij tuvo cilvēku un Lielbritānijas tautas mīlestība!"

**Ja desmit gados nepanāksim
ES vidējo līmeni, tad...**

Svarīgu prognozi LNT raidījumā 900 sekundes izteica Valsts prezidents Andris Bērziņš. Komentējot savus divus prezidentūrā pavadītos gadus, Bērziņš sacīja: "Tagad, divus gadus nostrādājot, man ir skaidra situācija, ka mums šis jautājums ir daudz aktuālāks, nekā bija tajā brīdī. Manā ieskatā, ja mēs desmit gados nepanāksim Eiropas Savienības vidējo līmeni, tad Latvija politiski vairs nepastāvēs, tāpēc šis jautājums ir ļoti būtisks." Uz jautājumu par nākamajos gados Latvijas sasniedzamiem mērķiem un ambīcijām Valsts prezidents atbildēja, ka „darbs ir uzsākts, it sevišķi tā, kā ir pieņemts, ka Latvijas pamatvirziens ir eksports, iekšējais tirgus, pat saliekot Baltiju kopā, nav pietiekami liels. Baltijas iekšējais tirgus ir apgūts, tāpēc ir jāmeklē jauni tirgi.”

**Vai Baltijas valstīm
būs kopīga armija?**

Intervijā aģentūrai BNS Valsts prezidents Andris Bērziņš puda domu, ka Baltijas valstīm, īstenojot gudrās aizsardzības principu, vajadzētu pāriet jaunā kvalitātē, veidojot kopīgas bruņoto spēku struktūras un pamazām virzoties uz kopīgas armijas izveidi. Domājot, kā attīstīt mūsu aizsardzību, šķiet, ka mums būs daudzās pozīcijās kopumā jāmaina pieeja. „Ja NATO koncepts ir *smart defence*, kas jau šobrīd izpaužas tā, ka mēs nepērkam Baltijā savas lidmašīnas, bet izmantojam citu NATO valstu atbalstu, domāju, ka ir jāiet uz priekšu, sākot kaut vai Baltijas līmeni ar mūsu militāro spēku koncentrēšanu. Jāvīrās uz daudz ciešāku spēku konsolidāciju, jo katrs atsevišķi, it īpaši jūras spēki, esam mazāk spēcīgi. Šis *smart defence* koncepts ir jāvirza visās lietās uz priekšu,” sacīja prezidents.

**Latviešu karavīrs Afganistānā.
Kad sargengēlis uz pleca**

Trīsdesmit divus gadus vecais Edgars Perijs dien Afganistānā. Latvijā viņš bija ieradies tikai uz nedēļu atvaļinājumā. Tagad majors Edgars Perijs devies atpakaļ uz Afganistānu, lai līdz nākamā gada maijam turpinātu dalību Eiropas Savienības Policijas misijā.

Ko Perijs saka par savu dienestu?

Foto: Delfi

“Dzīvoju ar domu, ka svarīgākais ir izbaudīt dzīvi, ik sekundi no mums dotā laika. Nekas nav garantēts, un mēs nezinām, kas var notikt nākamajā dienā. Arī man ir bijušas situācijas, kad saprotu, ka no nāves mani ir paglābusi tikai laimīga sakritība vai veiksmē. Pieņemu, ka ir vēl daudz gadījumu, kad, pats to nezinot, tikai nejaušības pēc nesmu gājis bojā. Šādi brīži liek padomāt par dzīvi, izvērtēt un apsvērt prioritātes. Ir mainījušās manas vērtības. Neesmu reliģiozs, bet domāju, ka ir augstāki spēki, kas mūs vada un sargā. Reizēm jūtu nepieciešamību aiziet uz baznīcu, tas ir kā sava veida attīrīšanās rituāls, bet regulāri dievkalpojumu neapmeklēju. Tas drīzāk ir noteikta garīga stāvokļa radīts impulss. Iespējams, uz mana pleca kādu reizi ir sēdējis arī sargengēlis, kas nav ļāvis sliktajiem onkuliem ar bārdām tikt man klāt.”

**Saņem augstu
Austrijas apbalvojumu**

Latvijas vēstniekam Lielbritānijā Andrim Teikmanim pasniegts viens no augstākajiem Austrijas apbalvojumiem - Lielā Sudraba Goda zīme ar Zvaigzni. Apbalvojumu svinīgā ceremonijā Austrijas vēstniecībā Londonā Teikmanim pasniedza Austrijas vēstnieks Lielbritānijā Emils Briks.

Andris Teikmanis

Pasniedzot apbalvojumu, Briks norādīja uz Teikmaņa sasniegumiem Ārlietu ministrijas valsts sekretāra amatā, veicinot Austrijas un Latvijas divpusējās attiecības un veiksmīgu sadarbību Eiropas Savienībā. Tika pieminēts arī 2011. gadā noslēgtais Latvijas un Austrijas divpusējais līgums par savstarpējo pārstāvību konsulārajā jomā, kā arī veiksmīgā valstu sadarbība kultūrā. Pateicības runā Teikmanis norādīja, ka Austrijas un Latvijas attiecības patiesi ir labs piemērs aktīvai un auglīgai sadarbībai dažādās jomās, kur nozīmīgu vietu ieņem arī abu valstu diplomātiskais dienests.

Lielā Sudraba Goda zīme ar Zvaigzni par nopelniem Austrijas

labā ir viens no augstākajiem valsts apbalvojumiem, kuŗu kopš 1952. gada piešķir Austrijas prezidents par izcilu ieguldījumu valsts politiskajā, ekonomiskajā, kultūras, intelektuālajā vai sabiedriskajā darbā.

**Rinkēvičs nosoda Naļņija
notiesāšanu Krievijā**

Krievijas opozīcijas aktivistam un prezidenta Vladimira Putina kritiķim Aleksejam Naļņijam tiesa par īpašuma piesavināšanos piesprieda piecu gadu cietumsodu. Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs (Reformu partija) puda nosodījumu par apstākļiem, kādos Krievijā pret opozīcijas pārstāvi Alekseju Naļņiju ir izvirzītas krimināla rakstura apsūdzības un pieņemts tiesu institūciju politisko ietekmējamību. “Tāpat rodas šaubas, vai šis process ir norisinājies saskaņā ar taisnīgas tiesas prasībām, kas izriet no Krievijai saistošās Eiropas Cilvēktiesību konvencijas,” sacīja ministrs, aicinot izvērtēt pēdējā laika notikumus Krievijā.

**Zemessardze ir uzticams
Latvijas aizsardzības pamats**

Zemessardzes veterānu apvienības konferencē Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa norādīja, ka Zemessardzes veterāni joprojām ir uzticams Latvijas valsts aizsardzības pamats. “Ir pagājuši vairāk nekā divdesmit gadi, kopš pastāv Latvijas Zemessardze. Tieši jūs, Zemessardzes veterāni, esat tie, kas no pašiem tās dibināšanas pirmsākumiem bijis mūsu valsts aizsardzības drošs, uzticams un stabils pamats un tāds tas esat joprojām,” atzina Āboltiņa.

**Atkal būs LTV raidījums
Skats no malas**

Pēc divu gadu pārtraukuma Latvijas Televīzijas (LTV) ēterā septembrī atgriezies žurnālists Kārlis Streips ar diskusiju raidījumu *Skats no malas*, aģentūrai LETA apstiprināja Streips (*attēlā*).

Raidījumā pārsvarā piedalīsies tie paši žurnālisti, kas piedalījās, pirms pārtraukuma, bet būšot arī daļa jauna seja. “Tās lai patlaban paliek pārsteigumam,” sacīja Streips.

Pirmais atjaunotais raidījums gaidāms 2. vai 9. septembrī - tas esot atkarīgs no tā, cik ātri LTV izdosies iekārtot studiju. Raidījums būs skatāms pirmdienās plkst.17.30.

LTV 2011. gada septembrī paziņoja, ka lauž līgumu ar Streipu un vairs neveidos raidījumu *Skats no malas*. Toreizējā LTV vadība šādu lēmumu pamatoja ar rupjībām, kas no Streipa mu-

SPILGTS CITĀTS

„... kā vīra un sievas
publiskais kašķis...”

No Rīgas Stradiņa universitātes Eiropas studiju fakultātes Politikas zinātnes katedras vadītājas profesores Ilgas Kreituses intervijas NRA.

Tika jautāts, kā Ilga Kreituse raksturotu Saeimas nacionālos jauniešus. Profesores vārdos, šķiet, derētu ieklausīties partijas *Visu*

Latvijai!/Tēvzemei un Brīvībai/LNNK biedriem.

Kā vienotu kopēju spēku nacionālus neredzu. Nedomāju, ka viņu pretrunas ir tik dziļas, cik dziļas tās parādījās saistībā ar 15. maiju. Bija aicinājums svinēt 15. maiju, automašīnas, karogi u.c. Sekoja TB/LNNK vecbiedru vēstule, kuŗā viņi nosodīja „Visu Latvijai!” sarīkojumu 15. maijā. Tas uzreiz liek aizdomāties, kas ir šis politiskais spēks un uz kā tas turas. Jo, ja vieni raksta publisku vēstuli par otru darbību, tas ir kā vīra un sievas publiskais kašķis...

Nacionāli ir bijuši, ir un būs. Tikai jautājums, cik stabili viņi ieņems vietu nākamās valdības veidošanā. Viņi pašreiz pieļauj to pašu kļūdu, ko savā laikā TB/LNNK, – mēģina balstīties tikai uz nacionālo jautājumu. Viņiem ir laba ekonomiskā programma, bet Saeimā viņi par to nerunā, jo tas ir grūti un sarežģīti. Šobrīd izskatās, ka ne Parādniekam, ne Dzintaram nav ar ko nākt klajā un cilvēkus piesaistīt.

Un kā ir ar Saskaņas centru?

Rīgas domes vēlēšanas parādīja, ka krievi ir mazāk radikāli nacionāli nekā latvieši. Vienubrīd Latvijā dikti baidījās no Lindermana. Bet, kad es biju ar viņu vienā TV diskusijā, sapratu, ka viņš ir kā bērza piepe, kas var dzīvot tikai tad, ja uz kaut kā dzīvo vīrsu un no tā ņem.

Un kā vīrsu viņš aug?

Tās ir kļūdas, ko valstī pieļaujam nacionālajā jautājumā. Tikko sākam kaut ko asāk nepārdomāti darīt, tā Lindermans ir klāt sildīt rociņas. Nesen cilvēki no Krievijas man jautāja: „Vai jūs patiešām domājat, ka Latvijā dzīvojošie krievi grib būt Krievijas krievi?” Viņi grib būt Latvijas krievi un tāpēc neiet uz radikālismu.

Vai Ušakovs ir šīs grupas pārstāvis?

Vārds „Nils” ir sens krievu vārds, bet tas ir arī skandinavu vārds; viņa vārdā ir atrasts kompromiss.

tes bija izskanējušas televīzijas ēterā, - Streips raidījumā *Zaļo* un Zemnieku savienību bija apveltījis ar epitetu “maukas”.

**Domājot par nākamajiem
Dziesmu svētkiem**

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis preses konferencē atzina, ka nākamo Dziesmu un deju svētku organizācijai, tostarp Mežaparka estrādes un „Daugavas” stadiona sakārtošanai, kā arī māksliniecisko kopu atbalstam jāparedz papildu nauda. Par konkrētām summām plānots lemt vēlāk. Dziesmu un deju svētku padomes priekšsēde Dagnija Baltiņa teikusi, ka vienīgais veids, kā izskaust spekulantu darbošanos ar Dziesmu un deju svētku biļetēm, ir visu gribētāju nodrošināšana ar iespēju apmeklēt koncertus, paplašinot Mežaparka estrādi un pārbūvējot „Daugavas” stadionu.

Kas mazina eirooptimismu?

Eiropas Komisijas (EK) pārstāvības Latvijā vadītāja Inna Šteinbuka LNT raidījumā runāja par eiro ieviešanas problēmām Latvijā. Augstais nabadzības līmenis, ar to saistītie trūkumi veselības un izglītības sistēmā, mazās algas un pensijas neveicina iedzīvotāju eirooptimismu.

Šteinbuka atzīst, ka Latvijā gatavošanās eiro ieviešanai notiek

Inna Šteinbuka

ļoti nopietni, tā ka ar tā ieviešanu tehniskām problēmām nevajadzētu būt. „Ticu, ka līdz eiro ieviešanai valdībai izdosies eiro-skeptiķus pārliecināt, ka nekas slikts viņiem nedraud,” sacīja Šteinbuka. EK ir nosūtījusi kārtējās specifiskās, tikai Latvijai vien paredzētās rekomendācijas ar norādēm uz trūkumiem, kas būtu jānovērš. Būtiskākais no tiem ir augstais nabadzības līmenis, kuŗa mazināšanā Latvijas valdība „maz, faktiski neko nav darījusi”.

Ieteikumi, mainot latus pret eiro

“Latvijā ieviešot eiro no nākamā gada 1. janvāra, ir svarīgi ne-trakot ar latu maiņu pret eiro, bet vairāk izmantot bezskaidrās naudas priekšrocības”, intervijā aģentūras BNS biznesa informācijas portālam *Baltic Business Service* teica finanču ministrs Andris Vilks. Naudu vajadzētu mainīt laikus - kaut vai jau tagad.

(Turpinājums 10. lpp.)

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Pret okupācijas noliedzējiem - padomju tanki!

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Latvijas vēstures viltošanas jomā bija pacentušies Juris Paiders un "mācīts vīrs" Guščins, bet tagad šai aplokā atgriezies Aleksandrs Gurins, kas nu jau savas gaitas beigušajā avīzē *Cas* kavējās pie pirmskaņa Saeimu chronikām. Nu viņš Jurija Aleksejeva diskusiju portālā www.IMHOclub.lv prāto par "Latvijas militārās un politiskās elites pozīciju". Šai temai viņš pieskāries saietā, ko š. g. 17. jūnijā (!) sarīkoja "nesistēmiskā (?) opozīcija" ar nolūku pierādīt, ka "okupācijas nav bijis".

Gurins atgādina, ka 1939. gada 3. septembrī (trešajā dienā pēc Otrā pasaules kara sākuma) Latvijas ārlietu ministrs V. Munters jautājis Maskavas sūtnim (*polpredam*) Zotovam, vai PSRS nevarētu piegādāt Latvijai dzelzi, petroleju, ogles, krāsainos metālus, mašīnēļļu un vai ir iespējams Latvijas preču transits caur Murmansku (jo vācu zemūdenes pārķēra Latvijas kuģus, kas devās uz Angliju). Latvija, liek saprast Gurins, nonāca atkarībā no Kremļa. Un Gurins turpina: 1939.

gada 30. septembrī PSRS ārlietu tautas komisārs V. Molotovs "ielūdz pie sevis" Latvijas sūtni Frici Kociņu un „pauza cerību” (!), ka Latvija parakstīs ar PSRS līgumu par sadarbību un kara bazēm "pēc Igaunijas parauga". Kāda "cerība"? Tas bija ultimāts! Tā bija 1940. gada jūnija drāmas repetīcija: Staļins izsauca uz Maskavu - citu pēc cita - Lietuvas, Igaunijas un Latvijas ārlietu ministrus un nodiktēja līgumu noteikumus. Bet Gurins apgalvo, ka V. Munters kategoriski iebildis pret prasību ievest Latvijā 50 000 padomju militāristus, un tad Staļins tēlojis augstsirdīgo un piekritis šo kontingentu mazliet samazināt.

Izklausās divaini, ja ņemam vērā, ka par Munteru jau toreiz baumojā, ka viņš esot PSRS ietekmes aģents, un ja atceramies, cik maigi Munters tika "represēts" 1940. gada vasarā. Gurins turpina: "Oktobrī sākās vāciešu repatriācija uz Vāciju. Vācijas varas iestādes izdarīja spiedienu uz Latvijas vācu kopienai. Vai Latvija iestājās par desmit tūkstošiem savu pilsoņu, vai Māte Latvija skaļi teica, ka tās vācu bērniem ir tiesības palikt šai zemē un

saglabāt savu kultūru un valodu?" Šie Gurina teikumi ir, piedodiet, tīrais murgs. Es ļoti labi atceros šo 1939. gada rudeni, manam tēvam bija vācbaltu paziņas, un es zinu, kā tas notika, atceros, ka vācbalti labi apzinājās Hitlera prasības apslēpto jēgu. Franču liceja vestibilā mēs, skolēni, klausījāmies Kārļa Ulmaņa radiorunu, kur bija teikts: "Uz neatgriešanos!" - kas bija domāts tiem latviešiem, kuri, sagādājuši attiecīgus radurakstus, devās līdz vācbaltiem "uz fāterlandi", faktiski - uz Vācijai pievienoto Polijas novadu, ko nosauca par „*Wart-heland*".

* 1940. gada 16. jūnijā Kremlis iesniedza ultimātu Latvijai, un Gurins raksta, ka tai pašā dienā Vācijas sūtnis fon Kotce telegrafējis uz Berlīni, ka pēc padomju ultimāta pieņemšanas Ulmaņa vietā stāšoties ģen. Jānis Balodis.

Ulmanis, uzsveļ Gurins, "paliecot prezidenta amatā, diendienā piešķīra notikušajam (!) formālu legītimātīti. Viņš pilnīgi nospēlēja viņam paredzēto lomu. Tagad Rīgas centrā stāv piemineklis cilvēkam, kurš 1940. gadā pasniedza

Latviju Staļinam uz sudraba paplātes."

Un šis Gurina referāts tika nolāts konferencē, kuŗas mērķis bija pierādīt, ka "okupācijas nav bijis"! Diemžēl ne tikai Gurins nevēlas saprast, ka Kārlis Ulmanis, tāpat kā Konstantīns Petss, bija *tragiska* figūra, kas nevēlējās, lai Latvija nosliktu asiņu jūrā.

Gurins raksta: "21. jūnijā Rīgā notika grandioza demonstrācija, kuŗā piedalījās vairāk nekā 50 000 cilvēku. Franču diplomāts Žans de Bosse par šo demonstrāciju rakstīja: redzēju Staļina portretus. Kas lika cilvēkiem iziet ielās ar Staļina portretiem? Bailes? Bet vai šāda interpretācija nav apvainojoša tautai?"

Labāk paskatīsimies, ko par tām dienām raksta šo notikumu aktīvs dalībnieks Eduards Berkļavs (grāmatā „Zināt un neaizmirst”): "Kad atkal bijām sanākuši Mazajā Jaunielā, lai sadalītu uzdevumus demonstrācijas organizēšanai (..), *Sarkanās armijas tanki* 21. jūnijā tikšot pilsētā izvietoti tā, lai demonstranti varētu justies pilnīgā drošībā" (izcēlums mans.- F. G.). Berkļavs atceras, "ka nedaudzo ko

mūnistu-pagrīdnieku "šūniņām" tika dots uzdevums: savos kolektīvos starp strādniekiem sameklēt cilvēkus, kuŗiem varētu atklāti pateikt, ka valstī tiks gāzta pastāvošā vara, ka nu visu noteiks strādnieki paši (..) Kāds bija sagatavojis sarkana auduma transparentus ar tekstiem, kas prasīja atbrīvot politīeslodzītos, prasīja brīvību, ar tekstiem, kas visādi nopolgoja pastāvošo varu un pirmām kārtām Valsts prezidentu Kārli Ulmani (..) Šāda maršruta sākumā kolonna, piegājusi pie cita uzņēmuma vārtiem, rīkojās droši un pat varmācīgi - pavēlēja atvērt vārtus, iebrauka ceļos; sekoja dažu minūšu mītiņš, aicinājums pievienoties demonstrantiem. *Uzņēmuma vadība par šādu rīcību bija pārsteigta un bezspēcībā tikai noskatījās.*"

** Piedodiet par gaŗo citātu, bet tā tas bija, jo notikumu gaitu noteica *padomju tanku klātbūtne*. Un "nesistēmiskā opozīcija" vēl uzdrošinās apgalvot, ka "okupācijas nav bijis"!

Franks Gordons

Par hakeriem

Pagājušajā nedēļā Eiropas Padomes paspārnē strādājošā Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECT) kārtējo reizi nāca ar spriedumu, kas nebija par labu Latvijas valstij. Konkrēti – ECT valstij lika samaksāt 20 tūkstošus latu žurnālistei Ilzei Naglai par to, ka pirms vairākiem gadiem policija viņas dzīvokli bija rīkojusi kratīšanu un izņēmusi viņas datoru, kā arī vairākas datora atmiņas ierīces. Valsts vēl var spriedumu pārsūdzēt ECT Lielajā palātā, un šobrīd nav zināms, vai tā gatavojas to darīt, bet pirmais spriedums bija nepārprotams – valstij nav tiesību iejaukties žurnālistu darbā.

Iemesls, kāpēc policija bija veikusi minēto kratīšanu, bija saistīts ar personu, kas toreiz darbojās ar segvārdu Neo un kopš tā laika ir pazīstams kā Latvijas Universitātes pētnieks Ilmārs Poikāns. Neo Latvijas Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļa sistēmā atrada caurumu, kas vairākus mēnešus deva viņam iespēju lejupielādēt milzīgu skaitu dokumentu, tostarp tādu, ka ļāva sabiedrībai uzzināt datus par dažādu valsts amatpersonu algām, kuŗas nebūt ne visos gadījumos bija atbilstīgas to laiku taupības un jostas savilkšanas politikai. I. Nagla par šo atklājumu ziņoja televīzijas raidījumā *De facto*, un policija izdarīja to, ko izdarīja, lai uzzinātu, kas bijis viņas informācijas avots. Žurnālistes datorā bija arī informācija par citiem informācijas avotiem, un I. Nagla kopš tā laika atzīst, ka ļoti daudzi informācijas avoti pēc tam pret viņu izturējušies stipri piesardzīgāk nekā pirms tam. ECT spriedums, bez šaubām, ir apsveicams,

kaut arī pati stāsta varone vairs nestrādā žurnālistikā un ir uzņēmuma *Ventspils nafta* sabiedrisko attiecību vadītāja. Necils amats cilvēkam, kas reiz ir ne vien strādājis žurnālista darbu, bet ir visai daudz ziņojis par korumpēto *Ventspils bosu* Aivaru Lembergu, kas ir cieši saistīts ar *Ventspils naftu*.

Par Neo pašu es *Laikā* un *Brīvajā Latvijā* rakstīju jau toreiz, kad viņa darbi vai nedarbi nāca gaismā, rakstīju, ja nemaldos, ka nekāds Robins Huds no viņa nav sanācis, jo apzinīgs pilsonis būtu Valsts ieņēmumu dienestam paziņojis par kļūdu datorsistēmā, lai novērstu situāciju, kuŗā to pašu „caurumu” izmanto arī daudz ļaunprātīgāki ļaudis. Taču toreiz domāju un domāju joprojām, ka viņš arī veica labu darbu, jo uzskatāmi demonstrēja liekulību mūsu valsts pārvaldes sistēmā – visiem citiem josta bija jāsavēl, bet pārvaldes sistēmā strādājošiem ne.

Šādi jautājumi rodas arī citos ar tā dēvēto hakeru darbību saistītos gadījumos. Es, protams, te nerunāju par tiem hakeriem, kuŗiem ir ļauni nolūki. Man pašam samērā nesen pienāca e-pasts, kuŗa autors man uzrādīja no kāda cita datora *nospertas* bildes, kuŗās bija redzams mans dzīvoklis, kā arī nez no kurienes iegūtu informāciju par manu bankas kontu. Rakstu „nez no kurienes,” jo vismaz gribu ticēt, ka manas bankas datorsistēmas ir pienācīgi aizsargātas, bet tā nu tas bija. Toreiz policija attiecīgo personu ātri atšifrēja, un kopš tā brīža par viņu nekas nav dzirdēts, bet omulīgi tas nu vis nebija.

Nedarbu kategorijā jādodomā arī saistībā ar plaši apcerēto rīdnieku Denisu Čalovski, kuŗa izdošanu tiesāšanai ir pieprasījušas Amerikas Savienotās Valstis, apgalvojot, ka

D. Čalovskis ir palīdzējis radīt datorvirusu, ko ļaundarī izmantoja, lai pārveidotu dažādu banku mājaslapas un tādējādi no lietotājiem izkrāptu pat ļoti ievērojamus naudas līdzekļus. Protams, es nevaru zināt, ko Deniss ir vai nav darījis, bet viņa aizstāvju arguments, ka izdošanas gadījumā D. Čalovskis Amerikā varētu piedzīvot spīdzināšanu, tomēr ir visnotaļ baltiem diegim šūts, jo nav dzirdēts, ka Amerika tā dēvēto *voterbordingu* un citas spīdzināšanas metodes būtu izmantojusi ne tikai saistībā ar teroristu pratināšanu (lai gan nešauboties domāju, ka tas ir nepieņemams, arī pratinot teroristus un it kā teroristus). Manā ieskatā D. Čalovskis Amerikai būtu jāizdod, lai nonāktu pie lietas patieso apstākļu noskaidrošanas. Ja mēs nevaram būt droši par saviem bankas kontiem, tad par kādu drošību mēs vispār varam runāt? Pasaulē ir pietiekami daudz uzņēmumu un iestāžu, kas aktīvi sadarbojas ar hakeriem, lai pārbaudītu savas datorsistēmas un mājaslapas un to noturību pret tiem hakeriem, kam ir ļaunāki nolūki.

Ir zināms, ka gan Amerikas, gan arī Izraēlas (un ne tikai) pārvaldes iekārtā strādā konkrēti hakeri, kas tādējādi ir tapuši par starptautiskās drošības politikas daļu un zināmā mērā tāpēc ir kļuvuši legītimi. Protams, var jautāt, vai ir labi pārvaldes sistēmā dot darbu cilvēkiem, kuŗi, ja būtu uzskatāmi par noziedzniekiem, to pašu darītu privātā kārtā. Taču tāda nu tā situācija ir.

Pasaulē ir trīs virieši, kuŗu hakeru darbs ir radījis ļoti plašu informācijas noplūdi līdz ar visām tās sekām. Procesa krusttēvs, ja tā var teikt, ir Džulians Asandžs, kas veidoja globāli pazīstamo *WikiLeaks*

portālu, kuŗā viņš publicēja no dažādiem avotiem noplūdinātu informāciju par to, ko vēsti diplomāti un dara dažādas valstis un valdības. Šo atklājumu rezultātā diezgan daudziem politiķiem un diplomātiem nācās sarkt. Piemēram, visa pasaule uzzināja, ka kāds amerikāņu diplomāts Krievijā valsts toreizējo premjērmīnīstru Vladimīru Putinu un prezidentu Dmitriju Medvedevu ir nosaucis par Betmenu un Robinu. Par Afganīstānas prezidentu Hamīdu Karzai kāds cits diplomāts rakstīja, ka prezidenta brālis ir korumpēts narkotiku tirgonis. Taču noplūdinātā informācija liecināja ne jau par diplomātu reizēm nekontrolēto rīcību vien. Pasaule daudz ko uzzināja arī par to, kāda ir ASV kara darbība Irakā un Afganīstānā. Tieši pēc noplūdes mēs, piemēram, redzējām video, kuŗā amerikāņu zaldāti nošauj civiliedzīvotājus, un atklātībā nonāca fotografijas, kuŗās bija redzama ASV zaldātu klajā nīrgāšanās par irakiēšu cietumniekiem.

Labu daļu minētās informācijas organizācijai *WikiLeaks* piegādāja ASV bruņoto spēku pārstāvis Bredlijs Menings. Viņš ir apsūdzēts spiegošanā un „ienaidnieka atbalstīšana”, savu vainu atzina 10 no 22 apsūdzībām un patlaban tiek tiesāts militārā, ne civilā kārtā. Ļoti iespējams, ka viņam nāksies visu atlikušo mūžu pavadīt cietumā. Minētais Dž. Asandžs savukārt jau ilgstoši slēpjas Ekvadoras vēstniecībā Londonā, jo baidās no izdošanas vispirms Zviedrijai, kur viņu apsūdz it kā seksuālos noziegumus, un pēc tam Amerikai, kur, visticamāk, viņu tiesātu par to pašu, par ko tiek tiesāts B. Menings, tikai tā nebūs militārā tiesa, jo Dž. Asandžs ir civilpersona un piedevām ārvalstnieks.

Tā paša iemesla pēc patlaban Maskavas Šeremetjeva lidostas transita zonā jau vairākas nedēļas

uzturas trešais no minētajiem viriešiem - Eduards Snoudens. Tieši viņam var pateikt, ka visa pasaule uzzināja: Amerikas Savienotās Valstis prātam neaptveramā apjomā izspiego ne vien citu valstu, bet arī pašas Amerikas pilsoņus. Pret Snoudenu Amerikas varas iestādes ir vērsušas apsūdzību spiegošanā un valsts īpašuma zagšanā. Patvērumu viņam piedāvājušas jau minētā Ekvadora, kā arī Bolīvija un Nikaragva. Nesen izcēlās ievērojams diplomātisks skandals, kad Spānija aizliedza savas gaisa telpas šķērsošanas tiesības lidmašīnai, kuŗā bija Bolīvijās prezidents Evo Moraless, jo bija radušās aizdomas, ka lidaparātā varētu būt arī Snoudens. Snoudena, protams, tur nebija.

Ko varam teikt par Dž. Asandžu, B. Maningu un E. Snoudenu? Manuprāt, pasaule diez vai būtu labāka vieta, ja mēs nezinātu, ka Amerikas bruņotie spēki nav gaismas un labuma nesēji vien, kā arī ka Amerikas valdība izspiego pati savus pilsoņus un iedzīvotājus. Protams, jebkuŗai valstij ir savi valsts noslēpumi, bet jebkuŗai sabiedrībai tomēr ir visas tiesības zināt ne tikai savas pārvaldes iekārtas labos darbus, bet arī tās nedarbus. Nesteidzos apgalvot, ka visi trīs minētie virieši ir kaut kādi varoņi, bet, tāpat kā tas Latvijā bija ar Ilmāru Poikānu, viņu darbības nodeva atklātībā faktus, kam tomēr vajadzētu būt sabiedrībai zināmiem. Valsts ieņēmuma dienesta mājaslapa nav droša. Amerikāņu zaldāti ne vienmēr uzvedas labi. Amerika izspiego savus pilsoņus. Tāpēc man arī neceļas roka atbalstīt domu, ka šie viri būtu uz mūžu iespundējami cietumā. I. Poikāna tiesāšana sāksies nākamgad. Vislielākais jautājums par to: jau tagad ir noteikts, ka tiesas sēde būs slēgta. Kāpēc?

Kārlis Streips

(Turpināts no Nr. 27)
Aivars Sinka

Aizvien ar dziesmu vairogu

Vēsturisks pārskats par Dziesmu svētkiem un Dziesmu dienām Eiropā ārpus Latvijas no 1946. līdz 1989. gadam

Jaunatnes rītā (visas biļetes pār-dotas – Lidsas universitātes aulā pietrūka sēdvietu!) uzveda Andra Vitoliņa kompozīciju „Šī saulīte man zināma, viņa saule nezināma” par cilvēka dzīves ritumu, izmantojot tautasdziesmu motīvus. „Populārās mūzikas koncerta” vietā šoreiz skanēja rok-koncerts (uzstājās „Alis P” un „Arvīds un Mūrsiteji”) un pirmo reizi arī folkloristu sniegums: latviešu tautas mūzikas uzvedums „Ar dziesmiņu druvā gāju”. Ērģelniece Anita Rundāne no Kanadas ne tikai sniedza augsti novērtētu latviešu ērģelmūzikas koncertu, bet arī spēlēja koŗu mēģinājumus un koncertos, kā arī baznīcā.

Svētku pēdējās dienas brokastu laikā izplatījās baumas, ka no-degusi Bradfordas Sv. Džordža zālē, kur tajā dienā bija plānota svētku kulminācija – kopkoŗkoncerts. Tas diemžēl nebija melnais humors, tā bija patiesība: tajā naktī nama jumtā bija izcēlies pamatīgs ugunsgrēks. Rīcības komiteja rīkojās ātri un izlēmīgi. Koncertu pārcēla uz Lidsas pilsētas nama zālī. Tā gan bija pārāk maza, bet nolēma sniegt koncertu divas reizes. Jāna Jēruma-Grīnberga *ELJAs Informācijā* rakstīja: „Ja kāds pirms diviem mēnešiem būtu koŗus lūdzis koncertu nodziedāt divas reizes, laikam būtu izcēlusies milzīga brēka. Trīs reizes vienā dienā (ieskaitot ģenerālmēģinājumu) nodziedāt tādu koncertu nav nekāds nieks, taču ar ļoti retiem izņēmumiem un ar apbrīnājami moŗu garu koŗis tomēr visu to izturēja. Koncerta līmenis kopumā bija augsts; koŗis skanēja svaigi un dzidri.”

Par spīti nelaimēm, atmiņā palika koŗa dziedāšana Lidsas

pilsētas namā ar tās labo akustiku, Helmera Pavasara stīgu kvartets, Stokholmas latviešu teātris un burvīgais jaunatnes rīts. Dziesmu svētki izcēlās arī ar to, ka pirmo reizi vadošās lomās mākslinieciskā un organizatoriskā laukā tik aktīvi darbojās jaunā trimdas paaudze – tā paaudze, kas piedzimis un uzagusi ārpus Tēvzemes.

Dziesmu svētku karuselis atkal uzņem tempu (Jāna Jēruma-Grīnberga).

Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienas Minsterē (1984.g.)

Pēc veiksmīgajām dziesmu dienām Gotlandē, protams, bija vēlme tās atkārtot. Rīcības komitejas rakstā *Londonas Avīzē* 1982. gadā bija rakstīts: „Kaut kad šie svētki mums būs jāatkārto. Sākumā likās - dziesmu dienas ir iespējamas tikai Gotlandē. Bet, pārdomājot pirmo dziesmu dienu vienreizējo raksturu, tagad to redzam citādi. Atgriežoties Gotlandē, mēs varbūt tikai mek-

lētu mūsu pazudušos svētkus. Ja dziesmu dienām ir jānotiek Eiropā, tad svētku vietas izvēle ir gluži likumsakarīga. Jo maz būs Eiropā pilsētu, ar ko latvieši 40 svešuma gados būtu saauguši vairāk nekā ar Minsteri. Tātad: 1984. gadā Gotlande II Minsterē. Mēs ceram paturēt Gotlandes svētku pacilātības un sirsnības kodolu un pievienot tai Minsteres koŗumu.”

Tas arī izdevās. Otrās PBLA rīkotās dziesmu dienas, kas notika Vācijā, Minsterē, 1984. gadā no 31. jūlija līdz 5. augustam, bija, komponista Pēterā Aldiņa vārdiem, „īsti tautas svētki”. Minsterē, protams, tad vēl bija vienīgā pilna laika latviešu ģimnazija ārpus Latvijas. Galvenā satikšanās vieta bija tieši skolas telpas (un milzīgā, aiz tās novietotā alus telts ar nosaukumu „Jautrais ods”).

Starp rīkotājiem un skatuves māksliniekiem bija daudz bijušo skolēnu, un svētki labi atspoguļoja Vācijas latviešu saimes entuziasmu un organizatoriskās spējas. Liela daļa svētku vadības

Tūkstoši klausītāju pils dārzā. Pirmā rindā no kreisās ceturtais Rolands Silaraups - tikko izraidīts no Latvijas, tālāk A. Cipulis

bija jaunās paaudzes rokās – arī visi koŗu diriģenti bija jaunāki par 35 gadiem. Rīcības komitejas vadību uzņēmas Jānis Muchks, kas tik izcili bija organizējis Gotlandes dziesmu dienas. Mūzikālo daļu vadīja Marks Opeskins. Muchks atklāšanas aktā sacīja: „Šīs Pasaules brīvo latviešu dziesmu dienas Minsterē – tāpat kā Gotlandē – cer radīt latviskas kopības izjūtu un sniegt krāšņus sarīkojumus istajā tautas svētku nozīmē. Šajā mazajā pilsētiņā mēs būsim spiesti veselu nedēļu pavadīt ciešā latviskā kopībā. Vai nu sarīkojumu zālēs, vai „Jautrajā odā”, vai kopīgi dziedot vakaros, mēs visur sastapsim vecos draugus un iegūsim jaunus. Lai šī nedēļa mums palīdz kaut uz brīdi aizmirst trimdas ikdienu!”

Gotlandē parādītais entuziasms, cilvēkiem ceļojot pāri okeaniem uz Eiropu svinēt dziesmu svētkus, nebija mazinājies, un pāri par 1000 dalībnieku ieradās no ASV. Šoreiz arī no Venecuēlas

bija atbraukusi prāva jauniešu grupa (Karakasas tautasdeju kopā „Prievīte”), kas izcēlās ar savu „latiņu” mūzikas izvēli, iedegušajām sejmām un dzīvesprieku. Atbrauca arī sievietes koŗis „Zile” no Kanadas un no Austrālijas – Sidnejas latviešu teātris ar Mārtiņa Zivertu lugu „Kurpurru”, kā arī „Sauls jostas” deļotāji.

Lidsas svētkos iesāktu tradīciju turpināja šoreiz ar rokvakaru „Odeona” naktsklubā. Uzstājās trīs ansambļi: „Skandals” no Kanadas, „Ernests un Jūlijs” no ASV un „Arabs Varšavā” no Vācijas. Jauno mākslinieku koncerts notika baroka pilī: Erbdrostenhofas svētku zālē, kur piedalījās čelliste Linda Biruta Aile, Ņenes orķestŗa mūziķe, izcili atskaņojot sarežģīto Gundara Pones „Svīta solo čellam in C”. Uzveda Alfrēda Kalniņa operas „Baŗuta” koncertversiju Andreja Jansona vadībā, Ņujorkas latviešu koŗa un septiņu solistu atskaņojumā.

(Turpinājums sekos)

Svētku gāŗiena kulminācija pie Minsteres Doma

Foto: Inese Auŗiņa-Smith

(Nobeigums)
Laimonis Niedre

Zviedrijas latvieŗa ceļojums Padomju Savienībā 1978.- 1979. gadā

Pēdējos desmit mēneŗos Padomju Savienībā biju dzēris tikai tēju, bieŗi vien ļoti plānu un bez jebkādas garŗas. Potjmas cietumā mums, četriem kameras iemītniekiem, rītos iedeva spaini karsta ūdens, ko nolīkām uz ķebliŗa, un no tāda ūdens tad varējam paŗi „brūvēt” tēju. Kameras biedriem – francūzīm Miŗelam Paskālam un kādam bulgāram - tēja bija iepirkta, un to tad ar sarullēta papīra palīdzību vāŗijām alumīnija krūzītēs.

Kamēr ēdām vakariņas, lidmaŗina pārlīdoja Latviju un Rīgu, kur 1978. gada rudenī sākās mans Padomju Savienības ceļojums uz Kaļiņinu, Gorkiju, Ruzajevku, Potjmu un Lepleju. Toreiz ceļojums notika ļoti neērtos cietumnieku transporta vagonos, kur vienmēr biju ieslēgts atseviŗķā kupejā un manā rīcībā bija tikai 60 cm plata koka lāviņa bez matraŗa, segas un spilvena un gaiss vagonā vienmēr bija pilns riebiŗiem machorkas dūmiem un rupjiem krievu lamu vārdiem. Nevienā šādā pārvadājuma laikā nesaņēmu siltu ēdienu, lai gan reizēm braucieni ilga līdz trim dienām.

Tagad, mājup lidojot, Salands

man pastāstīja pēdējos svarīgākos pasaules notikumus, jo par tiem neko nezināju. Zviedrijā, starp citu, bija ievēlēta jauna valdība.

Ārlandā, Stokholmas lidlaukā, nolaidāmies ap pulksten 21, un te mūs abus sagaidīja Ārlietu ministrijas pārstāvi – Maija Djurberga un Svens Hīrdmans, kā arī kāds augsts droŗības dienesta pārstāvis. Mani apsveica par ieraŗanos mājās Zviedrijā, un turpat pie lidmaŗinas sēdāmies Ārlietu ministrijas automaŗinā, lai tūlīt dotos uz Stokholmu.

Stokholmā mani ievietoja nelielā dzīvoķlīti, lai es te pāŗis dienu varētu atpūsties, žurnālistu ne-traucēts. Te mēs tūlīt piezvanījām uz Helsinkiem, un es brīdi parunājos ar savu tuvāko, kuŗa par manu pēķŗno ieraŗanos mājās bija bezgala pārsteigta un priecīga. Ap pulksten 23 mani laipnie sagaidītaŗi aizgāŗa un es palīku viens.

Liela labsajūta nomazgāŗos vannā ar smarŗīgām ziepēm, un pēc tam bija pēdējais laiks doties pie miera. Bet pirms iemīgŗanas pārdomāju to gandrīz totālo izolāciju, ko biju piedzīvojis Rīgā KGB

arestā Stabu ielā un pēc tam pārējos cietumos Padomju Savienībā. Grūti bija uzzināt to cietumu nosaukumus, kuŗos mani ievēda, un tikai pēc vairākkārtējiem jautājumiem man negribīgi deva atbildes. Reiz pēc trīs dienas ilga transporta cietumnieku vagonā, kur vienīgā pāŗtika bija rupjas maizes kukulis un trīs sāļas zivis, mani agrā rītā izveda no vagona ārpus kādas pilsētas, ievietoja aukstā cietumnieku automaŗinā un aizveda uz cietumu. Te mani ievietoja mazā pratināŗanas istabā ar grīdā nostiprinātu galdu un ķebliŗu un biezu ledus kārtu aizsegtu logu, – istabā varēju redzēt savu elpu. Pie vienas sienas atradās nelieli, tikko silti radiātori, un tie nekādi nespēja istabiņu piesildīt, jo logs bija šķīrbains un ārā vismaz - 25°.

Te mani noturēja vismaz desmit stundas, bez ēŗanas un iespējas apmeklēt tualeti, lai gan klauvēju pie durvīm daudzus reizes. Tikai vēlu vakarā mani ievēda administrācijas telpā, kur manu personisko mantu pārmeķlēŗanu noskatīŗās arī kāds augsts virsnieks, laikam pats cietuma ko-

mandants. Uz manu jautājumu, kur es atrodos, viņŗi tikai ļoti negribīgi atbildēja, ka pilsētu sauc Kaļiņina. Kad jautāju, kur mani tagad tālāk vedīs, viņŗš atbildēja, ka tas ir valsts noslēpums.

Lielas problēmas visā šajā turpat 10 mēneŗu garajā laikā, kamēr uzturējos Padomju Savienībā, man sagādāja vāŗjais ēdiens. Lai kā mēģināju vēderu piepildīt ar maīŗi, zupām vai bieŗputru, tomēr ķļuvu aizvien vāŗjāks. Ēdienā trūka vitamīnu, tauku, olbaltumvielu. Gan saņēmu ik dienas ap 700 g maizes, ko nevarēju apēst, bet cilvēks nedzīvo tikai no maizes vien. Ilgāka uzturēŗšanās Padomju Savienības cietumos atstāj vienmēr ļaunu iespaidu uz ieslodzīto veselību, un tāpēc tie pēc atlaiŗanas ir apzīmogoti uz mūŗu. Par to liecina miljoniem padomju republiku iedzīvotāju, kuŗi kādreiz isāku vai ilgāku laiku pavadiŗuŗi turienes cietumos vai soda nometnēs un pēc necilvēcīgām cieŗšanām atkal atgrieŗušies dzīvē. Bet neskaitāmi ir tie miljoni ieslodzīto, kuŗi badā un necilvēcīgos apstāķļos aizgāŗa bojā Staļina laika soda nometnēs.

Iespējams, ka tikai viņu piederīgie atceras ŗos nelaimīgos cilvēkus, un mūŗīgi nolādēts palīks lielā despota vārdos.

1984. gadā Zviedrijā

*

Smeŗies vai raudi!

Ne vienmēr sēŗejam

diŗst visi graudi.

Tīruma malās aug usnes.

Starp rudziem Dievs

iesēŗis rudzu puķes

tās patīk iepīŗ Jāŗu vainagā starp

madarām.

likt galvā

un apdziedāt Līgo vakarā.

Un vainags no sarkanā āboliņa

Kopā ar smarŗīgām vīģriezēm

Nāks prātā tev ziemas vakaros,

meit, reizēm.

Vai tā ir?

Skrien dienas,

mēneŗi, gadi.

Pati sev saku:

Vai tieŗām tik āŗri

pagāŗis mūŗŗ?

kā karuseli,

kas grieŗas pa apli

vai kā zeme

ap sauli

Kas paliek aiz tevis.

(Turpināts no 1. lpp.)

Pirmais Pasaules latviešu ekonomikas un innovāciju forums liek pamatus tālākai sadarbībai

Latvijas vieta globālā pasaulē

Līdzīgu ideju par latviešu profesionāļu tiklošanās nākamajā dienā, 3. jūlijā, pauda Latvijas ārlietu ministrs Ēdgars Rinkēvičs, aicinot veidot virtuālu kontaktbiržu sadarbības stiprināšanai starp latviešu uzņēmējiem un profesionāļiem dažādās pasaules valstīs. Savukārt bankas „Citadele” padomes locekle Baiba Rubesa rosināja veicināt latviešu profesionāļu „cunftes” izveidi.

Foruma laikā izskanēja daudz komentāru gan par to, kāds ir Latvijas ekonomikas potenciāls un attīstības perspektīvas, uzsvāru liekot uz augstas pievienotās vērtības inovatīvu produktu un pakalpojumu radīšanu, nepieciešamību uzlabot uzņēmējdarbības vidi Latvijā, piesaistīt ārvalstu investīcijas un veicināt Latvijas uzņēmumu spēju pārdot savus produktus un pakalpojumus pasaulē. Viss bagātīgais informācijas materiāls no septiņām 3. jūlijā notikušām diskusijām un 35 augsti kvalificētu runātāju prezentācijām drīzumā tiks apstrādāts, izvelkot no tā galvenās atziņas, kas būs pieejamas foruma mājaslapā: www.ieguldlatvija.lv, kur būs atrodamas arī foruma videoieraksti.

Visaugstākā līmeņa līdzdalība

Pirmo pasaules latviešu ekonomikas un innovāciju forumu rīkoja Pasaules brīvo latviešu apvienība, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera un Latvijas Ārlietu ministrija sadarbībā ar Ministru prezidenta biroju, Kultūras un Ekonomikas ministriju, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, Rīgas Tehnisko universitāti, Amerikas tirdzniecības palātu Latvijā un fondu „Laimas Zeme”.

Foruma atklāšanā dalībniekus uzrunāja Valsts prezidents Andris Bērziņš, norādot, ka Latvija ir kā putns ar diviem spārniem, viens šeit, otrs pasaulē. Valsts prezidents brīdināja, ka tad, ja Latvija nākamo desmit gadu laikā nesasnies ES vidējo līmeni, tā kā politisks spēks vairs nepastāvēs, un tieši tāpēc nepieciešams veicināt sadarbību ar tautiešiem pasaulē. Apliecinot interesi par savstarpējas sadarbības stiprināšanu, diskusiju dalībnieku vidū bija pārstāvēti gan ārlietu ministrs

Edgars Rinkēvičs, ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts, gan Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs, gan ievērojamus starptautiskus panākumus guvuši latviešu un latviešu izcelsmes uzņēmēji un profesionāļi, tostarp vairāki ļoti sekmīgi uzņēmēji un profesionāļi no ASV. Starp viņiem minami - *Procter & Gamble* viceprezidents Uldis Sīpols, *Alpha-Matrix* dibinātājs un vadītājs Aleks Kīns, *Michelin North America* pakalpojumu attīstības vadītājs Roberts Kukainis, komponiste un *Emmy* balvas laureāte Lolita Ritmane, *Performance Systematic* vadītājs Kārlis Vizulis, *BTG Systems* viceprezidents Andris Lācis, *Booz Allen Hamilton* vecākais projektu vadītājs Zigurts Majumdars un arhitekts Ķristis Kārklīšs. Foruma diskusijās piedalījās arī Latvijā kopš 90. gadiem dzīvojošais *NCH Capital* vecākais viceprezidents Kārlis Cerbulis un *AECOM* Baltijas reģionālo biroju vadītājs Arnis Kākulis, kas uz Latviju pārcēlies pirms dažiem gadiem. No ASV forumā piedalījās gandrīz 70 dalībnieki, kas ir lielākais dalībnieku skaits no vienas valsts tūlīt aiz Latvijas.

Apzinoties Latvijas stratēģisko novietojumu starp Rietumiem un Austrumiem, forumā piedalījās ne tikai Rietumu diasporas pārstāvji, bet arī Krievijas uzņēmējs, *GazEnergostroi* prezidents Sergejs Čerņins, kuŗa vecmāte savulaik izceļojusi no Latvijas. Starp dalībniekiem bija pārstāvēti arī vairāki goda konsuli un konsulātu darbinieki no ASV, Austrālijas, Kanadas, Urugvajas, gan tādi, kuŗiem ir latviska izcelsme, gan arī ārzemnieki - Latvijas draugi no ASV, Šrilankas, Singapūras, Jordānas, kuŗi par savu misiju uzņēmušies atbalstīt Latvijas interešu veicināšanu pasaulē. Īpaša pateicība jāzīdama Latvijas goda konsulam Īlianojas pavalstī Robertam Blumbergam, kas uz Latviju atveda vairāku ASV uzņēmēju delegāciju, kuŗa piedalījās diskusijā „Skats no malas: Latvija ārvalstu investoru skatījumā”.

Lielākais ieguvums – iedvesma, jaunas zināšanas un kontakti

Iedvesma, zināšanas, kontakti ir foruma izvērtēšanas anketā

visbiežāk minētie tiešie ieguvumi no foruma. Foruma dalībnieki izceļ arī citus ieguvumus no dalības forumā, kā, piemēram, iespēju paraudzīties uz Latvijas attīstību no globālā skatpunkta. Citi dalībnieki norāda, ka forums devis „apziņu, ka ārpus Latvijas atrodas milzīgs resurss un potenciāls Latvijas ekonomikas attīstībai un izpratne”, ka „sadarbība ar ārvalsts latviešu uzņēmējiem dos pozitīvus rezultātus abām pusēm”. Kāds cits

Darba sarunās pie Valsts prezidenta

forumā dalībnieki norāda, ka viņam vissvarīgākā likusies „komunikācija ar ārvalstu latviešiem, jo tā stiprina tautas vienotību, kas mums kā tautai ir kritiski nepieciešama, lai mums būtu ilga un sekmīga nākotne.”

„Pasākums ir izdevies,” foruma iznākumu lakoniski komentē PBLA priekšsēdis un foruma ierosinātājs Jānis Kukainis, uzskaitot konkrētas sarunas par iespējamu sadarbību, ko savstarpēji uzsākuši vairāki foruma dalībnieki. Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks Rolands Lappuķe laikrakstam *Latvijas Avīze* atzina, ka praktiskie foruma rezultāti ir redzami jau patlaban, par vislielāko nosaucot to latviešu uzņēmēju datubāzi, kuŗi izrādījuši interesi sadarboties ar Latviju, tomēr vēstnieks lielākus sadarbības projektus cer ieraudzīt pēc daudziem gadiem. Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa augstskolas (RISEBA) mācību prorektors Ilmārs Krei-

tuss *Latvijas Avīzei* nosaucis vairākus praktiskus labumus, ko augstskola guvusi foruma laikā, uzrunājot vairākus no foruma diskusiju dalībniekiem sniegt universitātei atbalstu apmaiņas programmu veidošanā un sniegt vieslekcijas šajā Latvijas augstskolā. Par vieslekciju sniegšanu Latvijā sarunas ar atsevišķiem foruma dalībniekiem iesākusi arī Rīgas Tehniskā universitāte. Par turpmākas sadarbības iespējām 3. jūlija pēcpusdienā sarunā ar

jam. Šādas prezentācijas mērķis bija iepazīstināt Latvijas sabiedrību ar patentēto ierīci un, kā norāda Ivars Avots, atrast potenciālus sadarbības partnerus Latvijā, kuŗi šo patentēto ierīci vēlētos ražot un pārdot tālāk pasaulē. Kopš evakuēšanās ierīces demonstrēšanas vairākos televīzijas ziņu raidījumos, I. Avotam esot pieteikušies pieci interesenti, kuŗi izrādījuši interesi par šīs ierīces ražošanas iespējām Latvijā. Ir zināms, ka arī citi uzņēmēji un profesionāļi ir sākuši sarunas par savstarpēju sadarbību, ko, cerams, redzēsīm materiālizējamies tuvākajos gados. Gata-vību veicināt Amerikas uzņēmēju ienākšanu Latvijā un sadarbību ar Latviju ir izteikusi arī ASV vēstniecība Latvijā, kas 2. jūlijā vēstniecības telpās rīkoja ASV vēstnieka tikšanos ar foruma dalībniekiem – ASV pilsoņiem un Amerikas uzņēmumu pārstāvjiem.

Vēlas redzēt foruma turpinājumu

Foruma dalībnieku izvērtēšanas anketās 93 procenti atbildētāju norādīja, ka forums attaisnojis viņu cerības par šo pasākumu. 76% atbildējušo dalībnieku guvuši jaunas idejas tālākai profesionālajai darbībai un sadarbībai, savukārt 43% atraduši sadarbības partnerus konkrētu ideju un projektu realizācijai. Domājot par foruma nākotni, 39% aptaujāto ieskatā līdzīgu forumu vajadzētu rīkot jau nākamgad, 33% procenti domā, ka nākamajam forumam vajadzētu notikt pēc 2,5 gadiem, savukārt 19% - pēc pieciem gadiem, kad Latvijā notiks nākamie Vispārējie latviešu Dziesmu un Deju svētki.

Beidzot pirmo Pasaules latviešu ekonomikas un innovāciju forumu, jāzīdama vislielākā pateicība visiem foruma sponsoriem un atbalstītājiem, kuŗu vidū uzskaitāma Amerikas latviešu apvienība, *Baltic Technology Group*, tulkošanas aģentūra *Linearis*, sociālais modes zīmols *MAMMU*, *NCH Capital Inc.*, *Dārziņš Legal*, *Radisson BLU Hotel Latvija*, kā arī Jānis un Aija Kukaiņi un Roberts Blumbergs personiski. Tāpat pateicība pienākas visiem, kas piedalījās forumā un veicināja šī foruma norisi un izdošanos.

Kabanovs sļauj virsū Dziesmu svētkiem. Un liek klāt riebīgu zīmējumu

Tā ir absolūta cūcība, ko atļāvis *Saskaņas centra* pārstāvis LR Saeimā, publicists Nikolajs Kabanovs, kas 9. jūlijā avīzē *Vesti Segodņa* nācis klajā ar rakstu “Maksa vmesto masla” (Maksa sviesta vietā - latviski krieviska ironiska vārdu spēle). Un apakšvirsraksts: “Krievi (?- F.G.) uz nacionālistiskās manifestācijas fonā”. Vispārējās latviešu Dziesmu svētkus, kuŗus UNESCO iekļāvusi pasaules kultūras kanonā, Kabanovs sauc par “nacionālistisku manifestāciju”, ilustrē-

dot savu neganto paskvilu ar zīmējumu, kuŗš savā antilatviskumā neatpaliek no antisemitisma nacistiskās Vācijas laikraksta *Der Stuermer* karikatūrās: bāleliņš ar zeltēni tautastērpos auro, milzu mutē atpletuši, un danco, šupojoties uz balķa, zem kuŗa nespēkā sagumis vīreļis - acīmredzot “krievs”. Bāleliņš piedevām izslējis labo roku, paši zināt, kādā sveiciena.

Koļā Kabanovs savā tekstā sarkastiski un ņirdzīgi apraksta Dziesmu svētku gājiena dalīb-

niekus. Nacionālo kaŗavīru apvienības koristus viņš dēvē par *Waffen SS 19. grenadieru divīzijas* “mūzikālo vadu”, un Latvijas Bankas kori viņš dēvē par dāsni financētu “ofisa planktonu” (krieviski angļiska kantoŗa darbinieku iesauka). *VL-LNNK* dziedātāju un deŗotāju grupas priekšgalā pland “pazīstamais karogs ar stilizēto ugunskrustu”, ko nes Saeimas deputāts Kārlis Krēslīņš – rezerves brigādes ģenerālis. Stāstot par Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa uzrunu

tautai Meŗaparka Lielajā estrādē, Kabanovs atgādina, ka runātājs “asiņainās LPSR” laikā vadījis rajona padomi un rajona izpildkomiteju, un piemetina, ka goda viesis - Vācijas prezidents Joahims Gauks bijis “mācītājs un VDR nopelniem bagātais disidents”. Arī te Kabanovs bez ņirgām neiztieks.

Ar 48. autobusu atgriezdamies no Meŗaparka, Kabanovs pieturā ieraudzījis krievus - māti ar dēlu, “pēc visa sprieŗot, bez mājvietas palikuŗus”. Sieviete ar divām so-

mām un plastikas kārbu, un ap astoņus gadus vecajam knēvelim “absolūti melnas rokas, kādu mēnesi nemazgātas”. Tūkstoŗo daļu naudas, kas iztērēta XXV Vispārējiem latvieŗu dziesmu svētkiem, pietiktu, lai palīdzētu ņiem cilvēkiem, demagoģiski raksta Kabanovs - un rezumē: “Bet tas nevienam nav vajadzīgs. Toties mēs ļabi protam dziedāt un dancoŗ!”

Kabančiks atļāvies cūcību. Citiādi to nosaukt nevar.

Franks Gordons
(Publicēts *Latvijas avīzē*)

Sakopojot viedokļus par aizvadītajiem Dziesmu un Deju svētkiem, Kultūras Dienas mūzikas apskatniece Inese Lūsiņa ievadā raksta: „Visi gaida Dziesmu svētku izvērtējumu un samērojāmību ar ideālu, uz kādu tiekties. To nevar uz ātru roku. Diez vai to dziļi un godīgi spēs paveikt arī šoruden solītajā konferencē. Daudz kas būtisks paliks nepateikts, nogrimstot diplomātiskā klusēšanā, lai Latvijas kompaktajā kultūras sabiedrībā neiegūtu naidniekus uz mūžu.”

Arī šis mūsu laikrakstu mūzikas apskatnieka Paula Dambja raksts nav pārlietu diplomātisks, un autors riskē iedzīvoties atklātos vai slēptos nelabvēļos. Un tomēr – lasīsim, ieklausīsimies, diskutēsim, cienījamo profesoru uztverot par zinīgu un objektīvu, draudzīgi noskaņotu vērtētāju.

Redakcija

1926. gada VI Vispārējo Dziesmu svētku sakarā Jāzeps Vitols rakstīja: „...bet Dziesmu svētkiem tomēr paliek un vienmēr paliks savs stiprais morālistiskais, savs neapšaubāmi politisks spēks; **tiem piešķirts uzdevums paralizēt tautas skaldīšanas procesu:** dziesmā visi satiekas uz vienas platformas, vienā idejiski apvienotā frontē.” Gudri vārdi. Tie pilnā mērā iekļaujas šo Dziesmu svētku moto: **Miljons balsu – viena tauta.** Šķiet, šis ir galvenais šo svētku gūvums. Mēs pilnā mērā atkal sajūtamies kā vienota viena tauta.

Dziesmu svētki pagājuši, dalībnieki noguruši, bet gandarīti atgriežas savās mājās. Reālā dzīve turpinās. Vēl kādu laiku sekos dažādi spriedumi, komentāri, ie-

Miljons balsu – viena tauta

teikumi, taču es apskatām izvēlētos atgriezies pie 3. jūlija **simfoniski vokālās mūzikas koncerta**, jo tas lielā mērā, manā redzējumā, parāda gan to labo, vērtīgo, ko svētku organizatori bija atraduši, gan arī problēmas, no kurām varēja un nākotnē noteikti vajadzētu izsargāties.

Koncerts notika *Arēnā Rīga*, kas nav domāta šādiem lieliem sarīkojumiem, ja nu vienīgi popzvaigžņu mikrofonskām skaņu manipulācijām. Taču tik pamatīgi izvērstam un lielam klausītāju pulkam nav citu telpu Rīgā. Līdz ar to pompozais atskaņotāju skaits: četri simfoniskie orķestri no visas Latvijas, ap 200 profesionālo koru dziedātāji, 14 diriģenti un trīsarpus stundas garā, nedaudz nogurdinošā programma.

Šādiem koncertiem svētkos ir īpaša nozīme. Tie sniedz pilnīgāku iespaidu par latviešu profesionālās mūzikas attīstību ilgākā laika griezumā, lielāku uzmanību pievēršot gan piemirsto, gan jaunāko lielformas skaņdarbu izcelšanai. Domāju, lasītāji piekritīs – dažādu iemeslu pēc daudzi vēra ņemami darbi vēl gaida savu modināšanu. Un šī ir 3. jūlija koncerta galvenā problēma. Programmas sastādītāji vai sastādītājs simfonisko darbu atlasī bija veicis nemākulīgi.

Kāpēc programma bija ievērtā Andreja Jurjāna romantisma eklektikas garā sacerētā „Barkarola”, Ādolfa Skultes arī eklektiskā mūzikas rakstura, smagnējās instrumentācijas nomāktais „Bolero” no pirmā padomju latviešu

baleta, 1949. gadā sacerētās „Brīvības saktas” vai Imanta Kalniņa oratorijas (ar pantu rīmētāja Andreja Upīša vārdiem) „Rīta cēliena” daļa. Tajā komponists nav sevi atklājis no labākās talanta puses. 1977. gadā sacerētais darbs turpina, turklāt diezgan klaji, viņa IV simfonijas I daļas mūzikālo stāstījumu. Pēc šīs oratorijas atskaņojuma Rīgā 1978. gadā pajautāju komponistam, kāpēc Andrejs Upītis, nevis kāds cits. Kalniņš mēģināja mani pārliecināt, ka tā ir ļoti skaista mūzikāla dzeja: „Vecā Bābele, tev jāaiziet!” Kas ar šo Bābeli domāts, varam vienīgi nojaust. Un tomēr šie 70. gadi Imanta Kalniņa daiļradē bija īpaši: politizētā mūzika un pirmā roka simfonija, kuŗa gan nav izpelnījies lielāku pasaules ievēribu, skaistā kino mūzika un atmiņā paliekošās teātra uzvedumu dziesmas. Taču, domāju, bez šiem diviem godalgotajiem darbiem varēja pilnīgi iztikt. Tajā vietā iedērotos kaut vai Jāņa Mediņa „Rožu valsis”, kāds Tālvālža Ķeniņa vai Andra Dzeniša skaņdarbs. Pilnīgi lieks, manuprāt, bija Artura Maskata „Tango”. Arī tas ir novecojies.

„Tango”, „Bolero”, Vāgnera koris no „Tanheizera”, nospēlēts braša prūšu marša soli (dirigents Mārtiņš Ozoliņš), vai Verdi „Vergu koris” no „Nabuko” bija kā plastikātā veidoti dekorī Nacionālā Mākslas muzejā. Ar Dziesmu svētkiem tiem nebija ne mazākā sakara. Kā teica programmas vadītājs aktieris Gundars Āboliņš, Karla Vēbera

„Mednieku koris” no operas „Burvju strēlnieki” netiks atskaņots, jo nav atrasts diriģents. Zāle atviegloti nostenējās.

Diriģenti parādīja, ka viņi ir profesionāli teicamas personības. Īpaši saistoša šķita jaunā diriģenta A. Rubiķa uzstāšanās. Domāju, tas būs nākamais, kuŗš iekaros pasaules orķestru uzmanību. Žēl, ka viņam nav rasta vieta mūsu Nacionālajā operā!

Otra problēma saistās ar daudzo diriģentu maiņu uz skatuves. Palika iespajds, ka tā vairāk ir diriģentu, mazāk pašas mūzikas parāde. Mūzika šķita iemesls, lai publikai sevi apliecinātu kārtējais diriģents.

Baidos, ka varbūt esmu ne taisns, bet arī **Nobeiguma koncertā** virsdiriģentu armija kļuva par uzvarošu. Vai ar to vairāk ko ieguva dziesma? Vai nu jau par tradīciju nav kļuvusi daudzo diriģentu raušanās uz virsdiriģentu godu? Pirmskaŗa Dziesmu svētku virsdiriģentu nebija vairāk par 7 – 8, turklāt lielāko tiešu tie bija komponisti, kuŗi atbildēja par svētku repertuāra kvalitāti. Atcerēsimies vēsturisko strīdu kordiriģentu un komponistu starpā, gatavojot 1933. gada Dziesmu svētkus. Tikai ar Emiļa Melngaiļa un Jāzepa Vītola profesionālajiem argumentiem vārgulīgos un dažbrīd primitīvos skaņdarbus izdevās aizstāt ar tām dziesmām, kuŗas mēs dziedam vēl tagad. Kas izvēlas kārtējo Dziesmu svētku programmu, paliek noslēpums. Dziesmu konkursi netiek rīkoti jau kuŗo gadu.

Līdz ar to jāsamierinās ar diriģenta/diriģentes ieteikumu: „Šī dziesmiņa korim patika un arī klausītājiem patik.”

Par labu diriģentiem liecina fakts, ka banālītāšu, iemīļoto ziņģu vai popmūzikas veidolā šogad nebija. Par to uzslava un pateicība arī Mārim Sirmajam, kas radiointervētajai uz jautājumu: „Vai nākamajos Dziesmu svētkos nevajadzētu vairāk jauno komponistu nīprākas dziesmas?” atbildēja, ka svētku repertuāru nosaka nevis dziesmu tempa ritms, bet pavisam citi kritēriji nekā roka/popa mūzikas koncertos. Tāpēc vienkāršāks, demokrātiskāks repertuārs izskanēja 6. jūlijā **Pūtēju orķestru Dižkoncertā** Doma laukumā „Novadu stāsti”, kur piecas stundas garā koncertprogrammā uzstājās 60 pūtēju orķestri. Te skanēja gan jauni, gan zināmi darbi. Katram novadam bija sava repertuāra izvēle, savi tēripi, sava varēšana. Man īpaši simpātiska šķita zemgaliešu programma. Interesanta, gaumīga, visiem vecumiem pieņemami darbi, laba instrumentācija.

Un radās patikams pārsteigums: cik labi, muzikāli saistoši un nepavisam ne pliekani skanēja Raimonda Paula mūzika. Likās, tieši te ir tā līnija, kas iezīmē komponista daiļrades specifisko ievirzi. Nevis popa/roka ansambļi, ne klavieŗu pavadijumi, bet īpašais sulīgi krāsainais metallpušamo instrumentu pavadijums ir īpašais nacionāli tradicionālais; tas iezīmē šo jauko dziesmu mantojumu vairāk nekā jebkas cits.

Pauls Dambis

(Turpināts no 1. lpp.)

Sadancot Latvijā!

Alberts Ozols. Manā vadībā kā tautasdeju kopa pirmo reizi esam Latvijā. Jūtamiem paveikuši lielu darbu, jo nepilnos četros mēnešos esam apguvuši piecas C grupas dejas. Video, kuŗa nofilmetēts, kā dejojām visas dejas, bija jāiesūta jau martā. Punktus gan mums nedeva (*smejas*).

Kādas sajūtas ir pirms pēdējā koncerta?

Dažādas. It kā ceturtais koncerts. Esam mierīgi, jo visi zina, kas jādara. Tomēr ir ļoti divaini apzināties, ka esam šeit, Latvijā... gandrīz nedēļu mēģinājuši... un nu – tas viss tūlīt beigsies... Dīvainākais šeit šķiet tas, ka uz laukuma ir tik ļoti daudz cilvēku! Kad uzzināju dejojātāju skaitu, es gaidīju, ka būs liels chaoss. Taču nav! Ik pa laikam es domāju un nespēju apjēgt, cik patiesām ir dejojātāju.

Vai „Namejs” gatavosies arī nākamajiem svētkiem?

Dzīvosim, redzēsim. Ļoti grūti prognozēt. Vai būšu kopas vadītājs pēc pieciem gadiem. Vai vispār būs dejojātāju sastāvs... Tagad nākamais lielākais notikums, kuŗa dejosim, būs 2014. gada vasarā Latviešu Dziesmu svētki Kanadā, Hamiltonā. Ir zināms, ka no Eiropas Hamiltonā būs pat vairāk dejojātāju nekā no Amerikas un Kanadas.

X

Latviešu deju kopa no Norvēģijas „Ziemeļmeita” apvieno Norvēģijā dzīvojošus latviešus, kuŗu sirdī mīt mīlestība pret deju. Uz pirmo mēģinājumu „Ziemeļmeita” sanāca 2012. ga-

da 27. maijā. Tas tiek uzskatīts par ansambļa dibināšanas datumu. Kopas vadītājs Gatis Ginters ar sievu uz Norvēģiju pārcēlušies tikai 2012. gadā. Latvijā abi dejojusi elites ansambļos „Teiksmā” un „Daiļrade”. Uzākot dzīvi Norvēģijā, uzreiz kļuvis skaidrs, ka bez dejošanas tā lieta neies cauri... Tāpēc abi nolēmuši meklēt domubiedrus un dibināt latviešu deju kopu Norvēģijā.

Gatis Ginters. Kopas dibināšanas sākums ļoti labi *iekrita*, jo nākamais bija Deju svētku gads. Tad vieglāk dejojātājus piesaistīt un motivēt. Nevis tā vienkārši teikt – nāciet un dejojiet, bet gan – nāciet, dejojiet! Brauksim uz svētkiem!

Vai sākums bija grūts?

Tas būtu maigi sacīts. Daži ir dejojusi jaunībā – pamatskolas laikā, pāris dejojājiem ir nedaudz lielāka pieredze. Bet lielākā daļa – nekad ne tikai nav dejojusi, bet pat nav redzējuši, kā dejo latviešu dejas! Kad sākām, es biju pamatīgi pārsteigts, cik sarežģīta ir latviešu tautasdeja, lai to iemācītu kādam, kuŗš neprot ne polku, ne galopu. Ne viņam ritma izjūtas, ne skaidrības par to, kas ir taktsmērs. Taču mums bija mērķis! Mēs regulāri mēģinājām divas reizes nedēļā, jo citādi nevarēja panākt progresu. Mēs abi ar sievu Latvijā bijām dejojusi A grupas ansambļos, mums tie *uzstādījumi* ir augstāki. Esmu laimīgs, ka man ir tāda dejojāja bagāža un varu saviem dejojājiem nodot to, ko savulaik esmu iemācījies, – pier-

dzi no Jāņa Ērgļa, Silvas Štelfas. No katra to labāko.

Tagad beidzot tu līdz galam saproti Jāni Ērgli? (Deju svētku virs vadītājs un ansambļa „Teiksmā” vadītājs. „Teiksmā” dejojis Gatis)

(*Smejas*.) Jā, es viņu satīku un tā arī teicu: „Jāni, es nebiju iedomājies, cik grūti ir vadīt ansambli.” Tikai tagad es saprotu – ja ir jāsāk no nulles, latviešu deja nav tā vieglākā. Norvēģu dejas mani dejojāji jau sen dejojot labāko *Top 10*.

Kādas dejojājiem ir emocijas pirms pēdējā koncerta?

Man šie ir jau piekšie svētki, bet daudziem dejojājiem – pirmie. Emocijas ir tik pacilātas, ka es pat biju pārsteigts par dejojājiem. Tik emocionāla deja kā „Iebrauca saulīte” (M. Simsones chor.), kas mūsu dejojājiem jādejo koncertā, – viņi pat ģenerālmēģinājumā nonāca no laukuma un raudāja... Emocijas viņiem plūda pāri...

Tā pirmā reize, kad izjūt kopību ar daudzajiem tūkstošiem uz laukuma, ir neaprakstāma. Turklāt paši jau nedzīvojam Latvijā, un tas jau arī saasina emocijas...

Gatavojāties, gatavojāties, bet tūlīt būs cauri... Ko tālāk?

Turpināsim! Es no sākuma bažījies par to, cik tad būs to dancotgribētāju, kas sanāks. Bet dejojāji tagad ir tā sadraudzējušies, ka man ir pat jāievieš stingra disciplīna mēģinājumos. (*Smejas*.) Jo viņi ir gatavi atnākt tikai paplāpāt divreiz nedēļā un būt tajā latviskajā vidē, jo tieši tās mums tur trūkst. Kopējas aktivitātes – visi svinam

Jāņus, Ziemsvētkus, Lieldienas un 8. martu. Izbraucieni, koncerti. Bez tā visa mēs savu dzīvi tur vairs nespējam iedomāties.

Arvids, deju kopas „Ziemeļmeita” dejojājs.

Ja es būtu palicis Latvijā, visticamāk, nekad nebūtu dejojis. Šeit man bija citas prioritātes un aizrašanās – vairāk sporta virzienā. Bet tagad, promesot, šis ir ideāls variants – dejas. Dziesmu svētki – tas ir brīnišķīgi!

Arī tev pēc pirmās dejas bija asaras?

Ne tikai pēc pirmās – pēc vairākām! Asaras nāk ārā tā kā mušīņas... Domāju, ka šodien arī būs jārāud.

Vai turpināsi savu dejojāja karjēru?

Tas ir tikai sākums! Visu ko šīs nedēļas laikā esmu redzējis un piedzīvojis... Mums ir tik daudz jaunu draugu – deju kopas no Vācijas, Amerikas, Austrijas... Jāspēj salikt tikai grafiku pa gadiem uz priekšu, kuŗp doties koncertēt un kuŗus aicināt ciemos uz Norvēģiju. Es domāju, ka nākamie pieci gadi līdz Dziesmu svētkiem būs ļoti interesanti un jautri!

X

Tautasdeju kopa „Austrālijas Jūrmalnieki” ir dibināta 2007. gadā un jau piedalījusies Latvijā Dziesmu un Deju svētkos pirms pieciem gadiem. Šogad uz Rīgu ir atbraukuši 28 jūrmalnieki no Sidnejas, Melburnas, Kanberas, Adelaides un Vagavagas (Wagga Wagga). Gatavojoties svētkiem, dejojāji paši savās pilsētās mē-

ģinājuši dejas, bet reizi mēnesī satikušies kopmēģinājumos.

Žerārs, kopas „Austrālijas Jūrmalnieki” dejojājs.

Fantastiska sajūta! Nebiju domājis, ka būs tik iespējami. Vienīgi nebijām īsti gatavi tam, ka uz laukuma dejas tiks nedaudz pārmainītas. Tik čakli mācījāmies un – še tev! Bet, kad apguvām *laukuma variantu*, tad bija ok.

Pēc svētkiem uzreiz dosimies atpakaļ uz Austrāliju, bet dejošanu pie malas noteikti nemetīsim. Nupat taču tikai esmu iesaistījies!

Es Melburnā dzīvoju četrus gadus. Dzīve tur pārveidoja manu izpratni par latviešu tautasdeju, par kultūru un folkloru vispār... Ja nedzīvotu Melburnā, es noteikti ne dejojtu. Šogad mana māte atnāca uz Deju svētku koncertu – 54 gadu laikā viņa nebija to redzējusi...

X

Deju kopas MiLaDeKo (Minsteres Latviešu deju kopa) dejojāji pirms koncerta augstu virs galvas tur kopas karogu un ar lepnumu smaida par sava ansambļa nosaukumu. „MiLaDeKo” ir dibināta 2011. gadā. Minsteres Latviešu centrā reizi nedēļā uz mēģinājumiem pulcējas gan Minsterē, gan tās apkārtnē dzīvojošie latvieši, gan arī cittautieši. Visi tie, kuŗiem mīla ir tautasdeja un tās tradīcijas. Uz pirmajiem mēģinājumiem atnākuši tikai trīs dejojāji, bet nu jau dejojātāju pulciņš ir krietni lielāks – astoņi pāri.

Dejojātājus uzklusījusi Jana Vitoliņa

LATVIEŠI AUSTRĀLIJĀ

Deviņi no Pertas Latvijā

Dziesmu svētki bija gandrīz sanieguši kulmināciju, kad 5. jūlija pēcpusdienā Talsu novada mūzejā atklāja Pertas latviešu mākslinieku izstādi no Austrālijas „Jauns vienādojums. 8+1”. Tā bija šī projekta kulminācija: jau kādus trīs gadus tēlnieks Māris Raudziņš centās projektu īstenot, un tagad tam varēja pielikt punktu.

Izstādes nosaukumam neesot nekāda īpaša nozīme – tā izklausoties interesantāk, kaut gan izskaidrojumu var atrast. Starp deviņiem māksliniekiem tikai viens – Arvīds Sodums ir dzimis Latvijā, pārējie saules gaismu ieraudzījuši citviet: vai nu Vācijas bēgļu nometnēs, vai Austrālijā. Pieci no viņiem bija ieradušies uz izstādes atklāšanu – pats izstādes iniciators Māris Raudziņš, Pēteris Ciemītis, Selga Ešots, Gabriela (Gabrielle) Mazaļevska un Jānis Nedēļa, kuŗa darbu izstāde *Ephemera* līdz 3. augustam skatāma arī Rīgas galerijā „Bastejs”.

Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja „Arsenālā” sarīkotā lielā skatē „Latviešu māksla trimdā” no 116 izstādes dalībniekiem Austrāliju pārstāv 15 autori, un no tiem trīs ir no Pertas, – Arvīds Sodums, Pēteris Ciemītis un Jānis Nedēļa. Tātad pārējie seši autori Latvijas mākslas cienītājiem ir gluži sveši.

Viena no viņiem Selga Ešots

Izstādes atklāšana. No kreisās: Māris Raudziņš, Talsu novada mūzeja galvenā speciāliste gleznotāja Guna Millersone, Selga Ešots, Gabriela Mazaļevska un Pēteris Ciemītis

darbojas daudzās jomās, piemēram, viņas objekts bija aplūkojams šī gada Pertas rudens (šajā zemeslodes daļā patlaban ir ziema, nevis vasara) upes festivālā „Mākslinieki uz pastaigu takas” (*Artists on the Walkpath*). Uz Latviju māksliniece atvedusi krāsu ofortus, kuŗos pacietā formā fikseti Spānijas ceļojuma iespaidi un augu un zivs motīvi, kas vietām pāraug abstraktos veidojumos.

Arī Gabriela Mazaļevska ir plaša

profila māksliniece, kas nodarbojas pat ar pirotehniku. Talsos skatāmi viņas gleznojumi uz papīra, kuŗos maigas krāsas kārtotas plašos ritmos un liela vieta ierādīta gaismai, gaismas kustībai.

Lolita *Skye-Larka* uz Latviju atvedusi akvareļus. Tajos attēloti jūrmalas liedaga vai upes gultnes tuvplāni ar daudzām izkaisītām lietām vai priekšmetiem un plašas Austrālijas ainavas. Ir arī dažī viegli kolorēti mežu un koku zīmējumi.

Gan glezno, gan ar tēlniecību nodarbojas Lens Žuks. Liekas, viņš veŗas pasaulē ar ironisku skatītienu un smīn par cilvēkiem, ja tie ir gleznās attēloti. Ainavās spilgtās krāsas tiek kārtotas ritmiskos laukumos, radot sakāpinātu jūtu uzbangojumu.

Pati jaunākā izstādes dalībniece ir Maija Medene. Viņa strādā fotografijā, serijās stāstot par sievietes jūtu pasauli, – aistētiski skaista vide, izmeklētas detaļas, izsmalcināts gaismas lietojums, it kā nejauši tuvplāni, kas vieni ne vienmēr ir iedarbīgi. Stāsts atklājas tikai tad, ja redz visu seriju kopumā.

Savukārt visvecākais izstādes dalībnieks ir Arvīds Sodums (dzimis 1919.gadā). 1950.-1960.gados viņš dzīvojis un strādājis Dienvidāfrikā, Keiptaunā. Tur tapuši neskaitāmi tuŗas zīmējumi un gleznas, kuŗas iemūzināti vietējo cilŗu afrikāņi. Daļa no tiem eksponēti Talsos.

Viens no Latvijā pazīstamākiem Pertas māksliniekiem ir Jānis Nedēļa, izteikts laikmetīgās mākslas pārstāvis. Talsos viņš izstāda jauktā tehnikā darinātus darbus, kuŗos chaoss mijas ar kustību, sarežģītiem ritmiem, gaiŗākiem un tumŗākiem laukumiem.

Izstādes iniciators un kurators Māris Raudziņš ir tēlnieks. Starp

citū, viņa tēvs bija viens no basketbolīstiem, par ko stāstīts lieliskajā filmā „Sapņu komanda”. Mākslinieks uz Latviju atvedis divas skulptūras un pastelzīmējumus. Tēlniecības darbi uzrāda autora lieliskus dotumus tēlniecisko masu kārtošānā, krāsu un faktūru lietojumā. Arī zīmējumi pasteli ataino kādu tēlniecības formu kustību.

Izstādes centrs ir izcilie Pēteru Ciemīŗa portretzīmējumi tuŗā. Uz melna fona izdalās vecu vīru gaiŗās sejas. Tajās steidzīgas līnijas, retāk vai bieŗāk guldamas blakus cita citai, te mezdamas lokus, te it kā tīŗi traukdamās nezināmā virzienā, izzīmē acis un lūpas, kas atklāj ļoti sarežģīto domu un jūtu pasauli. Pēteris Ciemītis šajā laukā ir liels meistars.

Izstādei sagatavots arī katalogs. Diemŗēl pret tā teksta latvieŗu valodu var rasties iebildumi – rakstīto var pārprast vai pat nesaprast. Rodas iespaids, ka angļu tekstus latvieŗu valodā pārlīkt palīdzējis *Google* tulkotājs.

Izstāde pēc Talsiem ceļos uz Madonu – diemŗēl citu novadu mūŗeji nebija atsaukuŗies, bet pēc tam darbi tiks uzdāvināti Latvijas mūŗejiem.

Māris Brancis

No Austrālijas ziemas uz Dziesmu un Deju svētku vasaru Latvijā

ŗovasar daudzu Austrālijas latvieŗu ceļi veda uz Latviju. Ierasto radu un draugu apmeklējumū papildināja Rīgā notiekoŗie XXV Vispārējie latvieŗu Dziesmu un XV Deju svētki. Austrālijas latvieŗu apvienotā kuŗa *Atbalsis* un apvienotās deju kopas *Jūrmalnieki* dalībniekiem piedalīŗanās svētkos bija arī dziedāt un dejojot prieka apliecinājums. Savukārt Austrālijas latvieŗiem, kas pārcēluŗies uz dzīvi Latvijā, tas bija atkalredzēŗanās prieks. Arī pensionēŗtājam inŗenierim Jānim Cauce no Melburnas.

Kad Austrālijā ir ziema, Latvijā ir vasara, un tas daudziem, līdzīgi kā gājputniem, liek aut kājas ceļam uz tēvzemi. Jo vairāk tāpēc, ka ņovasar notika piecu gadu lielākais kultūras notikums – XXV Vispārējie latvieŗu Dziesmu un XV Deju svētki, kas kļuŗuŗi par latvieŗu tautas vienotības un lepnuma simbolu. Apsveicami, ka to nozīmīgums ir pamanīŗt arī pasaulē – 2003. gadā Latvijas (arī Lietuvas un Igaunijas) Dziesmu un Deju svētki iekļāuti UNESCO Cilvēces mutvārdū un nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā un Latvijas kultūras kanonā.

Dziesmu un deju svētki Latvijā ar tālrādes un tīmekļa starpniecību visos pasaules kontinentos apvienoja latvieŗus un stiprināja nacionālo garu. Pie tālrādes ekrāna svētkū norīsei sekoja arī pensionēŗtais inŗenieris Jānis Cauce no Melburnas. Dziesmu svētku Meŗaparka Lielajā estrādē nobeiguma koncertā „Ligo” viņš starp

13 000 lielā kopkuŗa dziedātājiem un 26 ārzemēs dzīvojoŗo latvieŗu kuŗiem saskatīja arī Austrālijas latvieŗu apvienotā kuŗa *Atbalsis* dziedātājus. ņoreiz piedalījās gandrīz 70 dziedātāju, kas bija krietni vairāk nekā pirms pieciem gadiem notikuŗajos svētkos.

Sirdi īpaŗi ielīksmojis deju lieluzvedums *Tēvu laipas* Daugavas stadionā, kur starp 603 deju kopu 14 764 dalībniekiem bija arī Austrālijas apvienotā deju kopa *Jūrmalnieki*. Viņi organiski iekļāvuŗies latvisko rakstu veidoŗanā deŗas: *Lepna, lepna tā plāviņa, Iebrauca saulīte, Kūmas, Kreicburgas polka un puīŗu deŗa Es bij' puīka, man bij' vara*.

Svētku dienās Latvijā laiks bija tikpat karsts kā Austrālijas vasarā – daudzas stundas garajos kopmēģinājumos gan korīstus Meŗaparka Lielajā estrādē, gan dejojājus Daugavas stadionā saule karsēja kā uz pannas.

Savulaik Jānis pats Melburnā bijis deju kopas „Rītenīŗis” dalībnieks, vēlāk Daugavas Vanagu deju kopā. Izstudējis par tekstīl-rūpniecības inŗenieri. Par viņa darbavietu 36 gadu garumā līdz aizieŗanai pensijā tapusi firma *Nulex* Melburnā, kuŗa raŗo tekstīlizstrādājumus automaŗīnu saloniem. No parasta menedŗera Jānis uzdienējis par *National sales manager*. Pieauga darba apjoms. Vajadzēja doties komandējumos uz firmas uzņēmumiem Jaunzēlandē, Tasmanijā un Eiropā. Un pietrūka laika dejoŗanai un sabiedriskām aktivitāŗēm.

Pirmo reizi Jānis Cauce uz

Dzīmtas trīs paaudzes Rīgā: Jānis Cauce (2. no labās) kopā ar māsas Dzeŗas (3. no labās) saimi – viru Rīku, meitu Janīnu, mazmeitu Naomi

Latviju atbrauca 2000. gadā. Lielā mēŗā drauga iedvesmots. Māsa Dzeŗa Rita bija atbraukusi jau divus gadus agrāk. Pēc tik daudziem gadiem bija iespēja savām acīm skatīt tēva un mātes stāstījumu par Latviju. Ķimenes māja Slokā bija tādi pati, kādu viņi bija atstājuŗi, dodoties projām no Latvijas. Jānim toreiz bija divi gadi. Tēvs Herberts Jānis Cauce bija Latvijas armijas virsnieks un pārdagogs kaŗaskolā, bet māte Hermīne Valda Cauce ierēdne birojā. Viņi bija aculiecinieki Baigajam gadam un padomju varas 1941. gada 14. jūnijā represijām pret Latvijas inteliģenci. Uz Sibīriju tika izsūtīŗt arī Jāņa mātes brālis. Tāpēc, kad 1944. gadā jau bija paredzams kaŗa iznākums, Cacu ģimene pievienojās bēgļu strauŗmei ceļā uz Vāciju. Laimīgā kārtā

viņi nokļuva amerikāņu zonas dipīŗu nometnē netālu no Nirnbergas. Kad Jānim bija septiņi gadi, ģimenei radās iespēja doties uz Austrāliju. Tēvs atrada darbu dzelzceļa pārvaldē, jo prata septiņas sveŗvalodas, bet māte – slimnīcā. Melburnas pievārtē ģimene iegādājās privātmāju. Tagad abi vecāki ir mūŗžībā. ņēl, ka, Latvijai kļūstot par brīvu un neatkarīgu valsti, nav izdevies atgūt vecāku māju Slokā. Tur dzīvo sveŗi cilvēki. Tas, protams, ir sāpīgi un netaisnīgi.

Tagad Jānis Cauce Latvijā ceļ savu guļbaļķu māju netālu no Daugavas Priŗu krasta Krustpīls pagastā, ko vietējie iedzīvotāji ar pašcieņu dēvē par Priŗu avēniju. Rosinoŗa bijusi Jāņa ieskatīŗanās Latvijā pazīstamās grupas „Latgales dāmu pops” dziedātājā Anita

Bērziņā. Viņam iepatikusies jestrā latgaliskā valodoŗana un dziedāŗana. Nu abi jau 10 gadus ir kopā un iesaistīŗti avēnijas aktivitāŗēs. Abi bija klāt, kad pagājuŗā gada rudenī svinīgos apstākļos tika atklāta robeŗzīme „Priŗu Avēnija” Rīgas – Daugavpīls ņosejas malā.

Jaunbūvei vēl jāveic iekŗdarbi. Zem jumta smailes novietots garīgā spēka simbols Austras (Saules) koks. Ir uzcelta siltumnīca, kur apaļumā pieņemas gurķi un sārtojas tomāŗi. Austrālijas gurķu, tomāŗu un ķīrbju ņķīrnēm nav nekā pretī augt Latvijas zemē. Ap māju gliŗi nopļāuts zāliens. Jānis rāda paŗa fotografēto mirkli – kā uz balti ziedoŗu ābeļu fona Anita eleganti ar mazu traktoriņu pļauj zāli. Tikai vīriŗķīgam cilvēkam ar jūtīgu dvēseli varēja ienākt prātā iemūŗināt savu mīloto sievīŗi tik ikdienīŗķā lauku darbā. ņogad gaidāma laba ābolu raŗa, ābeļu zari nolīkuŗi līdz zemei.

Anita vairākas reizes ir bijusi Austrālijā. Lai gan Jāņa māju Melburnas pievārtē ieskauj plaŗa zaļā zona, tomēr viņai vislabāk patīkot Tasmanija. Plaŗā lauku ainava un mierīgais dzīves ritms atgādinot Latviju. No Melburnas ar kuŗģiti dodoties uz Tasmaniju, abi romantiskā gaisotnē sagaidījuŗi arī kādu Jauno gadu.

Savukārt Jāņa māsa Dzeŗa vairākkārt apmeklējusi Latviju un divas reizes bijusi arī brāļa jaunbūvē Priŗu avēnijā. Jānim joprojām nav zudusi saikne ar Austrāliju, jo tur dzīvo māsa ar ģimēni, dēls Maīkls un draugi.

Valīja Berkina

Atradums pēc 70 gadiem

Vai to var saukt par atradumu, ko cilvēks pats noglabājis? Šinīs dienās mums visiem labi pazīstamais Okupācijas muzeja Ārlietu direktors un muzeja biedrības priekšsēdis Valters Nollendorfs atrada savas un sava brāļa Ulza bērnības mantiņas: cūciņas – krājkasītes ar vienu feniņu vācu naudas un naktspodīņu. Vai nav amuzanti? Bet arī skumji, jo tas bija tas tālais 1944. gads, kad krievu okupantu armija lauzās uz Rīgu un ar sirdssāpēm bija jāatstāj dzimtā sēta. Kārlim Nollendorfam un Vendelai, Valtera vecākiem, nebija nekādu citu bagātību kā vien neliela vasarnīca „Eglaine” Inčukalnā, tautā sauktajos „Krustiņos”

Gaujas nogāzē. Tāpēc jau arī atradumos visa „bagātība” bildēs skaidri redzama – šķīvji, bļodas, karotes, nazītis, caurduris, tējkanna, sālsstrauks, pelnutrauks, korķu vilķis un vairākas pudeles ar tiem labajiem Latvijas laika aizvāzajiem korķiem, vienā pat sāls iekšā. Un kā laikmeta dokumentāla liecība ir interesanta piltuve, kuŗai cauri izaugusi sakne.

Vai aizbraucēji bēgļi varēja paredzēt, ka paies vairākas paaudzes, iekams viņi varēs atgriezties mājās? Domāja, ka tikai pabēgs prom no frontes līnijas, un ieraka to nepieciešamāko zemē, kur reiz bija žogs. Taču arī atmiņa mēdz kļūdīties, patiesībā izrādījās, ka desmit metrus tālāk, nekā sākumā bija licies. Valteram toreiz – četrdesmit ceturtdā gada augustā – bija

tikai 13 gadi, un viņš atcerējās, ka bijis klāt, kad tēvs racis tos traukus zemē. Vai arī Uldis bijis turpat, tas jāprasa Uldim pašam, jo Valters to neatminas. Mūsdienu tehnoloģijas iespējas meklēt pazudušu mantu šobrīd bagātinājušas ne tikai Nollendorfu dzimtas vēsturi, tā ir arī visas mūsu tautas vēstures daļa, kaut arī skumja. Netālos Ropažos, tagad Gaŗkalnē, Jānis Jaunsudrabiņš arī bija ieracis traukus zemē. Vai tie vēl tur atrodas, vai jau sen kāds mīlojas no viņa šķīvjiem. Bēgļu gaitas abas ģimenes savēda kopā, un, kad Vācijā piedzima jaunākais Nollendorfs – Jānis, tad Jānis Jaunsudrabiņš bija krusttēvs. Jāņa mājā Amerikā redzēju Jaunsudrabiņa gleznas ar viņa veltījumu krusttdēlam.

Pēteris Korsaks

ZIŅAS ĪSUMĀ

Zemnieku saeimas padome 17. jūlijā noturēja izbraukuma sēdi: apmeklēja rapšu eļļas ražotni Krustpils pagasta „Vīnkalnos”, kā arī lopkopības, graudkopības un lauku tūrisma firmu „Siliņi” Aknīstes novada Asares pagastā. Zemnieku saeimā apvienojušies 900 aktīvo Latvijas zemnieku no visām lauksaimniecības nozarēm, lai aizstāvētu savas profesionālās intereses, un aktīvi iesaistās likumu veidošanas un pilnveidošanas procesos.

Daugavpils Marka Rotko mākslas centru (DMRMC) no tā atklāšanas 24. aprīlī līdz 1. jūlijam apmeklējuši jau 22 388 interesenti ne tikai no Latvijas, bet arī no Holandes, Krievijas, Vācijas, Austrālijas, Kanadas, Somijas, Lietuvas, Francijas, Ukrainas, Itālijas, Japānas, Čehijas, Lielbritānijas, ASV, Izraēlas, Baltkrievijas, Šveices, Spānijas, Bulgārijas un Polijas. Centrs ir vienīgā vieta Austrumeiropā, kur var iepazīties ar abstraktā ekspresionisma pamatlicēja Marka Rotko oriģināldarbiem.

Rēzeknes augstskolai (RA) sekmīgi beigusies akreditācija, kuŗai bija pieteikti 15 studiju virzieni. Izglītības un zinātnes ministrijas Akreditācijas komisija uz maksimālo termiņu – 6 gadiem akreditējusi 14 studiju virzienus – māksla, valoda un kultūra, ekonomika, informācijas un komunikācijas zinātnes, mehanika un metāllapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības u. c..

Viens no lielākajiem tortu ražotājiem „Staburadze” šovasar rīko akciju „Latvijas mājas tortes 2013”, lai atrastu katram Latvijas reģionam raksturīgāko torti. Par akcijas dalībnieku var kļūt, aizpildot pieteikuma anketu www.draugiem.lv/majastortes, izcepot savu visgaršīgāko mājas torti un ierodoties akcijas vietā savā reģionā. Akcija norisēs Jelgavā, Kuldīgā, Rēzeknē, Valmierā un Rīgā.

Latvijas, Igaunijas un Krievijas dabas izglītības speciālisti, īstenojot Dabas aizsardzības pārvaldes projektu „Dabas izglītības sekmēšana – efektīvs līdzeklis sabiedrības dabas apziņas veidošanai”, iepazīs ar jaunizveidotajiem dabas izglītības centriem: „Rāzna” Lipuškos - Rāznes Nacionālajā parkā, „Vecupītes” - Gaujas Nacionālajā parkā, „Ziemeļvidzeme” - Ziemeļvidzemes biosfairas rezervātā Salacgrīvā, „Jaundomes vides izglītības centrs un ekspozīcijas zāle” - Ezernieku pagastā, Vides izglītības un kultūras centrs „Ķepa” - Ķepovas pagastā un Andrupenes lauku sēta.

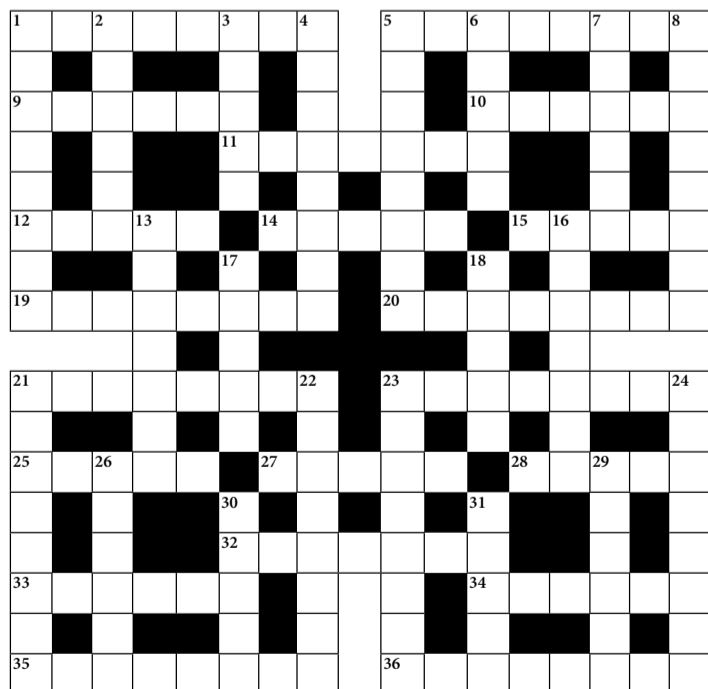
Saldū notika Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) novadu biroju darbinieku salidojums „Vasaras skola”, kur līdztekus nopietnām runām un ekskursijai pa Saldus uzņēmumiem tika apbalvoti labākie LLKC biroji. 1. vietu ieguva Rēzeknes, 2. vietu – Talsu birojs, bet balvu par 3. vietu saņēma Krāslavas LLKC birojs.

Jēkabpilī no 25. līdz 27. jūlijam notiek Opermūzikas festivāls, kas sākas Sv.Miķeļa ev. lut. baznīcā ar Latvijas Nacionālās operas solistes Sonoras Vaices un mūziķa Andŗa Ābelītes koncertu „Tu, mana svētā, grēcīgā”. 26. jūlijā Krustpils salīnas brīvdabas estrādē Krievijas Valsts kameramūzikas teātra „Sanktpēterburgas opera” viesizrāde - Gaetāno Doniceti komiskā opera „Pēteris Pirmais”. Svētīki izskanēs ar Sanktpēterburgas Operas un Marijas teātra mākslinieku koncertu.

Īsziņas sagatavojusi Valija Berkina

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

mānā „Zvejnieka dēls”. 3. Truls. 4. Iedomāts aplis ap zemeslodi vienādā attālumā no abiem Zemes poliem. 5. Laiku pa laikam. 6. Ievērojamas latviešu dziedātājas priekšvārds. 7. Sena gaŗuma mērvienība. 8. Neparasts, neraksturīgs. 13. Pilsēta Fidži salā. 16. Pilsēta Nigērijā. 17. Rakstzīmju komplekts. 18. Pilsēta Ukrainā pie Melnās jūras. 21. Itāliešu komponists (1685-1757). 22. Amatpersona; soģe. 23. Parudens, „vecu sievu vasara”. 24. Saskaitīt. 26. Virtuves trauki. 29. Zema, mitra vieta (apv.). 30. Citrusauglis. 31. Cilvēks, kas runā nepatiesību.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 27) atrisinājums

Līmeniski. 1. Mūks. 3. Spiritisms. 10. Ikstena. 11. Nelsons. 12. Rotko. 13. Alimenti. 15. Vācietis. 17. Stāsta. 19. Cirvis. 20. Prāvesti. 23. Purvītis. 25. Erato. 28. Skābene. 29. Aizkari. 30. Saskaŗties. 31. Lama.

Stateniski. 1. Meierovics. 2. Kāsēt. 4. Plakani. 5. Runcis. 6. Tulpe. 7. Sportists. 8. Susē. 9. Fenomeni. 14. Babilonija. 16. Cirkulārs. 18. Tēvreize. 21. Resgale. 22. Stiept. 24. Viela. 26. Abava. 27. Asns.

Līmeniski. 1. Daļējas atskaņas dzējā. 5. Tēls A. Pumpura eposā „Lāčplēsis”. 9. Negausis. 10. Ar mašīnu sasmalcināta masa. 11. Izsmalcinātas. 12. Negaršīgs dzēriens. 14. Noteikums; princips. 15. Lašu dzimtas zivs. 19. Ievērojams dziedonis (baritons) Latvijā. 20. Dzirnava. 21. Rāt. 23.

Mechanisma elastīga detaļa. 25. Lokveida konstrukcijas. 27. Spraislis, jums. 28. Blāvs, pelēcīgs. 32. Pilsēta Latvijā. 33. Persiešu kaķu šķirne. 34. Varbūt; iespējams. 35. Pievienošana, iekļaušana. 36. Ar pūlēm atnest.

Stateniski. 1. Indiāņu tautu grupa ASV. 2. Tēls V. Lāča ro-

(VECĀ) TRIMDA UN (JAUNĀ) EMIGRĀCIJA. IEILGUSĪ STEREOTIPU LAUŠANA

Referāts nolasīts konferencē „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai“ š.g. 1. jūlijā Rīgā

(Turpināts no 4. lpp.)

Emocionālie faktori

Attiecību veidošanā starp Amerikas latviešiem un jauniebraucējiem ļoti nozīmīgi ir arī emocionālie faktori, kas izriet no sociālās psiholoģijas un grupu veidošanas procesiem. Vadoties pēc Homana (1950) piedāvātas grupas definīcijas, grupa pati par sevi nozīmē to, ka tai ir savas robežas. Proti, katrai grupai, vai tā būtu etniska kopiena vai sabiedrība, ir savas ārējās robežas, kas tiek nospraustas un uzturētas pretnostatījumā „mēs” un „viņi”. Laika gaitā Amerikas latviešu sabiedrība ir izveidojusies kā samērā slēgta kopiena, kuŗu saista kopējas, tieši iegūtas vai no vecvecākiem pār-mantotas atmiņas un bēgļu no-metnēm, latviešu sestdienas skolām, vasaras vidusskolas, kopā pavadītā laika. Šī kopējā sociālā atmiņa, pieredze un piedzīvotais izveidojis ciešas, savstarpēji no paaudzes paaudzē pazīstamas draugu grupas, kuŗā jaunpienā-cējam ir ļoti grūti iekļauties.

Soli stereotipu laušanas virzienā

1) Pirmkārt, ir nepieciešama attieksmes maiņa. Izvairīšanās no vispārinājumiem un sabiedrības stereotipizēšanas. Ne visi

„trimdas latvieši” ir ulmanisti, folkloristi vai kas cits. Un ne visi jaunizbraucēji ir ekonomiskie bēgļi un vieglas laimes meklētāji. Tāpat ne vienmēr ārzemju latviešu uz-dotie jautājumi par atgriešanās plāniem Latvijā ir uzskatāmi par uzbrukumu vai mudinājumu atgriezties, kas, jāuzsver, ir bijis daudzu negāciju pamatā.

2) Ir nepieciešama attieksmes maiņa un atsācīšanās no katēgorijām – pārejot no trimdas un emigrācijas pretnostatīšanas uz daudz visaptverošākas un iekļaujošākas identitātes nostiprināšanu. Ārlietu ministrija savos politiskās plānošanas dokumentos runā par globālo latvieti, kas ir pirmais solis ietilgūšā dalījuma pārvarēšanas virzienā. Konferences nosaukumā ietvertais jēdziens „latvieši pasaulē” vai „latviešu diaspora” kalpo kā cita šāda alternatīva. Jo ilgāk pastāvēs dalījums trimda un emigrācija, jo ilgāk pastāvēs arī šī emocionālā barjera šo abu grupu starpā.

3) Vienlaikus ar attieksmes maiņu, jāapzinās abu kopienu atšķirīgās vajadzības. Kamēr vieni, kas nostabilizējušies savās mītnes zemēs, lūkojas pēc tīras, nepiesārņotas latviskās kultūras uzturēšanas, tikmēr otru vajadzības ir

daudz sadzīvīskākas, kas saistās ar nostabilizēšanos mītnes zemē.

4) Triviāli, bet fakts. Lai pārvarētu stereotipus, ir jāsatiekas. Lai satiktos, ir jāmeklē kopīgās intereses un vienojošās vērtības. Bērni ir viens no spilgtākajiem piemēriem, kuŗu dēļ vecāki ir gatavi pārvarēt komunikācijas barjeras ar citiem vecākiem. Līdz ar to latviešu skolas diasporā spēlē fundamentālu lomu, lai ne tikai uzturētu latviešu valodu un kultūru, bet lai arī saliedētu sabiedrību. Tikpat nozīmīgi ir latviešu tautu vienojošās tradīcijas svētki, kā piemēram Dziesmu un Deju svētki, kas šovasar mūs visus sapulcēja Latvijā.

5) Noslēgumā vēlos atsaukties uz 3x3 kustības dibinātāju Līgu Ruperti (2004): „Neviena grupa, ne sabiedrība nevar pastāvēt bez formālām organizācijām vai institūcijām, jo bez tām nevar rasties kolektīva, paredzama pieredze, kas ir nepieciešama, lai grupas locekļiem būtu „mēs” sajūta”. Lai radītu iekļaujošu latviešu sabiedrību pasaulē, ir vajadzīgas organizācijas, kas šo „mēs” sajūtu un latvisko garu uztur ne tikai Latvijā, bet jo īpaši tālumā un svešumā.

Aloha! CATSKILLS – NOMETNE!!!

Saturday, Aug. 10th, 4PM, dinner at 5:30PM
Valodas Periods fundraising event, Melnais Lacis
at Autputas nams
Contribution \$25.00 per person

Come dressed in your best Hawaiian shirts and grass skirts for a Luau Party. Let us blow your mind with a night filled with beer, wine and a luau dinner!

This fundraising event will be used to support camp programs and to help improve/upgrade the camp.

There will be a table set up at camp registration to buy tickets, 50/50 raffles and bring donations.

Please contact Nadeen Csakany or Sandy Richardson to help participate or donate. We are looking for any item for the Chinese auction such as electronics, wine baskets, gift certificates, sporting events, etc. If you would like to donate an item, please contact Nadeen Csakany at naywaltz9@yahoo.com or Sandy Richardson at sandy.richardson@colliers.com

NEEDED: Volunteers: If anyone wants to help volunteer, please contact me, we need folks to help set up the event and break down. We are also looking for MUSIC for the event. If anyone has good tunes and iPod or wants to DJ, please let me know.

MATIŠS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

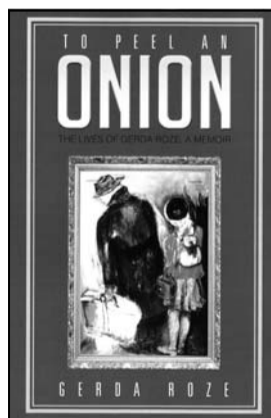
- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Pērku Latvijas ordenus, medaļas, armijas un citas krūšu nozīmes, to diplomus, arī kolekcijas.

Rakstīt:
raimiga@gmail.com
R. Pranks
a.k.1
Rīga-1, LV1001
Latvija
Tālrunis: 00 371 29459430

Lasiet nupat publicēto mākslinieces Gerdas Rozes dzīves stāstu – Memuāru – angļu valodā – “To Peel an Onion” (Lobīt Sīpolu) / “The Many Lives of Gerda Roze”

Cena ar sūtīšanu (USA): \$15.00, ar cietiem vākiem \$20.00 (pašizmaksa).

Pasūtāma: Gerda Roze,
3 Park Lane, Studio 1-B MountVernon,
NY 10552, tel. 914-667-5349,
e-pasts: gerda@gerdarozeart.com

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU

Kārtojām nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810
Tāl: 973-746-3075

Var tagad iegādāties
Lācu maizi
STORYE bread iepakojumā
East Lansing, Mičiganā
veikalā
FOODS FOR LIVING
2655 East Grand River
East Lansing, MI 48823

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

Jūsu drošībai
un komfortam

STARPTAUTISKO CEĻOJUMU
APDROŠINĀJUMS

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P.O. Box 8857, Elkins Park, PA 19027-0857

mājas lapa www.LRFA.org | e-pasts info@LRFA.org
telefons 215.635.4137 | fakss 215.635.1583

ČLOA delegātu sapulce

(Turpināts no 7. lpp.)

Daina Cera arī ziņoja par gaidu dzīvi. Labi izdevās gaidu un skautu sarīkojums aprīlī Ciānā. 1. jūlijā sāksies skautu un gaidu noņemšana, kurā apsolīties palīdzēt Alberts Legzdīns. Skautu un gaidu Lielā noņemšana būs 2014. g. augustā.

Par Ciānas ev. lut. draudzi Silvija Kļaviņa-Barshney teica: „Šis ir Ciānai 115. jubilejas gads, to atzīmēsim visu šo gadu.”

Literārā kopa 20. oktobrī rīkos Imantam Ziedonim veltītu sarīkojumu.

Čikāgas Latviešu biedrības priekšnieks Armands Birkens ziņoja, ka pagājušā gada oktobrī bija danču vakars, decembrī populārā puzuru darināšanas talka, janvarī viesojās komponists Pēteris Vasks ar dzīvesbiedri Dzintru Geku, viņa stāstīja par Sibīrijas bērniem un iecerē veidot filmu par Vācijas DP laiku. 15. janvārī rādīja filmu par „Prāta Vētru”. Aprīlī pirmo reizi notika „Gramatika bez asarām” ar prof. Dzidru Robiņu. 21. aprīlī biedrības namā bērnu sarīkojums, uz kuģu bija ieradusies necerēti daudz bērnu. 19. maijā bija filma par Zigurdu

Miezīti. Rudenī būs Valmieras teātra izrādes: septembrī – “Bezkaunīgie veči” un Miķeļa tirgus laikā 3. oktobrī luga bērniem un 15:00 “Mēs un mūsu sieva”.

Par Sv. Pēterā draudzi ziņoja priekšniece Inese Stokes. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu. 20. augustā ieradīsies jaunievēlētais draudzes mācītājs Ojārs Freimanis un varēs sākt uzņemties arī draudžu kopdarbības uzdevumus.

CLOA valdes pārvēlamo amatpersonu vēlēšanās ar aklamāciju par ČLOA priekšsēdi ievēlēja Jāni Vilciņu, prezidijā Rutu Priedkalni-Zirni, Ainu Egliti un Helmūtu Lāčkāju. Revīzijas komisijā ievēlēja Modri Galenieku, Gundegu Rupeiku un Daumantu Hāzneru.

Pārrunās par turpmāko darbību māc. Gundega Puidza norādīja, ka bērnu vai citus sarīkojumus nevajadzētu paredzēt dievkalpojumu laikā.

18. novembra aktā koncertā piedalīsies Ieva Akuratere un visi mūsu kori. Pēc pārrunām nolēma sarīkojumu sākt 14:00, lai skolēniem nebūtu tik garā diena, jo no rīta ir parastās skolas mācības.

OC

Mērķtiecīga atgriešanās

Baiba Rubesa intervijā Paulam Raudsepam (IR)

(Turpināts no 8. lpp.)

Galvenās pārdomas ir par to, kas tiek likts centrā – sistēma vai cilvēks? Vai viss tiek pakārtots sistēmai, sakot: tas ir mūsu process, lūdzu, pakļaujies? Vai arī saka: te ir pacients jeb klients, un mēs kārtojam lietas atbilstoši pacienta vajadzībām.

Niku lieliski izoperēja Latvijā, Gaiļezērā, bet visa ģimene ļoti ātri atgriezās Kanadā, un Ontārio ir viena no izcilākajām veselības aprūpes sistēmām. Protams, tur izdod arī vairāk naudas nekā gandrīz jebkur citur, taču runa ir drīzāk par attieksmi. Šķiet, ka viņi ir pagarinājuši Nika dzīvi par pusgadu, varbūt vairāk.

Tomēr laikā, kad mēs te runājam, Niks nepārprotami dodas pretī viņsaulei. Esmu atskārtusi, ka mēs ļoti maz domājam par to, kā cilvēks atstāj šosauli. Kanadā par to ļoti daudz domā. Ir daudz palīdzības sistēmu, jo viena lieta ir aprūpēt pacientu, bet vēl svarīgāk ir palīdzēt ģimenei, jo tai jātiek galā ar divu veidu sekām – emocionālām un arī finansiālām. Līdzīgi kā ir bezdarbnieka pabalsts, Kanadā ir pabalsts galvenajam aprūpētājam, kurš uz laiku var nestrādāt un tiešām pievērsties slimniekam. Tas parasti notiek beigu posmā, kad ārsts saka: te vairs nekas nav darāms. Šī aprūpe prasa no ģimenes milzīgus izdevumus

par zālēm un citām lietām, turklāt parasti samazinās ienākumi. Tā šo nopietno slimību rezultātā cilvēkiem, kuģi līdz tam ir bijuši daudz maz nodrošināti, draud finansiāla katastrofa. Kanadā ir gan brīvprātīgie palīgi, gan hospice – nams, kurš radīts, lai palīdzētu cilvēkam aiziet no šīs pasaules, gan veidi, kā savākt naudu ģimenes atbalstam.

Mēs ar Baņutu un Niku bijām tādās šausmās – kā mēs varam prasīt naudu no citiem? Bet tagad ir fantastiskas sistēmas, interneta mājaslapas. Pieņem, ka daļa lasītāju jau par to zinās, bet bija lūgums draugiem un ģimenei saziņot naudu.

Mēs ar ģimeni esam neizsakāmi pateicīgi un pārsteigti par to, kas un kā ir ziedojuši, no desmit dolariem līdz 1000 dolariem. Ļoti daudz arī tādu cilvēku, kuģus mēs nemaz nepazīstam. To dāsnumu un mīlestību mēs ārkārtīgi augstu novērtējam.

Tas man liek pašai daudz domāt, ko varētu darīt, lai latvieši kļūtu žēlīgāki paši pret sevi.

Pateicamies žurnālam IR par sadarbību šīs publikācijas tapšanā

SARĪKOJUMI/ DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081.

Piektdienās 19:00 tiekas latviešu deju grupa. Piektdienās 20:30 notiek koģa dziedātāju tikšanās.

FILADELFIJA (PA)

Vācu biedrības liepu dārziņā, blakus Brīvo Latvju biedrībai (531 N 7th st) 3. augustā 12:00 notiks otrais Filadelfijas latviešu pensionāru pikniks groziņu veidā. Lietus vai karstuma gadījumā sanāksim biedrības telpās. Par groziņu, lūdzu, sazināties ar saimnieci Aidu Bērziņu, tālr.: 610-853-2649. Viesi arvien laipni gaidīti!

NUJORKA

29. jūlijā 18:00 Flašinga bibliotēkas koncertzālē (41-17 Main Street, Flushing Queens) sniegs koncertu mecosoprāns Biruta Grunvalde, koncertpianiste un pavadītāja Šarlote Rosa Zanda, komponists un ģitārists Edmonds Nicodemi. Programma: Romantic Movie Music – dziesmas no skaņu filmām. R. Rogers: The Sound of Music, G. Gershwin: Porgy and Bess, J. Herman: Hello Dolly, dziesma no itaļu filmas: Non Ti Scordar Di Me, kā arī dziesmas no spāņu filmām. Mākslinieki atskaņos instrumentālu mūziku no pazīstamām filmām. Koncerts solo, duetu un trio aranžamentā.

Jaunākajā Birutas Grunvaldes CD Romantiskie Favorīti ir pārstāvēti komponisti F. Šuberts, K. Sensanss, F. Lists, kā arī L. Delība kompozīcija, kuģu viņa dzied latviešu valodā, pašas tulkojumā. Koncerta izziņas: 718-661-1200.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle, WA 98125), Info: www.seattletatviancenter.com

Rietumkrasta latviešu izglītības centrs Šeltonā (W 3381 Dayton-Airport Road, Shelton, WA) no 14. jūlija līdz 3. augustam rīko Kursas vasaras vidusskolas programmu. Pieteikšanās un Info: www.Kursa.org

ST. PĒTERSBURGA (FL)

Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg, FL 33713), tālr.: 727-365-7856.

Augusta mēnesī ir paredzēta saīņu savākšana sūtīšanai uz Latviju. Sūtījumus pieņems LASL pārstāve Sybila Kreslina. Par saīņu savākšanas datumu un laiku var uzzināt, zvanot uz LASL tālr.: 973-744-6565 vai 973-746-7222, mājas lapa www.lasl.com, e-pasts: info@lasl.com

DIEVKALPOJUMI

• Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving St, Brookline, MA 02445). 28. jūlijā 11:00 dievk. ar dievg., 10. sv. pēc Vasarsvētkiem. 4. augustā 11:00 Laju vadīts dievk. 11. augustā 15:00 dievk., pēc dievk. pikniks draudzes nama zālajā. Visi mīļi gaidīti! 18. augustā 14:00 Kapu svētku dievk. Ģet-zemanas kapsētā. Dievk. pilsētas baznīcā nenotiks. 25. augustā 11:00 dievk. ar dievg. Piesaulē. No 23. līdz 25. augustam Ģimeņu svētki Piesaulē. Pilsētā dievk. nenotiks. Māc. Jogita Mazura. Info: trimdasdraudze@aol.com

• Denveras latv. ev. lut. dr.:

(10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Svētdienās 9:30 dievk. Pēc dievk. sadraudzība. Trešdienās 19:00 Bībeles stundas. Trešdienās 15:00 – 17:00 un ceturtdienās 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa, tālr.: 720-484-9857.

• Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI). 28. jūlijā 10:00 dievk. ar dievg. Draudzes māc. Aija Greima (Graham), tālr.: 517-614-4853. Ērg. Dr. S. Lizlova, L. Upīte un R. Ozoliņš. Info: www.detroitdraudze.org

• Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.: (1927 Riverside Drive, Los Angeles, CA 90039), tālr.: 323-664-9411. 11. augustā 11:00 dievk. ar dievg., prāv. Kārlis Žols.

• Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: (100 Rockview St, Jamaica Plain, MA 02130). Katru svētdienu 11:00 dievk. ar dievg. Māc. Dr. J. Keggi. Dr. sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 1-617-323-0615.

• Filadelfijas latv. ev. lut. Sv.

Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. 28. jūlijā 10:00 dievk. 4. augustā 10:00 angļu valodas dievk. ar Sv. vakarēdienu. 11. augustā 10:00 dievk. ar Sv. vakarēdienu. Seko pusgada informācijas sapulce. Māc. Ieva Dzelzgalvis. Info: www.latvianluthchurchphila.org

• Grandrapīdu latv. ev. lut.

dr.: (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505), tālr.: 616-361-6003. 4. augustā 10:00 Kapu svētki Woodlawn kapsētā. (Turpināts 19. lpp.)

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māte un vecmāmiņa

ILGA DANILAUS,
dzim. DREIBERGS

Dzimusi 1921. gada 27. decembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2013. gada 12. jūlijā Howell, MI

Daudz ir Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis: gaisma mirdz,
Tomēr skaidrākais no visiem
Mātes siltums, mātes sirds.

Mīlestībā viņu piemin
DĒLS ANDRIS DANILAUS UN MEITA VIJA MARKOVŠ AR VĪRU ATI
MAZBĒRNI CHRISTINE, ERIKS, UN PAULS

Mūžībā aizgājusi mūsu radniece,
Zviedrijas Karaliskās operas soliste

ILEĀNA PĒTERSONS,
dzim. TEPFERS

Dzimusi 1934. gada 23. novembrī Rīgā,
mirusi 2013. gada 23. jūnijā Stokholmā

Viņu mīļā piemiņā paturēs radi Kalifornijā:
MĀSĪCA VIVĪANA UN ULDIS RAMĀNI
KRUSTMEITA MARISA AR ĢIMENI
ASTRIDA AR ĢIMENI

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

25. augustā 13:00 draudzes iesvētības dievk. Gaŗezērā.

• **Klīvlādes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). Katru svētdienu 11:00 dievk. Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās, 14:30. Māc. Dr. Pauls Barbins. Vasaras mēnešos Bībeles stundas nenotiks. **11. augustā** 10:00 Kapu svētki *Riverside* kapos. **25. augustā** 10:00 Kapu svētki *Sunset* kapos.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvids Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Mančesteras lat. ev. lut. dr.:** (21 Garden St., Manchester, CT 06040). **27. jūlijā** 11:00 dievk. **17. augustā** 11:00 Kapu svētku dievk. *Mančesteras* austrumu kapsētā. Lietus gadījumā dievk. notiks dr. baznīcā. Māc. Daina Salnīte. Dr. pr. A. Grase, tālr.: 860-649-1362.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th Str, Milwaukee, WI 53213), tālr.: 414-258-8070. **28. jūlijā** 10:00 dievk. "Dziļāk un plašāk" pārrunas pie kafijas tases. **4. augustā** 10:00 dievk. ar dievg. No **8. līdz 19. augustam** prāv.

Lauma būs vairākās draudzēs Austrālijā. Vajadzības gadījumā griezties pie dr. priekšn. **18. augustā** 10:00 dievk. angļu val. ar dievg. Seko Bībeles stunda angļu val. *Ralph Story* vadībā. No **23. līdz 25. augustam** mūsu dievnama lejas telpās notiks *Māras tirgus*. Tuvāka iformācija pie Monikas Veldres, *Diane Jēriņas* vai dāmu kom.pr. Kaijas Petrovskas. **24. augustā** 14:00 Fondulakas Kapu svētki. **25. augustā** 11:00 Kapu svētki *Viskonsīnas* kapsētā. Prāv. L. Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Info: www.milwaukee draudze.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407), tālr.: 612-722-4622. Info: www.mndraudze.org. **28. jūlijā** 10:00 dievk., sekos sadraudzība. **4. augustā** 10:00 dievk., sekos sadraudzība. **11. augustā** 10:00 dievk., sekos sadraudzība. Draudzes nama lejas zālē 11:30 Dr. Jura Plēsuma referāts „Mana šīs vasaras pieredze Latvijā”. Ieeja brīva (LOAM izkārtotumā). **18. augustā** 10:00 dievk., sekos sadraudzība. **25. augustā** 10:00 Kapu svētki *Crystal Lake* kapsētā, latviešu nodalījumā. **1. septembrī** dievk. **nenotiks**. **8. septembrī** 10:00 Brīvdabas dievk., Bērnu svētki un *pikniks* (groziņu veidā) kopā ar Latviešu skolu *Bush Lake* parkā. Lūdzam pieteikties līdz 1.sept. Mācītājs būs atvaļinājumā no 1. līdz 21. augustam. Pārējā laikā ar mūsu māc. Dāgu Demandtu tikšanās pēc dievk., kā arī baznīcā trešdienās no 10:00 – 14:00 un sestdienās latviešu skolas laikā. Visi laipni lūgti! Dāga tālr.: 612-280-9333, e-pasts: dagdemandt@hotmail.com

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** (Trinity Latvian Church, P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7). Tērvetē **27. jūlijā** 20:30 nometnes noslēguma Svecīšu svētki. Tērvetē **18. augustā** 11:00 Otavas un Montrealas draudžu kopīgais dievk., sekos *pikniks*. Avokas kapos **18. augustā** 14:00 Kapu svētki. Māc. Gundars Bērziņš, tālr.: 613-851-8281, e-pasts: rev@draudze.org. Dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Īstbransvikā (12 Gates Ave, East Brunswick) **28. jūlijā** 13:30 dievk. Māc. I. Pušmucāne-Kineiko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Katskiļu nometnē (231 Greenhill Rd, Elka Park, NY 12427) **28. jūlijā** 11:00 dievk., prāv. Vārsberga-Pāža. Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers, NY 11705) **28. jūlijā** 10:00 dievk., māc. Saivars.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm St, Saginaw, MI 48602). **18. augustā** 13:00 dievk. **22. septembrī** 13:00 dievk. Kalpos māc. R.Franklins. Pēc dievk. kafija.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** *Grace Lutheran Church* (3967 Park Blvd, San Diego, CA 92103, ieeja no sētas). Prāvests Kārlis Žols, tālr.: 925-788-1101, e-pasts: kazols@msn.com. Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119) katrā mēneša trešajā svētdienā 14:00 dievk. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 -3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **11. augustā** 10:30 dievk. **25. augustā** 10:30 Kapu svētki *Evergreen Washelli* kapsētā. Pēc dievk. dāmu komiteja aicina uz kopējām pusdienām Latviešu namā. **8. septembrī** 10:30 dievk. ar dievg. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org

• **Sv. Pēterburgas (FL) latv. ev. lut. dr.:** visi dievk. notiek *Mūsu pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). **28. jūlijā** 11:00 Bībeles stunda. **11. augustā** 11:00 Bībeles stunda. **18. augustā** 14:00 dievk. **25. augustā** 11:00 Bībeles stunda. Māc. Aivars Pelds. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001.

• **Toronto Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. prāv. Dr. *Fritz Traugott* Kristbergs, tālr.: 905-827-8326, e-pasts: fritz.kristbergs@sympatico.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Valda Kaļiņa, tālr.: 613-471-1180, e-pasts: valda43@yahoo.com.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121). **18. augustā** 10:00 Kapu svētki *Rock Creek* kapsētā. Dievk. Rokvillē **nenotiek**. **25. augustā** 10:00 Sv. vakarēdiena dievk. Augusta jubilaru sveikšana. Māc. prāv. Anita Vārsberga Pāža. Tālr. Baznīcā: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** (76 Windham Rd, Willimantic, CT). **11. augustā** 11:00 Kapu svētku dievk. Jaunajos kapos. Lietus gadījumā dievk. notiks baznīcā. Dievk. vadīs māc. Andris Grots no Latvijas. Pēc dievk. aizāds baznīcas lejas zālē. **21. septembrī** (sestdienā) 11:00 dievk., māc. Daina Salnīte. Dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268.

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas līdz piektdienai uz e-pastu: rasma@laiks.us

Mīlestībā un pateicībā Tevi pieminam

IMANTS MEŽARAUPS

1958. gada 10. oktobris - 2013. gada 25. jūnijs

FILADELFIJAS LATVIEŠU KONCERTKORIS
DIRIĢENTE GUNTA PLOSTNIECE

Tu, mana dziesma, pacelies,
Pie Dieva augšup lidinies!

Mūsu mīļā 31.c. filistre

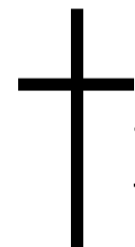

ILGA JANSONS, dzim. VALDMANE

Dzimusi 1917. gada 6. martā Igaunijā,
mirusi 2013. gada 10. jūlijā Grand Rapids, Mičiganā

Sērojot piemin
KORPORĀCIJA DAUGAVIETE

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

DAGMĀRA VALLENA, dzimusi PAEGLE

Dzimusi 1928. gada 2. oktobrī Rīgā,
mirusi 2013. gada 8. jūlijā Rīgā

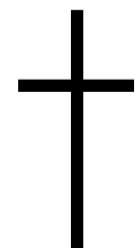
Sēro

DĒLS ANSIS

MAZMEITAS BRITA UN ASTRĪDA
MĀSA MAIJA

Pie rokas ņem un vadi,
Kungs, mani pats.

Mūsu labais draugs un apdāvinātais mūzikas brālis

IMANTS A. MEŽARAUPS

Dzimis 1958. gada 10. oktobrī Filadelfijā,
miris 2013. gada 25. jūnijā Rīgā

Mīļā piemiņā paturēs
KOLIBRI ANSAMBLĀ DALĪBNIEMI

Vedat mani dziedādami, nevedat raudādami,
Lai iet mana dvēselīte pie Dieviņa dziedādama!

SPORTS

U-20 basketbolisti ar sudraba medaļām pārrakstīja vēsturi

Latvijas U-20 vīriešu basketbola izlase Tallinā pārrakstīja valsts basketbola vēsturi, iekļūstot Eiropas meistarsacīkšu finālā. Pusfinālā spēlētājiem mūsu basketbolisti drāmatiskā cīņā ar 64:63 uzvarēja spāņus. Finālā Latvijas basketbolistiem bija jāspēlē pret italiešiem, kurus grupu turnīrā bijām uzvarējuši. Vēsture tomēr diemžēl neatkārtojās.

U-20 ir vēsturiska vienība Latvijas basketbolā

Spēles sākumā latviešiem izdevās izvīrīties vadībā ar 7:2 un 11:6, bet mazrezultatīvā pirmā ceturtdaļa beidzās ar rezultātut 13:9. Otrās ceturtdaļas sākumā pēc Krūmiņa tālmetiena Latvijas vienība ieguva jau deviņu punktu pārsvaru (18:9), italieši ātri vien pietuvojās līdz 18:14, tomēr turpinājumā mūsējiem izdevās panākt pat +12 (28:16), lielajā pārtraukumā Latvijas izlase devās ar astoņu punktu pārsvaru (31:23).

Trešā ceturtdaļa Latvijas vienībai iesākās neveiksmīgi – italieši strauji pietuvojās un ceturtdaļas vidū pat pārņēma vadību (38:36). Kopumā trešo ceturtdaļu Itālijas jaunie basketbolisti uzvarēja ar 23:11, tādējādi pirms pēdējām desmit minūtēm latviešiem bija minus 4 (42:46).

Latvijas vienība allaž jūta savu līdzjutēju atbalstu

Pēdējās ceturtdaļas sākumā latvieši nonāca zaudētājos ar 44:50, taču tad spēja veikt 8:0 izrāvienu un pārņemt vadību (52:50). Itālieši spēja atgūt vadību, bet tad ļoti veiksmīgus tālmetienus nodemonstrēja Itālijas izlases līderis Della Valle un panāca 61:54.

Spēles nobeigumā Latvijas basketbolistiem neveicās ar metieniem, un italieši pārsvaru nosargāja, uzvarot ar 67:60 (9:13, 14:18, 23:11, 21:18).

Jānis Bērziņš Latvijas izlases labā guva 26 punktus, kā arī izcīnīja 15 atlēkušās bumbas, pie desmit punktiem tika Andrejs Gražulis, astoņi punkti Kaspara Vecvagara kontā.

Latvijas U-20 izlases basketbolisti Kaspara Vecvagars un Jānis Bērziņš tika iekļauti Eiropas meistarsacīkšu simboliskajā izlasē.

Sudraba medaļas ir milzīgs mūsu jauno basketbolistu panākums. Šī bija otrā reize valsts basketbola vēsturē, kad Latvijas izlase spēlējusi Eiropas meistarsacīkšu finālā.

1935. gadā Latvijas pieaugušo valstsvienība kļuva par pirmajiem kontinenta meistariem, finālā uzvarot spāņus, bet 1939. gadā tika izcīnīta otrā vieta aiz Lietuvas. Togad turnīrs tika izspēlēts vienā riņķī. Neviens cits Latvijas vīriešu un sieviešu vienība ne pieaugušo, ne jauniešu un junioru vecumā nekad līdz finālam nav tikusi.

No statistikas. Desmit šī Latvijas izlases modeļa spēlētāji jau iepriekš ir piedalījušies Eiropas

Latvijas U-20 vīriešu basketbola izlases galvenais treneris Artūrs Štālbergs

jaunatnes meistarsacīkstēs. Visbagātākā pieredze – četri turnīri, ieskaitot pasaules U-19 meistarsacīkstes, ir Kasparam Vecvagaram un Ojāram Siliņam. 1993. gadā dzimušo puīšu vienība U-16 Eiropas meistarsacīkstēs pirms četriem gadiem izcīnīja deviņo vietu, U-18 meistarsacīkstēs pirms diviem gadiem – desmito vietu. Labāko Eiropas vienību astoņniekā Latvijas U-20 basketbolisti iekļuvuši trešo reizi pēc kārtas.

Liepājā un Ventspilī

risinās Eiropas meistarsacīkstes U-18 grupas jauniešiem. Turnīra sākumā Latvijas vienība ar 85:57

uzvarēja bulgārus, ar 66:61 – spēņus, ar 69:70 zaudēja italiešiem un izcīnīja otro vietu C grupā. Turnīra otrā posmā mūsu basketbolistiem par ceļazīmi uz ceturtdaļfinālu bija jāspēlē pret Angliju, Chorvātiju un Turciju.

Latvijas U-20 dāmu basketbola izlase Eiropas meistarsacīkstēs B līgā astoņās spēlēs guva piecas uzvaras un ieguva tiesības nākamajās meistarsacīkstēs spēlēt A līgā.

Aigaram Apinim bronzas medaļa un pasaules rekords

Latvijas paraolimpietis Aigars Apinis pasaules vieglatlētikas meistarsacīkstēs Francijā, uzrādījis jaunu pasaules rekordu savā grupā (F52) un ieguvis bronzas medaļu diska mešanā apvienotajā klasē.

Aigara Apiņa diska lidoja 21,06 m tālu

Prezidenta balvas izcīnā labi rezultāti

Valsts prezidenta balvas izcīnā vieglatlētikā Valmierā šogad notika 19. reizi. Otrā reizi sacensībās startēja arī Igaunijas un Lietuvas atlēti. Bija viena no pēdējām iespējām izpildīt kvalifikācijas normas, lai varētu piedalīties Pasaules meistarsacīkstēs, kas augustā notiks Maskavā.

Izpildīt augsto normatīvu izdevās Latvijas rekordistei šķēpmešanā Madarai Palameikai.

Labākajā mēģinājumā Palameika raidīja šķēpu 62,72 m tālu, ko izdevās sasniegt jau ar pirmo metienu. Ar šādu rezultātu ne tikai pietika, lai uzvarētu sacensībās, bet arī lai sasniegtu Pasaules meistarsacīkšu A normatīvu, kas ir 62 m.

Skatītāji sirsnīgi sveica šotājā Agnesi Pastari, kas 5 km distancē sasniedza otro labāko rezultātu pasaulē.

Pastare uzvarēja, distanci veicot 21 minūtē un 3,15 sekundēs, kas ir arī viņas personiskais rekords. Otrā vietā ierindojās Anita Kažemāka – 22:03,75, trešajā Igaunijas sportiste Margarita Kozoljova – 28:55,14.

Agnese Pastare pēc lieliskā sasnieguma

Latvijas vieglatlēti pirmo vietu izcīnīja vēl arī kārtslēkšanā – Mareks Ārents 5,51, tāllēkšanā – Māra Grīva 6,55 (līdz Pasaules meistarsacīkšu normatīvam pietrūka 10 cm), 800 m – Dmitrijs Jurkevičs 1:47,54, 10 km soļošanā – Arnis Rumbenieks – 42:07,57, 100 m barjerskrējienā – Laura Ikaunieca 13,90, 110 m barjerskrējienā – Jānis Jansons 14,27.

Individuāli Valsts prezidenta kausu par labāko rezultātu vīriešiem saņēma diska mešanā pārliecinoši uzvarējušais igaunis Gerds Kanters (64,56), savukārt sievietēm labākā bija Latvijas rekordu labojusi šotāja Agnese Pastare. Absolūtā vērtējumā par uzvarētājiem tika kronēti igaunī, kas izcīnīja 199 punktus, Latvija palika otrā ar 183 punktiem. Lietuvieši ieguva 115 punktus.

Latvijas tāllēcēja Lauma Grīva izcīnīja uzvaru Lucernā, Šveicē, sacensībās *Spitzen Leichtathletik*. Grīva labākajā mēģinājumā aizlēca 6,58 m tālu, tuvāko sekotāju vācieti Līzu Šteinkampu apsteidzot par pieciem centimetriem, trešajā vietā ierindojās mājīniece Irēne Pusterla – 6,48.

Ari Mūze izpilda normatīvu

Latvijas šķēpmetēja Līna Mūze tradicionālajās sacensībās *Ventspils šķēpi* izpildīja pasaules meistarsacīkšu B normatīvu.

Mūze vienā mēģinājumā raidīja

Līna Mūze

šķēpu tieši 60 m tālumā, kas precīzi atbilst noteiktajam B normatīvam.

Skujinam bronzas medaļa

Čehijas pilsētā Olomoucā risinājās Eiropas meistarsacīkstes šosejas riteņbraukšanā grupas braucienā U-23 vecuma sportistiem. 160 km garajā distancē bronzas medaļu Latvijai izcīnīja Toms Skujinš. Par Eiropas čempionu kļuva Beļģijas pārstāvis Sins De Bi.

Toms Skujinš distancē

Latvijas riteņbraucējs Andris Smirnovs izcīnīja augsto sesto vietu Ķīnā Čjinhai ezera velobrauciena (2. HC kategorija) pēdējā posmā. Sportistiem bija jāpievārē 96 km, par uzvarētāju kļuva amerikānis Džeikobs Keo – 1.52:45.

Smirnovs, kurš pārstāv *Rietumu-Delfin* vienību, ar uzvarētāju finišēja lielajā grupā, līdz ar to viņiem vienāds beigu rezultāts. Kopvērtējumā viņam 114. vieta. Andris Vosekalns šo velobraucieni beidza 107. vietā, no līdera atpaliekot 33 sekundes.

Rīgā būs Pasaules meistarsacīkstēs ielu vingrošanā

Trešspasaules meistarsacīkstēs ielu vingrošanā notiks 3. augustā Rīgā. Startēs atlēti no 35 pasaules valstīm, arī no Afrikas un Āzijas.

Pasaules čempions tiks noteikts ielu vingrošanas frīstaila disciplīnā. Tā ir brīvu kustību un šova elementu disciplīna, kurā dalībnieki divos piegājienos veido krāšņus paraugdemonstrējumus. Sniegumu vērtēs paši dalībnieki (aizliegts balsot par sevi un savas valsts pārstāvjiem), kā arī pieredzējuši pasaules klases tiesneši no ASV, Krievijas, Norvēģijas un Igaunijas.

Spēcīgākos ielu vingrotājus dalībai pasaules meistarsacīkstēs noteica nacionālajos turnīros. Jebkurš vingrotājs timekli varēja iesūtīt savu video ar ielu vingrošanas paraugdemonstrējumiem, bet starptautiska žūrija vērtēja šo dalībnieku sniegumu.

Latviju Pasaules meistarsacīkstēs Latviju pārstāvēs divi dalībnieki, kuri tika noteikti 13. jūlijā Latvijas meistarsacīkstēs – valmierietis Dāvids Lazarevs un jūrmalnieks Gustavs Gedrovics.

Basketbola izlase sāk gatavoties bez Biedriņa un Kuksika

Latvijas vīriešu basketbola izlases pirmajā treniņā, uzsākot gatavošanos rudenī gaidāmajam Eiropas meistarsacīkstēm nepiedalījās vienīgais Latvijas pārstāvis Nacionālajā basketbola asociācijā (NBA) Andris Biedriņš, kā arī Richards Kuksiks. Jau iepriekš izlases galvenais treneris Ainars Bagatskis bija neskaidri izteicies par Biedriņa iespējamo pievienošanu izlasei. Pirmajā valstsvienības treniņā viņš nepiedalījās, taču treneris preses konferencē izteicās, ka basketbolistu gaidīs pievienojamies izlasei. Bagatskis Lasvegasā tikās ar Biedriņa aģentu un uzzināja, ka Biedriņš izlasē grib spēlēt. Tagad kļuvis zināms, ka Biedriņš savu līdzdalību valsts izlasē atteicis sakarā ar pāriešanu uz citu klubu.

Sporta ziņas sakopojis
P. Karlsons

Paziņojums

Klivlandes Golfa Kluba rīkotās Vidējo valstu meistarsacīkstēs golfā notiks 17. un

18. augustā Ironwood Golf Course, Hinckley Hills, Ohio.

Tāpat kā iepriekšējos gados būs balvas vairākās kategorijās dāmām un kungiem. Dalībniekus lūdzam pieteikties iepriekš pie Jāņa Egliša: tālr. 440 391 9577, e-pasts janiscle@aol.com vai Pētera Gravas: tālr. 440 552 4949 e-pasts pgrava@ohiobox.net

Gaidīsim visus golfistus un golfa draugus!